

**ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА КЪМ 31.12.2023 г.**

**1.ОТЧЕТ НА ПРИХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА КЪМ 31.12.2023 г.**

ПРИХОДИ по бюджета на ПРБ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	9 300 000	10 068 866	6 895 726
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	8 800 000	8 800 000	5 630 125
Приходи и доходи от собственост	7 418 700	7 097 201	6 299 710
Приходи от държавни такси	875 000	875 000	764 496
Глоби, санкции и наказателни лихви	35 000	106 850	107 147
Други	471 300	720 949	-1 541 228
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени средства</i>	500 000	1 268 866	1 265 601

Приходите на разпоредителите с бюджет, финансирани от Министерството на образованието и науката са разпределени и се отчитат съгласно действащата бюджетна класификация. Общият размер на приходите към отчетния период е 6 895 726 лв.

Приходите, отчетени в § 24-00 „Приходи и доходи от собственост“ възлизат на 6 299 710 лв. Най-голям относителен дял от общия размер на реализираните приходи по този параграф – 58,4 % заемат приходите от продажба на услуги, стоки и продукция в размер на 3 679 793 лв. Същите са свързани с предмета на дейност на съответния разпоредител с бюджет. Реализираните приходи от наеми на имущество и на земя са в размер на 2 619 792 лв. и представляват 41,5 % от общия размер на реализираните приходи по § 24-00.

Приходите, отчетени в § 25-00 „Държавни такси“ в размер на 764 496 лв. са постъпления от такси за административни услуги. Същите включват: отчетените от МОН и регионалните управления на образованието (РУО) такси по ПМС № 195 от 09.09.2017 г. за одобряване на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование от МОН; таксите събирани от Националния център за информация и документация по реда на по Закона за признаване на професионални квалификации, както и таксите събирани от Националната агенция за професионално образование и обучение по Закона за професионалното образование и обучение въз основа на ПМС № 241/21.11.2000 г. за одобряване на Тарифа за таксите за лицензиране на центрове за професионално обучение и на центрове за информация и професионално ориентиране.

Реализираните по параграф 36-00 Други приходи възлизат на 945 915 лв. и същите представляват 13,72 % от общия размер на отчетените приходи към 31.12.2023 г. В сумата се включват и отчетените по §§ 36-18 „Коректив за касови постъпления (-/+“ (-) 530 919 лв. постъпления в НАП от длъжници, сключили договори с банки по реда на Закона за кредитиране на студенти и докторанти(ЗКСД). Тук са отразени и събраните приходи от дейността на НАОА

по процедури за оценяване, акредитация и изменение на капацитета на проекти на институции за висше образование и научни организации по чл. 47 от ЗВО.

Отчетените по § 37-00 „Внесени ДДС и други данъци върху продажбите“ са в размер на (-) 2 736 792 лв. и представляват внесени данъци върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия, в т.ч. внесен туристически данък и други данъци, такси и вноски върху продажбите. Тук е отчетен и внесения ДДС в размер на (-) 2 585 171 лв. за абонамент и поддръжка на национални абонаменти за достъп до световни бази данни за реферирани научни издания.

Реализираните по § 40-00 „Постъпления от продажба на нефинансови активи (без § 40-71)“ са в размер на 249 649 лв. и включват приходи от продажба на машини и транспортни средства от второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката след проведени търгове.

Реализираните приходи от помощи и дарения са в размер на 1 265 601 лв. От тях, получените помощи и дарения от страната са в размер на 553 497 лв. по договори за дарения, като събраните средства се разходват за целите на договорите и волята на дарителите.

Отчетените приходи от помощи и дарения от чужбина са в размер на 712 104 лв., в т.ч. 668 442 лв. от Министерството на образованието, науката, изследванията и спорта на Словашката република за БСУ „Христо Ботев“, гр. Братислава. Училището е регистрирано в мрежата на словашките училища и в това си качество получава финансиране от Словашката държава по Закона на националния съвет на Словашката Република 597/2003 г. относно финансирането на основни училища, средни училища и училищна база. Тук се отчитат и получените за периода приходи от помощи и дарения от лица от ЕС от второстепенни разпоредители с бюджет, които се разходват съгласно клаузите на договорите.

2.ОТЧЕТ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА ПО ПОЛИТИКИ И ПРОГРАМИ КЪМ 31.12.2023 Г.

(в лева)

Класификационен код*	Наименование на областта на политика/функционалната област /бюджетната програма	Закон	Уточнен план	Отчет
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	959 792 600	808 660 775	736 712 741
1700.01.01	Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	175 911 800	50 332 712	47 733 029
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	165 610 500	95 783 423	80 143 205
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	585 169 500	622 946 306	571 592 639
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	8 560 200	14 525 676	12 961 915
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	21 231 000	21 847 058	21 254 048

1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	3 309 600	3 225 600	3 027 905
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	85 027 800	60 217 192	52 010 040
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	18 193 500	6 548 587	5 676 749
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	14 074 300	16 351 613	14 054 469
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	5 863 600	3 440 891	2 483 334
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	23 101 400	10 320 183	7 329 786
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	23 795 000	23 555 918	22 465 702
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	11 841 900	11 865 837	11 009 625
	Общо разходи	1 056 662 300	880 743 804	799 732 406

3. ОТЧЕТ НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ РАЗХОДИ ПО БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (в лева)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	7 915 129 765	799 732 406	7 115 397 359	7 172 109 445	740 789 426	6 431 320 019	743 020 320	58 942 980	684 077 340
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	6 090 799 445	736 712 741	5 354 086 704	5 684 025 732	702 124 971	4 981 900 761	406 773 713	34 587 770	372 185 943
1700.01.01	Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"	227 819 775	47 733 029	180 086 746	47 349 262	47 349 262	0	180 470 513	383 767	180 086 746
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	178 290 801	80 143 205	98 147 596	138 072 694	66 885 822	71 186 872	40 218 107	13 257 383	26 960 724
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	5 501 223 577	571 592 639	4 929 630 938	5 429 325 536	567 282 419	4 862 043 117	71 898 041	4 310 220	67 587 821
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	60 469 194	12 961 915	47 507 279	59 436 514	12 548 577	46 887 937	1 032 680	413 338	619 342
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	21 254 048	21 254 048	0	5 030 986	5 030 986	0	16 223 062	16 223 062	0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	101 742 050	3 027 905	98 714 145	4 810 740	3 027 905	1 782 835	96 931 310	0	96 931 310
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	1 813 320 695	52 010 040	1 761 310 655	1 477 074 088	27 654 830	1 449 419 258	336 246 607	24 355 210	311 891 397
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	1 125 475 400	5 676 749	1 119 798 651	1 044 154 041	5 513 835	1 038 640 206	81 321 359	162 914	81 158 445
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	122 056 200	14 054 469	108 001 731	67 165 640	4 126 579	63 039 061	54 890 560	9 927 890	44 962 670
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	2 483 334	2 483 334	0	1 769 370	1 769 370	0	713 964	713 964	0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	539 703 312	7 329 786	532 373 526	353 663 022	5 923 031	347 739 991	186 040 290	1 406 755	184 633 535
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	23 602 449	22 465 702	1 136 747	10 322 015	10 322 015	0	13 280 434	12 143 687	1 136 747
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	11 009 625	11 009 625	0	11 009 625	11 009 625	0	0	0	0

За отчетният период консолидираните разходи по бюджетни програми в рамките на съответните области на политики включват разходите по бюджета и по сметки за средства от Европейския съюз на Министерството на образованието и науката, разходите по отчетите за касовото изпълнение на бюджетите и на средствата по сметки за средства от ЕС към 31.12.2023 г., на държавните висши училища, на Българската академия на науките, на Селскостопанската академия, на НИМХ, на Министерството на труда и социалната политика, на Националния център по трансфузионна хематология, на Националния център по радиобиология и радиационна защита, Националния център по обществено здраве и анализи и Националния център по заразни и паразитни болести, на училищата финансирани чрез бюджетите на Министерството на младежта и спорта, на Министерството на културата и на общините. В отчета не са намерили отражение разходите на разпоредителите с бюджет извън посочените, както и на Национален фонд.

4. ФИНАНСИРАНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ РАЗХОДИ

Източници на финансиране на консолидираните разходи (лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	8 343 721 800	8 179 242 862	7 915 129 765
Общо финансиране:			
<i>Бюджета на ПРБ</i>	1 056 662 300	880 743 804	799 732 406
<i>Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:</i>			
· Централен бюджет, в т.ч.:	443 051 800	36 778 026	0
<i>Държавни инвестиционни заеми</i>			
· Сметки за средства от ЕС	524 899 300	514 940 979	423 799 371
· Други програми и проекти, по които Република България е страна-партньор	121 700 700	131 659 021	120 616 731
· Други програми и други донори по бюджета на ПРБ	0	0	0
· Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма	6 197 407 700	6 451 816 797	6 428 559 542
· Други, в т.ч. предоставени трансфери за други бюджети за сметка на планирани разходи по бюджета на ПРБ	0	163 304 235	142 421 715

5. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Номер по ред	Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Новосъздадени администрирани разходни параграфи		Ефект върху бюджета увеличение/намаление за програмата	Влияние върху показателите за изпълнение
					Наименование	Сума		
1	ПМС 120/31.08.2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			2,558,487	неприложимо
2	ПМС 128/31.08.2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	приемане на план-сметка за разходите/трансферите по подготовката и произвеждането на първи и втори тур на изборите за общински съветници и кметове през 2023 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			80,000	неприложимо
				1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			12,600	
3	ПМС 118/31.08.2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за подготовка и произвеждане на изборите	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			28,814	неприложимо

			за народни представители на 02.04.2023 г.	1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			4,023	
4	ПМС 13708.09.2 023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2023 г. за финансово осигуряване на дейности в областта на предучилищното и училищното образование, в областта на висшето образование и науката	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-36,188,330	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-44,499,470	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			712,372	
				1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			1,303,000	
				1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			19,492,616	
5	ПМС 153/20.10. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по национални програми за развитие на образованието	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,093,339	неприложимо
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			388,939	
6	ПМС № 169/29.09. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни разходи по бюджета на МОН за изпълнение на годишната оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ през 2023 г.	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			4,046,087	неприложимо
7	ПМС № 157/21.09. 2027 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобри допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за работа с деца и ученици от уязвими групи.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			28,278,916	неприложимо

8	ПМС № 108/09.08. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за покриване на разходите за обслужване от банките на бюджетните организации по събиране на приходи и други постъпления чрез картови разплащания по чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой.	1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			7,690	неприложимо
9	ПМС № 152/20.09. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобрените допълнителни разходи за 2023 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на студентите	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	„Средства за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт на студентите вредовна форма на обучение в частните висши училища“	49,380	49,380	неприложимо
10	ПМС № 158/21.09. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни трансфери по бюджета на МОН за 2023 г. за увеличение на възнагражденията на лицата от академичния състав в ДВУ и промяна на минималната заплата за най-ниската академична длъжност от 1500 лв. на 1810 считано от 01 август 2023 г.					неприложимо
11	ПМС № 129/01.09. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	осигуряване на средства за общинските училища и детски градини за изплащане на обезщетения на база класирани формуляри за периода м. юли 2023 г. – м. август 2023 г. по Национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството на предучилищното и училищното образование”			-19,987,470	неприложимо
12	ПМС № 168/29.09. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-12,055,719	неприложимо
13	ПМС № 159/21.09. 2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за възстановяване на разходите за транспорт или за наем по месторабота на педагогическите специалисти от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, които работят в населени места извън местоживеенето си.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-13,588,013	неприложимо

14	ПМС № 176/04.10. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни средства за изплащане на стипендии за постигнати образователни резултати от общинските училища.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-2,623,770	неприложимо
15	ПМС № 194/13.10. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности, изпълнявани от общинските институции в системата на предучилищното и училищното образование по НП „Заедно за всяко дете“, НП „Без свободен час“, НП „Професионално образование и обучение“ и НП „Подкрепа за лично развитие на децата и учениците“ за 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-6,224,518	неприложимо
16	ПМС № 190/12.10. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	компенсиране на установеното към края на 2022 г. превишение на постъпленията над плащанията по бюджетите на ВРБ, прилагащи делегиран бюджет, към министъра на образованието и науката.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			10,035,624	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			1,086,435	неприложимо
17	ПМС № 196/19.10. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за изпълнение на втория етап на Национална научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“, Национална програма за полярни изследвания „От полюс до полюс“ 2022 – 2025 г. и Национална научна програма „Сигурност и отбрана“.	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			8,500,000	неприложимо
18	ПМС № 220/08.11. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни разходи/трансфери за финансово осигуряване на дейности по Национална програма "Заедно в изкуствата и спорта" приета с Решение № 408 на МС от 2023 г.	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			2,439,449	неприложимо
19	ПМС № 120/31.08. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни разходи по бюджета на МОН за саниране и ремонт на студентски общежития на ДВУ	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			364,335	неприложимо
20	ПМС № 224/13.11. 2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за финансово осигуряване на дейности изпълнявани от общинските институции в системата на предучилищното и училищното образование по НП "Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда", НП "Хубаво е в детската градина", НП "Подкрепа за лично развитие на децата и	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-9,792,451	неприложимо

			учениците" и НП "Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия" за 2023 г.					
21	ПМС № 230/20.11.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобрените допълнителни разходи за 2023 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на студентите	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			412,613	неприложимо
22	ПМС № 226/17.11.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейностите, необходими за реализиране на проекти за модернизация по Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			32,500,000	неприложимо
23	ПМС № 239/24.11.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейностите по доизграждане, модернизация и функциониране на научната инфраструктура в изпълнение на Националната пътна карта за научна инфраструктура 2021-2027 г.	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			55,727,365	неприложимо
24	ПМС № 208/01.12.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ и чл. 112, ал. 1	за финансово осигуряване на дейности в Професионалната техническа гимназия в гр. Варна по Програмата за изграждане, присвояване, надстройкаване и реконструкция на детски яси, детски градини и училища 2020-2022 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			9,420	неприложимо
25	ПМС № 238/24.11.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за финансово осигуряване на дейности по Национална програма "Заедно в изкуствата и спорта" одобрена с Решение № 408 на МС от 2023 г.	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			528,160	неприложимо
26	ПМС № 237/24.11.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за изплащане на стипендии по Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни,общински и частни училища през 2023 г. приета с ПМС № 175 от 2023 г.	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	Стипендии за деца с изявени дарби	89,100	89,100	неприложимо

27	ПМС № 128/31.08.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	във връзка с чл. 16, ал. 2 от ПМС № 128/31.08.2023 г. за приемане на план-сметка за разходите/трансферите по подготовката и провеждането на първи и втори тур на изборите за общински съветници и кметове през 2023 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-58,294	неприложимо
				1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			-5,484	неприложимо
28	ПМС № 262/07.12.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за финансово осигуряване на дейности по Национална програма "Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование", приета с Решение № 408 на МС от 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-3,229,483	неприложимо
29	ПМС № 260/07.12.2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за допълнително финансиране на общински училища за издръжката на учениците в VIII клас, приети през учебната 2023-2024 г. в паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-959,977	неприложимо
30	ПМС № 266/07.12.2023	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за изплащане на допълнително възнаграждение за постигнати резултати от труда на директорите на общинските детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие и центрове за специална образователна подкрепа	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-6,302,693	неприложимо
31	ПМС № 259/07.12.2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за финансово осигуряване на дейности по Национална програма "Иновации в действие", приета с Решение № 408 на МС от 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,844,365	неприложимо

32	ПМС № 261/07.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	във връзка с актуализираните с РМС № 756/31.08.2023 г. размери на стандартите /нормативите от 01.10.2023 г, за допълнителна подкрепа на личностното развитие и подпомагане храненето в образователните институции, финансирани от МОН	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			2,326,000	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			923,622	неприложимо
33	ПМС № 257/07.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	осигуряване на средства за възнаграждения на учителите/ръководителите и за административни разходи и за осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади и/или състезания и за провеждане на задължителни, избираеми и факултативни учебни часове по общообразователни учебни предмети и теми в музеи, галерии, обществени библиотеки, обсерватории, планетариуми, научни институти с цел усвояване на учебно съдържанието.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-2,205,368	неприложимо
34	ПМС № 265/07.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности Национална програма "Оптимизиране на вътрешната структура на персонала" одобрена с РМС № 408 от 2023 г.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			107,611	неприложимо неприложимо неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			761,274	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			1,441	
35	ПМС № 256/07.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			6,609,985	неприложимо
36	ПМС № 273/08.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	допълнителен трансфер за Националната музикална академия "Проф.Панчо Владигеров" (НМА) за 2023 г. за закупуване на музикални инструменти за целите на обучението на студенти и докторанти,					неприложимо
37	ПМС № 293/13.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за изплащане на стипендии по Програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби от държавни,общински и частни училища през 2023 г. приета с ПМС № 175 от 2023 г.	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			73,170	неприложимо

38	ПМС № 300/13.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за финансово осигуряване на дейности по Програма за изграждане на нови и основен ремонт на съществуващи спортни площадки в държавните и общинските училища, приета с Решение № 663 на МС от 2023 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			323,800	неприложимо
39	ПМС № 303/14.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2023 г. за финансово осигуряване на дейности по Национални програми за развитие на образованието, одобрени с Решение № 408 на МС от 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-3,668,544	неприложимо
40	ПМС № 296/13.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за финансово осигуряване на дейности по Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища 2020-2022 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			192,403	неприложимо
41	ПМС № 256/07.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			1,787,763	неприложимо
42	ПМС № 314/20.12. 2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейностите необходими за реализиране на проекти за модернизация на Оперативна програмас "Региони в растеж" 2014-2020	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			2,212,542	неприложимо
43	ПМС № 3242/21.1 2.2023 г.	чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	за финансово осигуряване на дейности по Национални програми за развитие на образованието, одобрени с Решение № 408 на МС от 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,036,263	неприложимо
44	Писмо МФ № 04-06-151/04.09. 2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	извършване на плащане на осн. чл. 64б, ал. 4 от Закона за гражданското въздухоплаване към ДАО за нуждите на МОН	1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			-650	неприложимо
45	Писмо МФ № 04-06-153/04.09. 2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	изплащане на обезщетения на база класирани формуляри за периода м. ноември 2022 г. – м. юни 2023 г. по НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ за ВРБ към министъра на образованието и науката, министъра на културата и министъра на младежта и спорта	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-4,588,736	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			3,862,664	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			117,263	

46	Писмо МФ 04-06-154/04.09.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по НП „България – образователни маршрути, НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, както и за закупуване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти, достъп до електронно четими учебници и учебни помагала за децата и учениците в държавните детски градини и училища към министъра на младежта и спорта, министъра на културата и министъра на отбраната за 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“			-2,175,883	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“			-428,933	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование“			377,603	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	НП „България – образователни маршрути“	282 200	1,646,665	
47	Писмо МФ 04-06-167/15.09.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, Модул 1	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“			-118,796	неприложимо
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“			118,796	
48	Писмо МФ 04-06-170/15.09.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	възстановяване на извършените разходи за транспорт от местоживеенето им до местоработата и обратно или за наем по местоработата на педагогическите специалисти, работещи в държавните институции, финансирани от МОН, МК и ММС.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“			-1,111,987	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование“			898,676	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“			1,656	
49	Писмо МФ 04-06-169/15.09.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	предоставяне на допълнително финансиране за работа с деца и ученици от уязвими групи за държавните училища, финансирани от МОН и МК	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“			-2,389,028	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование“			2,385,631	
50	Писмо МФ 04-06-190/26.09.2023 г.	чл. 110, ал. 3от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по НП „Ученически олимпиади и състезания“	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и			-2,292,064	неприложимо

				училищното образование”				
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			2,292,064	
51	Писмо МФ 04-06-191/27.09.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по Национална програма „Без свободен час“	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-558,745	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			51,600	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			484,737	
52	Писмо № 04-06-152/04.09.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	предоставен трансфер на КЗД за проведени обучения през месец април 2023 г. по темата за превенция на агресията по сключено споразумение между МОН и КЗД.	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-24,700	
53	Писмо № 04-06-200/04.10.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професиифинансирани от МОН и МК.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-254,518	неприложимо
54	Писмо № 04-06-206/10.10.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-553,908	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			9,986	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			520,436	
55	Писмо № 04-06-205/10.10.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	за стипендии за образователни резултати на две държавните училища към министъра на културата.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-39,300	неприложимо

56	Писмо № 04-06-210/19.10.2023 г..	чл. 110, ал. 6 от ЗПФ	Изграждане на технологично решение за оптимизиране на процеса по събиране и обработване на данни в РООКСД и регистъра на банките	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			1,438,560	неприложимо
57	Писмо № 04-15-276/19.10.2023	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	възстановените трансфери от НИМХ на МОН по НП „Млади учени и постдокторанти - 2“	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			2,857	неприложимо
58	Писмо № 04-06-241/02.11.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, модул „Училище без агресия за сигурна училищна среда“, НП „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия“ и НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, модул „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт“	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,223,360	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			1,064,295	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			88,426	
59	Писмо № 69-00-193/02.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	схема на държавна помощ "Помощ и подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна:	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			1,574	неприложимо
60	Писмо № 04-25-83/02.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и 10 от ЗПФ	Трансфери от ММС ина МОН за държавните училища в изпълнение на чл. 14, ал.5 от Закона за хазарта съгласно годишна програма за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обвяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища за 2023 г.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			1,456,245	
61	Писмо № 04-06-255/02.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и 10 от ЗПФ	за предоставяне на трансфери от Фонд "Научни изследвания" за изпълнение по сключени договори	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-120,233	неприложимо

62	Писмо № 04-06-230/02.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	получени трансфери по бюджетите на училища и ресурсни центрове от общини за реализиране на дейности по обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			8,198	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			29,879	
63	Писмо № 04-13-231/02.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	предоставени трансфери към 30.09.2023 г. от МТСП по грамите и мерките за заетост от Националния план за действие по заетостта за 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			16,825	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			15,255	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			190,709	
				1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			6,267	
64	Писмо № 04-06-259/03.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	получени трансфери по бюджетите на училища и ресурсни центрове от общини за реализиране на дейности по обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			15,076	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			45,293	
65	Писмо № 04-06-257/03.11.2023 г.	чл. 110, ал. 3, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	за одобряване на национални програми за развитие на образованието, за финансово осигуряване на дейности по Национална програма "Ученически олимпиади и състезания"	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-385,067	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”	„Стипендии “	28 780	87,213	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	„Осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади"	57 850	280,550	
66	Писмо № 04-02-515/10.11.2023	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	РМС № 308/08.05.2023 г. и споразумение м/у Министерство на образованието, културата и науката на Монголия за реализиране на стипендиантска програма в областта на аграрните науки за обучение на					

			монголски студенти и докторанти в български държавни висши училища					
67	писмо № 04-06-242/10.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН и МВнР за 2023 г. - годишна вноска във Фонда на Международния алианс за възпоменание на Холокоста.	1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-29,337	неприложимо
68	писмо № 04-13-249/16.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - трансфер от МТСП, Фонд Условия на труд.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			7,207	неприложимо
69	писмо № 04-06-262/20.11.2023 г.	чл. 110, ал. 3, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - установени разлики между разчетения брой на децата и учениците, въз основа на които са предвидени средствата по чл. 280, ал. 3, т. 1 от ЗПУО със ЗДБРБ за 2023 г. и данните по информационната система на МОН.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-1,594,131	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-20,426,928	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			3,747,707	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			20,171,571	
70	писмо № 04-06-272/20.11.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - НП Оптимизиране на вътрешната структура на персонала.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-3,809,908	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			3,210	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			3,806,698	
71	писмо № 04-06-284/20.11.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН, МК и ММС за 2023 г. - финансово осигуряване на дейности по НП ИКТ в системата на предуч. и уч. образование и НП Иновации в действие.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-32,760	неприложимо
72	писмо № 04-06-275/21.11.2023 г.	чл. 110, ал. 1 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - дарения от страната и чужбина.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и			5,000	неприложимо

				училищното образование”				
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			8,109	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			311,632	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			26,907	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			12,019	
				1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			20,200	
73	писмо № 04-06-295/27.11.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - Национални програми „Ученически олимпиади и състезания“, „Квалификация на педагогическите специалисти“, „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“, „Роден език и култура зад граница“, „Без свободен час“, „Хубаво е в детската градина“, „Подпомагане на общините за образователна десегрегация” и „Система за национално стандартизирано външно оценяване“.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-4,251,648	неприложимо
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-1,217,121	
				1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			3,694,133	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			4,500	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			10,000	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			220	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	НП „Роден език и култура зад граница“	1 759 916	1,759,916	

74	писмо № 04-06-304/01.12.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 10 от ЗПФ	за изготвяне на актуално енергийно обследване и енергиен сертификат на НСД	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-753,334	неприложимо
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-8,878	
				1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			97,133	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			656,201	
				1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			8,878	
75	писмо № 04-06-296/04.12.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 4 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН, МК и ММС за 2023 г. - допълнително възнаграждение за постигнати резултати от труда на директорите в държавните обслужващи звена и директорите на училища в чужбина.	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-109,072	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			54,906	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			2,086	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			3,360	
76	писмо № 04-06-319/12.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	осигуряване на средства за изпълнението на дейности по НП "Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на педучилищното и училищното образование	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-73,803	неприложимо
77	писмо № 04-06-328/14.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - преминаване през ВИП А.	1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			-509	неприложимо
78	писмо № 04-06-334/14.12.2023 г.	чл. 110, ал. 3 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - НП Оптимизиране на вътрешната структура на персонала.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-2,157,483	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			2,157,483	

79	писмо № 04-06-335/15.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН и на МК за 2023 г. - защитени специалности.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-926,534	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			919,040	
80	писмо № 04-06-342/19.12.2023 г.	чл. 110, ал. 3, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН и на ММС за 2023 г. - НП Без свободен час и НП ОССДОС.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-359,095	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-6,979	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			7,100	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			338,568	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			8,764	
81	писмо № 04-06-343/20.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	спрени и намалени помощи в резултат на допуснати отсъствия по неважitelни причини	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-7,166	неприложимо
82	писмо № 04-06-350/21.12.2023 г.	чл. 110, ал. 3, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	финансово осигуряване на дейности по Национална програма "Без свободен час" и НП "Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда"	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-644	неприложимо
83	писмо № 04-06-352/21.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	предоставен трансфер на Института по отбрана "Проф. Цветан Лазаров: по ННП "Сигурност и отбрана"	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-3,289,886	неприложимо
84	писмо № 04-06-344/22.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	предоставен трансфер от МРРБ на МОН за разплащане на изразходвана ел.енергия и вода на обекта ПГСАКН "Проф. арх. Стефан Стефанов".	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			9,529	неприложимо
85	писмо № 04-13-306/22.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	предоставен трансфер от МТСП по сключен договор за реализиране на проект	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до			9,979	неприложимо

			по Закона за хората с увреждания	образование. Приобщаващо образование"				
86	письмо № 04-06-358/22.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	предоставен трансфер от Фонд "Научни изследвания" по сключени договори с НЦЗПБ	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието"			-731,787	неприложимо
87	письмо № 04-01-217/28.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН и на МК за 2023 г. - проект "Фонд XV-XIX век" на НМО - защитен и достъпен".	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"			26,628	неприложимо
88	письмо № 04-06-363/29.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН, МК и на ММС за 2023 г. - НП Профилатика и рехабилитация на педагогическите специалисти.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"			-450	неприложимо
89	письмо № 04-06-368/29.12.2023 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН и на МЗ за 2023 г. - предоставени трансфери от Фонд "Научни изследвания" за изпълнение на сключени договори с НЦЗПБ	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието"			-268,060	неприложимо
90	письмо № 04-06-370/03.01.2024 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - получени трансфери по бюджетите на училища и ресурсни центрове от общини.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование"			16,037	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование"			11,954	
91	письмо № 04-13-311/16.01.2024 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - трансфери от МТСП по програмите и мерките за заетост от Националния план за действие по заетостта за 2023 г.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование"			5,050	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование"			56,658	

92	писмо № 04-06-365/15.01.2024 г.	чл. 110, ал. 4 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН и на МЗ за 2023 г. - предоставени трансфери от Фонд "Научни изследвания" за изпълнение на сключени договори с НЦЗПБ	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-164,200	неприложимо
93	писмо № 69-00-3/16.01.2024 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	предоставени трансфери от бюджета на Държавен фонд "Земеделие" по схема на държавна помощ	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			342	неприложимо
94	писмо № 04-23-2/15.01.2024 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. във връзка с възстановен трансфер от Националния диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт „Проф. д-р Г. Павлов“ към Българската агенция по безопасност на храните.	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			3,989	неприложимо
95	писмо № 04-06-4/19.01.2024 г.	чл. 110, ал. 3 и ал.10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г. - финансово осигуряване на дейности по национални програми за развитие на образованието.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-2,763,873	неприложимо
				1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			192,858	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			1,999,148	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			65,816	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	НП „Неразказаните истории на българите"	351 954	506,051	
96	писмо № 04-06-13/31.01.2024 г.	чл. 110, ал. 3 от ЗПФ	промяна по бюджета на МОН за 2023 г. във връзка с осигуряване на средства за КР на институции в системата на предучилищното и училищното образование.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-482,000	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-668,000	

				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-383,216	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			1,533,216	
97	писмо № 04-06-14/31.01.2024 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	получени трансфери по бюджетите на училища и ресурсни центрове от общини за реализиране на дейности по обща и допълнителна подкрепа за лично развитие на деца и ученици.	1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			14,361	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			33,924	
98	писмо № 04-08-12/16.02.2024 г.	чл. 110, ал. 4 от ЗПФ	получени трансфери "Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с предоставена временна закрила в РБ	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			21,844	неприложимо
99	писмо № 04-06-27/20.02.2024 г.	чл. 110, ал. 1, ал.3 и ал. 10 от ЗПФ	промени по бюджета на МОН за 2023 г в приходите и разходите в резултат на текущото изпълнение на дейностите по политики и програми за 2023 г. за реализиране на целите в областта на образованието и науката	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,146,084	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-287,536	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-180,621	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-328,186	
				1700.01.06Бюджетна програма „Учене през целия живот”			-84,000	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-57,095	
				1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-4,964	

				1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-734,066	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			2,277,536	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			130,690	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			4,964	
				1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			60,295	
				1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			734,066	
100	Писмо 0201-359/11.09.2023 г.	чл. 112, ал. 3 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-2,558,487	неприложимо
101	Писмо 0201-424/09.10.2023 г.	чл. 112, ал. 2 и ал. 3 от ЗПФ	отстраняване на разликите в средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението, включени в трансферите за ДВУ за 2023 г., дължащи се на разликата между броя на приетите за обучение студенти и докторанти по данни от регистъра и броя на студентите и докторантите, въз основа на които са разчетени средствата за издръжка на обучението по ЗДБРБ за 2023 г. ; дейности по НП „Професионално образование и обучение“ и НП „Подкрепа за лично развитие на децата и учениците”; извършените разходи за закупуването на	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			0	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			0	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			12,000,000	

			познавателни книги, учебници, учебни комплекти, достъп до електронно четими учебници и учебни помагала	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			2,000,000	
				1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			2,625,442	
102	Писмо № 0201-442/17.10.2023 г.	чл. 112, ал. 3 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-847,932	неприложимо
103	Писмо № 0201-470/27.10.2023 г.	чл. 112, ал. 2и ал. 3 от ЗПФ	изпълнение на дейности по НП „Ученически олимпиади и състезания“, „Повишаване на компетентностите на преподавателите в държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“, „Популяризиране на българското висше образование и улесняване на достъпа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“, „Квалификация“; на Национална пътна карта за научна инфраструктура; национално съфинансиране в консорциум "Европейски университети", излъчване на награди „Питагор“ и реализацията на съвместни образователни програми с БНТ; на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици; на стипендии по програма СЕЕРУС, за осигуряване на преподаватели по българска история, българска музика, български народни инструменти, български народни танци, както и преподаватели по български език и литература в чуждестранните средни и	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,202,355	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-18,163	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			1,633,365	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-17,988	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-236,371	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-505,676	
				1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			0	
				1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-1,298,897	

			висши училища по ПМС № 103/1993 г. и по ПМС № 44/14.03.2019 г. Финансово осигуряване на изграждането на технологично решение за оптимизиране на процеса по събиране и обработване на данни в Регистъра на отпуснатите и отказаните кредити на студенти и докторанти и Регистъра на банките, отпускателни кредити по Закона за кредитиране на студенти и докторанти; допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за държавните училища, финансирани от МОН, осигуряване на допълнителни средства за стипендии за образователни резултати на държавните училища; компенсиране на установеното към края на 2022 г. превишение на постъпленията над плащанията по бюджетите на ВРБ, прилагащи делегиран бюджет, към министъра на образованието и науката.	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-1,217,651	
				1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			-860,610	
104	Писмо № 0201-476/31.10.2023	чл. 112, ал. 2 и ал. 3 от ЗПФ	изпълнение на дейности по НП „Ученически олимпиади и състезания“, НП „Квалификация на педагогическите специалисти“, НП „Повишаване на компетентностите на преподавателите в държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“, НП „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“, НП „Дигитална квалификация“, излъчване на награди „Питагор“ и реализацията на съвместни образователни програми с Българска национална телевизия; на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици; на стипендии по програма	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-513,078	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-7,530,855	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			97,896	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-69,763	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във			-598,600	

			СЕЕРУС, за осигуряване на преподаватели по българска история, българска музика, български народни инструменти, български народни танци, както и преподаватели по български език и литература в чуждестранните средни и висши училища по ПМС № 103/1993 г. и по ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища.	висшето образование”				
				1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-247,836	
				1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-6,978,314	
				1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			-85,000	
105	Писмо №0201-518/17.11.2023	чл.112, ал.3 и ал.8 от ЗПФ	допълнителни разходи по бюджета на МОН за саниране и ремонт на студентски общежития на ДВУ	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-819,403	неприложим 0
106	Писмо №0201-171/14.12.2023	чл.112, ал.3 и ал.8 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-6,609,985	неприложим 0
107	Писмо №0201-625/20.12.2023	чл.112, ал.3 и ал.8 от ЗПФ	саниране и ремонт на студентските общежития на държавните висши училища	1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-1,787,763	неприложим 0
108	Писмо №0201-548/30.11.2023 г.	чл.112, ал.3 и ал.8 от ЗПФ	промяна по бюджета на МОН за 2023 г. - НП „Ученически олимпиади и състезания“, „Квалификация на педагогическите специалисти“, „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“, „Роден език и култура зад граница“, „Без свободен час“, „Хубаво е в детската градина“, „Подпомагане на общините за образователна десегрегация” и „Система за национално стандартизирано външно оценяване“допълнително финансиране на ДВУ за капиталови разходи.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-7,610,851	неприложимо
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-8,878	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-8,872	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във			-10,761,619	

промени по бюджетите на МОН, на ММС и на МК за 2023 г. - допълнително възнаграждение за постигнатит резултати от труда на директорите.	висшето образование”			
	1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-10,000
	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-6,418
	1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			-20,963
	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			7,409,234
	1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			8,878
	1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			8,872
	1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			12,132
	1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			10,000
	1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за			6,418

				развитие на икономика, базирана на знанието”				
				1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			20,963	
109	Писмо № 0201-614/19.12.2023 г.	чл. 112,ал. 2, ал. 3, и ал. 8	промяна по бюджета на МОН, ММС и МК за 2023 г. във връзка с НП ИКТ и НП. Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия. Промяна по бюджета на МОН за 2023 г. във връзка с дофинансиране на маломерни паралелки.промяна по бюджета на МОН за 2023 г. във връзка с предложение за дофинансиране на увеличен брой ученици в началото на учебната 2023/2024 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-1,282,974	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-964,304	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-1,635,689	
				1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			1,190,864	
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			964,304	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			883,854	
110	Писмо № 0201-645/29.12.2023 г.	чл. 112,ал. 2, ал. 3, и ал. 8	допълнителни средства на ПГ по електроника „Александър Степанович Попов“, гр. Велико Търново, ДЦ и СУ „Д-р П. Берон“, гр. Бобов дол, и ПГЛПТ – гр. Казанлък. допълнително финансиране на ДВУ за капиталови разходи.промяна по бюджета на МОН за 2023 г. -трансферна корекция	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-684,492	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование.			-320,428	

към 30.11.2023 г. по бюджета на МОН за 2023 г. във връзка с осигуряване на средства за КР на институции в системата на предучилищното и училищното образование.	Приобщаващо образование			
	1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			-1,837,573
	1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-20,979
	1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-196,970
	1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-6,239,623
	1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-1,300,000
	1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-672,701
	1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-13,793,409
	1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			-29,293
	1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация”			-7,991
1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			344,399	

				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			1,544	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			1,822,569	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			20,979	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			36,000	
				1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			6,860	
				1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			29,293	
				1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			7,991	
111	Писмо № 0201-31/29.01.2024 г.	чл. 112,ал. 2, ал. 3, и ал. 8	промяна по бюджета на МОН за 2023 г. за финансово осигуряване на дейности по национални програми. промяна по бюджета на МОН за 2023 г. във връзка с осигуряване на средства за КР на институции в системата на предучилищното и училищното образование. промяна по бюджета на МОН за 2023 г. - трансферна корекция към 31.12.2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	450	„НП "Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти”	-2,333,632	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-267,770	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-4,098,726	

			1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-526,479
			1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-1,292,874
			1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-5,526,518
			1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-172,644
			1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-75,888,827
			1700.02.05Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			-27,538
			1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			1,993,170
			1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			8,382
			1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			967,314
			1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			3,670

112	Писмо № 0201-50/12.02.2024 г.	чл. 112, ал. 2 от ЗПФ във връзка с чл. 75, ал. 2, чл. 77, ал. 1 и 4 и чл. 78 от ЗДБРБ	вътрешнокомпенсирани промени по бюджета на МОН за 2023 г.	1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-779,545	неприложимо
				1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-890,473	
				1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			-8,136,517	
				1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-553,481	
				1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-541,463	
				1700.01.06Бюджетна програма „Учене през целия живот”			-104,111	
				1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-12,400	
				1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-314,791	
				1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-62,887	
				1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			-1,075,952	
				1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			-645,085	
				1700.01.01Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			779,545	

			1700.01.02Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			890,473
			1700.01.03Бюджетна програма „Училищно образование”			8,136,517
			1700.01.04Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			553,481
			1700.01.05Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			541,463
			1700.01.06Бюджетна програма „Учене през целия живот”			104,111
			1700.02.01Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			12,400
			1700.02.02Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			314,791
			1700.02.03Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	Развитие на българистик ата	13 710	62,887
			1700.02.04Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	"Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	1 008 452	1,075,952
			1700.03.00Бюджетна програма „Администрация”			645,085

6. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА

Неприложимо

7. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ВСЕОБХВАТНОТО, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Република България, като част от Европейското образователно пространство и от глобалния свят, споделя визията за развитие на висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене, съобразявайки се с националните образователни традиции и следвайки националните си приоритети.

Министерството на образованието и науката (МОН) провежда държавната политика в областта на образованието и науката, насочена към осигуряване на образование и личностно развитие на децата и учениците, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизиране на образователните институции, повишаване качеството на висшето образование и развитие на научния потенциал.

С изпълнението на Приоритет 1 „Образование и умения“ и Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие: България 2030, страната ни участва във всички инициативи за по-конкурентоспособна, сплотена, зелена и устойчива Европа.

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Основната цел на българската образователна система е да подготви младите хора за успешна личностна и професионална реализация, което да осигури тяхното индивидуално благоденствие и устойчивото развитие на обществото.

Политиките в предучилищното и училищното образование са насочени към ефективна социализация на деца от ранна детска възраст, качествено и достъпно образование и обучение, мотивация за усвояване на ключови компетентности с акцент върху придобиване на аналитични умения и развиване на креативна мисъл, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизиране на образователните институции, дигитализация на образованието. Приоритетно се изпълняват мерките, залегнали в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030). Реализирането на политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и ученици, за превенция на отпадането от училище и за намаляване дела на преждевременно напусналите се базира на ефективното взаимодействие между институциите, на съвместните усилия на педагогическите специалисти, родителите и всички заинтересовани страни и на връзката със семействата на децата и учениците.

Осигуряването на равен достъп до предучилищно и училищно образование и намаляването на дела на отпадналите и преждевременно напусналите ученици, осигуряването на качествено образование за всички, следвайки принципа на учене през целия живот са ключови фактори при създаването на благоприятни условия за личностна и професионална реализация, за намаляване на социалното изключване и подобряване на благосъстоянието на обществото.

През 2023 г. усилията на Министерството на образованието и науката (МОН) в изпълнение на стратегическите и оперативните цели в областта на предучилищното и училищното образование продължават насоката към:

- *Повишаване на обхвата и качеството в предучилищното образование, предвид неговата базисна значимост за постигане на по-високи образователни резултати в училище и за успешно реализиране на пазара на труда*

Ранното включване в предучилищно образование оказва благоприятно влияние върху познавателните и социално-емоционални умения на детето. Ето защо МОН провежда целенасочена и последователна политика за подобряване на обхвата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество. С изменение в Закона за предучилищното и училищното образование от 2020 г. се въведе задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст. Промяната влиза в сила след осигуряване на условия от съответната община, но не по-късно от 2023 – 2024 г. Въведеното от м. април 2022 г. пълно повсеместно отпадане на таксите за държавните и общинските детски градини в страната играе допълнителна роля за повишаване на обхвата в предучилищно образование на децата от 4 години до постъпване в първи клас. Така се осигурява възможност за достъп до детски градини и за децата от семейства с нисък социален статус. Процесът се подпомага и чрез изплащане на компенсации на правоимащи родители по Наредбата за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, като за това са разчетени средства по държавния бюджет за 2023 г.

Постигането на заложената цел ще се подпомогне и чрез инвестиционните разходи за изграждане, пристрояване, надстройкаване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, както и за изграждане на нови и ремонт на съществуващи спортни площадки в училищата. планирани със ЗДБ на РБ за 2023 г.

По НПВУ, инвестиционен проект „Модернизация на образователна инфраструктура“, по процедура "Изграждане на нови сгради на училища и детски градини" е предвидено построяването на 8 нови училища и 8 нови детски градини, а по процедура „Модернизация на образователна среда“ се предвижда обновяване на съществуващите сгради на 57 детски градини и 59 училища. Класирането е приключило и е в ход процедура по договаряне.

- *Успешно включване на децата и учениците в системата на училищното образование и намаляване дела на преждевременно напусналите училище*

През разглеждания период приоритет имаха политиките, основани на принципите за равен достъп до качествено образование и превенция на отпадането от училище, с фокус върху децата и учениците от уязвимите групи. Те се прилагат заедно с политики и мерки, насочени към нарастване дела на завършилите средно образование и насърчаване на участието на младите хора във формално и неформално образование и обучение.

За реализирането на приоритетите на Министерството на образованието и науката, свързани с максималното обхващане и включване на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст в образователната система, е създаден постоянно действащ Механизъм за

съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Към началото на учебната 2023/2024 година коефициентът на обхванатите, определен като относителен дял на записаните в предучилищното и училищното образование деца и ученици на задължителна предучилищна и училищна възраст на 15 септември спрямо броя на населението за съответната година на раждане по данни на ГРАО, намален с броя на децата със статус „в чужбина“, е 94,16 (към 15.09.2022 г. същият е 94,72), т.е. коефициентът на обхват е по-нисък, сравнен с началото на 2022/2023 г.

По възраст, спад на коефициента на обхват спрямо предходната 2022/2023 учебна година се наблюдава при всички възрастови групи, но по-значителен е спадът на обхват при 5- и 10- год.: съответно 1,52 и 1,24 пункта.

Съществен фактор, пречатващ процеса на обхват, е вътрешната и външна мобилност на родителите, при която децата и учениците напускат образователната система без да се декларират промените пред институциите, както и обстоятелството дали продължават обучението си на друго място.

За намаляване дела на преждевременно напусналите продължават и дейностите за десегрегация, привличане и образователно подпомагане на децата и ученици от уязвими групи, включително роми, и за такива, чийто майчин език е различен от българския.

- *Повишаване качеството на училищното образование за подобряване на образователните резултати, включително за намаляване дела на 15-годишните ученици с постижения под критичния праг в международното изследване PISA*

За целта се провеждат политики, насочени към повишаване качеството на образованието, към по-добра дигитална подготовка на учащите и към стимулиране на иновациите.

В тази връзка е изградена и достъпна за ползване на адрес <https://edu.mon.bg/> безплатна единна електронна образователна платформа "дигитална раница", инсталирана върху облачната среда на МОН. Платформата прави пренос на всички дейности от реална в дигитална среда, като това включва следните функционалности, достъпни за учители, ученици и родители:

- ✓ Електронен дневник – оценки, отзиви, отсъствия;
- ✓ Даване на домашни задания и проследяване на тяхното изпълнение в срок; получаване на рецензии;
- ✓ Статистики относно изпълнението на домашните и индивидуалния образователен прогрес;
- ✓ Голяма база от дигитално съдържание в меню Mozaik (видеа, 3D модели и анимации);
- ✓ Създаване на учебно съдържание – динамични ресурси, тетрадки за упражнение, инструменти, видеоклипове, споделяне на устройства.

Платформата представлява следваща стъпка от процеса по дигитализация на образованието и предхожда въвеждането на персонализирано обучение. С нея учениците ще имат достъп до хранилище с персонализирано дигитално учебно съдържание. Новата платформа дава възможност на учителите сами да създават дигитално учебно съдържание – уроци, упражнения, тестове като ползват огромен обем от налични електронни ресурси – текстове, изображения, интерактивни презентации, 3D модели, видео и аудио клипове, виртуална и добавена реалност, както и да предлагат уроците си за национално ползване.

Базисна политика на МОН е въвеждането на компетентностния подход в училище и смяната на фокуса в обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности (включително цифрови, езикови, социални), придобиването на функционална грамотност и развитието на способности за решаване на проблеми. Обсъжда се и възможността за въвеждане на нова методика за оценка на добавената стойност в образователните институции. Тя ще отчита ефективността на образователния процес и образователния напредък на учениците, който те показват в различните етапи на своето обучение.

Прилагането на иновативни методи на преподаване, дигитализацията на образователната среда и изграждането на STEM пространства във всички български училища са насочени към повишаване качеството на учебния процес, придобиването и изграждането на умения и целят повишаване на мотивацията на учениците за постигане на по-добри резултати. на всяко училище.

- *Повишаване нивото на компютърните и цифрови умения, на дигиталните умения и компетенции с цел широко използване на ИКТ и базираните на тях услуги, както и на образователните иновации*

Дигиталните умения и компетенции са приоритет за целия образователен сектор. Значението им нараства още повече с провеждането на обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС) по време на пандемията от COVID-19. Постава се акцент върху иновациите в образованието, които целят промяна на културата на преподаване и създаване на по-привлекателна среда за учене. Интегрирането им в образователния процес води до повишаване на неговата ефективност и стимулира креативното мислене и творчеството в процеса на обучение. Интелигентната цифровизация на образованието се осъществява в синхрон с усилието за изграждане на електронно управление. Функционира Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование. Реализира се дигиталната платформа за електронно учебно съдържание.

- *Постигане на цялостен обновен облик на образователните институции*

МОН отделя съществено внимание на инвестициите в образователната инфраструктура и модернизиранието на материалната база в детските градини и училищата, за превръщането им в привлекателна социална среда. Инвестициите са насочени към изграждане на нови, разширение и реконструкция на съществуващи детски градини и училища.

В Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Компонент 1 „Образование и умения“ е включена и се изпълнява инвестиционен проект „Модернизация на образователна инфраструктура“ с 4 процедури: за обновяване на съществуващи и за изграждане на нови сгради на детски градини и училища, за изграждане на центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение и за ремонт и рехабилитация на общеджития в системата на училищното образование.

Продължава изпълнението на програмата за изграждане, пристрояване, надстройка и реконструкция на ДГ и училища, одобрена през 2020 г., като срокът за изпълнението ѝ е удължен до 31.12.2024 г.

С РМС № 663/29.09.2023 г. е приета Програма за изграждане на нови и основен ремонт на съществуващи спортни площадки в държавните и общинските училища с бюджет от 5 000 000 лв. и период за изпълнение: 31.07.2024 г.

С РМС 686/04.10.2023 г. са приети следните програми за разширяване и подобряване на сградния фонд и материалната база в системата на образованието: Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, с бюджет до 240 млн. лв.; Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавните и общинските училища, с бюджет до 240 млн. лв. Периодът на изпълнението им е 2024-2026 г.

С инвестиционните мерки и дейности за изграждане на съвременна физическа среда за деца и ученици, създаване на условия за въвеждането на задължително предучилищно образование на децата, навършили 4-год. възраст, както и за увеличаване броя на училищата с организация на учебния ден на едносменен режим се цели постигането на цялостен обновен облик на образователните институции с фокус върху създаването на материална база, гарантираща здравословни и качествени условия за образование и обучение. Мерките са залегнали и в програмата за управление на РБ за периода юни 2023 - декември 2024 година.

- *Повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия и обезпечаване на системата с необходимите специалисти*

През отчетния период МОН продължи прилагането на целенасочена и устойчива политика за усъвършенстване и обогатяване на ключовите компетентности на педагогическите специалисти, за стимулиране на професионалното им развитие, включително за подкрепа на иновативното преподаване с цел повишаване качеството на обучението, възпитанието и социализацията на децата и учениците. Фокусът се поставя върху дейности за подкрепа на новоназначени учители и директори; обучения за продължаваща квалификация за повишаване на компетентностите на педагогическите специалисти; обмен на педагогически опит, методическа подкрепа и изграждане на професионални общности.

От съществено значение са мерките за поддържане на ниво на учителските заплати от 125% от средното възнаграждение в страната; актуализиране на заплатите на директорите и на останалите специалисти в училищната система; повишаване на заплатите на работещите в детските градини и ясли (на педагогическия персонал и специалистите, на помощник-възпитателите и на другия непедagogически персонал). По силата на Анекс към Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование, подписан на 10.08.2023 г. от министъра на образованието и науката и социалните партньори, учителските заплати са увеличени с 15%. Увеличението влиза в сила със задна дата от 1 януари 2023 г. С подписания Анекс минималната основна заплата на учителите и на всички останали педагогически специалисти - ресурсни учители, възпитатели, ръководители на направление „Информационни и комуникационни технологии“, логопеди, психолози, педагогически съветници, корепетитори, хореографи, рехабилитатори на слуха и говора и треньори по вид спорт в училищата и детските градини става 1709 лева. Минималната основна заплата за старши учителите и старши възпитателите става 1763 лв., а за главните учители и главните възпитатели - 1831 лв. Увеличението обхваща повече от 92 000 учители, работещи в държавни и общински образователни институции.

- *Развитие на личностния потенциал на децата и учениците, откриване и развитие на заложите и талантите им чрез разнообразни педагогически форми и дейности по интереси*

През 2023 г. продължава подкрепата на политики, свързани с насърчаване и развитие на творческите, научните и спортните заложи и потребности на децата и учениците, със заниманията по интереси, със стимулиране на деца/ученици с изяви дарби. Тези занимания развиват ключови компетентности, необходими не само в образователния процес, но и в социален аспект. Те допринасят за стимулиране талантите на учениците, за повишаване на тяхната мотивация, за развиване на личното творчество. В подкрепа на тези политики са и дейностите, изпълнявани по националните програми за развитието на образованието за 2023 г., одобрени с РМС № 408 от 31 май 2023 година.

- *Разширяване на професионалното образование и обучение (ПОО), приложимост на училищното образование и постигане на професионална реализация; повишаване компетентностите на хората в трудоспособна възраст и ефективно предлагане на възможности за учене през целия живот (УЦЖ)*

В тази връзка от значение през отчетния период е подкрепата на мерки за ПОО с цел осигуряване на бизнеса с необходимите специалисти на регионално и областно равнище, разширяването на обхвата на дуалното обучение и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, модернизирани на професионалното образование за предлагане на професии на настоящето и бъдещето с гарантирано качество. За целта се осъществяват редица мерки за ефективно прилагане на Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (УЦЖ) и за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни (ЕПУВ). Прилагат се приоритетите на Новата европейска програма за учене на възрастни за периода 2021-2030 г.

В Закона за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (ЗИД на ЗПОО), внесен в Народното събрание на 29.09.2023 и гласуван на първо четена в пленарна зала на 20.12.2023, са предвидени промени, които целят улесняване на достъпа и насърчаване на ученето през целия живот. Иницирираните промени са:

1. Въвеждане на възможност за обучение за достигане на Единица резултат от ученето (ЕРУ) в Държавния стандарт за придобиване на квалификация по професия – за лица на възраст над 16 години

2. Трансфер и натрупване на ЕРУ

3. Възможност за обучение в електронна среда за лица на възраст над 16 години по теория на професията

4. Дефиниране на възможностите за валидиране на професионални компетентности, съответстващи на знанията, уменията и компетентностите в една Единица резултат от ученето в Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професия

5. Намаляване на административната тежест при доставчиците на професионално обучение – Центровете за професионално обучение

б) Описание на степента на достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото и резултати, относими към съответната област на политика

За ефективно постигане на очакваните ползи/ефекти за обществото се разработват и прилагат цялостни и системни политики, обезпечени с необходимите човешки, финансови и материални ресурси и ползващи се с обществена подкрепа. Реализирането на тези политики се базира на ефективното взаимодействие между институциите, на съвместните усилия на регионалните управления на образованието (РУО), на педагогическите специалисти в детските градини и училищата, на родителите и семействата на децата и учениците, както и всички заинтересовани страни.

Изпълнението на политиките в областта на предучилищното и училищното образование през периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. е насочено към следните ползи за обществото и гражданите:

- Увеличаване на обхвата в предучилищното образование и улесняване на достъпа до образование чрез премахване на социално-икономическите бариери. Повишено качество на образованието и грижите в ранна детска възраст;
- Постигане на равен достъп на децата и учениците до качествено училищно образование и увеличаване на възможностите за тяхната личностна и професионална реализация;
- Повишаване на образователните резултати на учениците и формиране на ключови компетентности;
- Осигуряване на условия за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти за повишаване на социалния статус на българския учител и за осигуряване на образователната система с мотивирани педагогически специалисти;
- Осигуряване на съгласуваност и ефективност на политиката за професионално образование и обучение на национално, регионално и местно равнище;
- Създаване и прилагане на механизми за осигуряване качеството на професионалното образование и обучение и за ориентирането му към пазара на труда, включително за развитие на дуалното обучение;
- Осигуряване на условия за насърчаване и за разширяване на възможностите за учене през целия живот за всички;
- Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина и съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство.

➤ *Отчет на показателите за полза/ефект (Приложение № 5)*

Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	2023 г.		
	Мерна единица	Целева стойност	Отчет* към 31.12.2023 г.
1. Дял на преждевременно напусналите образование и обучение	процент (%)	под 10,2	10,3 по данни на НСИ към 27.10.2023 г.
2 Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас**	процент (%)	над 90,6	82,3 за 2021 г. по данни на Евростат

3. Дял на 15-годишните със слаби постижения по:			
3.1. четене	процент (%)	под 27,6	52,9
3.2. математика	процент (%)	под 34,4	53,6
3.3. природни науки	процент (%)	под 27,6	48,0
4. Население (25-64 г.), участващо в образование и обучение	процент (%)	над 5,4	1,6 по данни на НСИ към 27.10.2023 г.

* Данните по т. 1 и т. 4 в колона Отчет са публикувани от НСИ в раздел „Специфични показатели“

** Последните данни за този показател, публикувани в Евростат, са за 2021 г.

Стойностите на част от цитираните показатели са достъпни на сайта на НСИ към 27.10.2023 г. Данните по т. 3 са от изследването PISA на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), което се провежда веднъж на 3 години. Последното изследване, за което са публикувани данни, е проведено в периода 21 март – 22 април 2022 г. Резултатите от изследването са публикувани на 05.12.2023 година.

Изпълнението на дефинираните ключови индикатори се проследява съгласно Решение № 268 от 27 април 2022 година за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2023 - 2025 г.

Ключовите индикатори за изпълнение на политиката са приведени в съответствие с индикаторите, съдържащи се в Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие (НПР) България 2030. Въздействието им за изпълнение на Политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот е следното:

1. Дял на преждевременно напусналите образование и обучение – по този индикатор е заложена целева стойност под 10,2% за 2023 г. Достигната е стойност 10,3% по данни на НСИ към 27.10.2023 г. Индикаторът се обвързва с политики, основани на принципите за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик; равнопоставеност и недопускане на дискриминация, както и със съответната политика на Европейския съюз, по която се осъществява мониторинг на всички държави членки. През 2023 г. продължава осъществяването на мерки за превенция, интервенция и компенсиране на преждевременното напускане на образователната система, успоредно с анализ на причините за отпадане и преждевременно напускане, включително чрез дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. ПМС № 259/14.10.2019 г. Дейността на екипите за обхват по прилагането на Механизма включва децата и учениците на възраст от 5 до 16 години, като се отчитат и данни за учениците до 18 години включително. Това дава възможност да се следят показателите, свързани с обхващането, включването и предотвратяването на отпадането на децата и учениците освен в задължителната предучилищна и училищна възраст и в целия 12-годишен курс на училищно образование.

Предприетите дейности по Механизма оказват положителен ефект по отношение на:

- броя на върнатите след отпадане деца и ученици, които са с 235 повече в сравнение с началото на предходната учебна година;

- броя на върнатите и включени в образователната система ученици в задължителна училищна възраст, които през втория срок на учебната 2022/2023 година не са били в образователната система, а са записани за новата 2023/2024 учебна година, които са с 506 повече в сравнение с началото на предходната учебна година;
- повишена активност на екипите за обхват, изразяваща се в актуализиране на данните на децата и учениците със статус „в чужбина“.

Коефициентът на обхванатите на национално ниво се определя като относителен дял на записаните в предучилищното и училищното образование деца и ученици на задължителна предучилищна и училищна възраст спрямо броя на населението за съответната година на раждане по данни на ГРАО, намален с броя на децата със статус „в чужбина“. Съществен фактор, пречатстващ процеса на обхват, е вътрешната и външна мобилност на родителите, при която децата и учениците напускат образователната система без да се декларират промените пред институциите, както и дали продължават обучението си на друго място. При външната мобилност екипите за обхват срещат трудности при констатиране на обективното положение поради липса за възможности за събиране на информация и за обратна връзка с чуждестранни институции заради нормативни изисквания за защита на личните данни.

Продължават дейностите за десегрегация и недопускане на вторична сегрегация в училищата, за привличане и образователно подпомагане на децата и ученици от уязвими групи, включително роми, и за такива, чийто майчин език е различен от българския, за приобщаване и мотивиране на родителите, които имат слабо развито отношение към образованието, с цел разширяване на обхвата и намаляване на отпадащите от образователната система.

2. Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас – заложен е целева стойност над 90,6% за 2023 г. Последните данни за този показател, публикувани в Евростат, са за 2021 г. с достигната стойност 82,3%.

През последните 5 години стойността на показателя бележи лек спад, видно от следната таблица:

Година	2017	2018	2019	2020	2021
Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас	83,9	82,4	82,7	82,4	82,3

Източник: Евростат https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SDG_04_30/default/table?lang=en

Ранното включване в предучилищно образование оказва благоприятно влияние върху познавателните и социално-емоционални умения на детето. Ето защо МОН провежда целенасочена и последователна политика за подобряване на обхвата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество. С изменение в Закона за предучилищното и училищното образование от 2020 г. се въведе задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст. Промяната влиза в сила след осигуряване на условия от съответната община, но не по-късно от 2023 – 2024 г. Въведеното през 2022 г. пълно повсеместно отпадане на таксите за държавните и общинските детски градини в страната играе допълнителна роля за повишаване на обхвата в предучилищно образование на децата от 4 години до постъпване в първи клас. Процесът се подпомага и чрез изплащане на компенсация на правоимащи родители по Наредбата за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места. За постигане на заложената цел продължава осигуряването на инвестиции за

изграждане, пристрояване, надстройкаване и реконструкция на детски ясли и детски градини, като за целта са предвидени средства със ЗДБ на РБ за 2023 г. По НПВУ, инвестиционен проект „Модернизация на образователна инфраструктура“, по процедура "Изграждане на нови сгради на училища и детски градини" е предвидено построяването на 8 нови детски градини, а по процедура „Модернизация на образователна среда“ се предвижда обновяване на съществуващите сгради на 57 детски градини. Кандидатстването е приключило и се извършва класиране на постъпилите проекти.

3. Дял на 15-годишните със слаби постижения по: четене, математика и природни науки – индикаторът е свързан с резултатите от проучването PISA, провеждано от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и отчита нивото на знанията и уменията, които учениците са придобили в края на задължителното училищно образование и които биха им позволили да се конкурират на трудовия пазар и биха дали основа за пълноценна личностна и професионална реализация. Изследването PISA се провежда веднъж на 3 години, като последното изследване, за което са публикувани данни е проведено през 2022 г. PISA 2022 се проведе в периода 21 март – 22 април 2022 г. Резултатите от изследването бяха публикувани на 05.12.2023 година.

Нивото на представянето на българските ученици, измерено чрез PISA се проследява и чрез индикатора „Дял на учениците с резултати, по-ниски от критичните (средно за трите области на изследването), заложен в Приоритет 1 „Образование и умения“ на НПР 2030, като се предвижда до 2030 година стойността на този индикатор да спадне до 25%. Анализът на показателите от PISA 2022 показва негативна тенденция на сериозно отдалечаване от заложеното като цел. По данните от PISA 2022 повече от половината ученици показват резултати, по-ниски от критичните (средно за трите области на изследването). За подобряване на резултатите се провеждат политики, насочени към повишаване качеството на образованието, към по-добра дигитална подготовка на учащите и към стимулиране на иновациите. Базисна политика е въвеждането на компетентностния подход в училище и смяната на фокуса в обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности и развитие на способности за решаване на проблеми. Иновативните методи на преподаване, дигитализацията на образователната среда и изграждането на STEM пространства във всички български училища създават условия за повишаване качеството на учебния процес, придобиване на умения, както и мотивация на учениците за постигане на по-добри резултати. По НПВУ, инвестиционен проект „STEM центрове и иновации в образованието“, по процедура „Училищна STEM среда" се предвижда изграждане или обновяване на лаборатории за STEM във всички държавни и общински училища в РБ.

4. Население (25 – 64 г.), участващо в образование и обучение – по този индикатор е заложена целева стойност над 5,4% за 2023 г. Достигната е стойност 1,6 по данни на НСИ към 27.10.2023 г. Значимостта на индикатора се обуславя от недостига на специалисти с необходимата квалификация в определени области, което наред с демографската ситуация в страната се разглежда като съществено предизвикателство по отношение на ускореното икономическо развитие и интелигентния растеж. В тази връзка е необходимо да бъдат привлечени все повече хора на възраст 25 – 64 г. към сектора на ученето през целия живот (УЦЖ), за да придобият нови умения, знание и ключови компетентности, които се изискват в отговор на ускорената динамика на процесите на пазара на труда. За целта се осъществяват редица мерки в областта на УЦЖ и в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни (ЕПУВ). Прилагат се приоритетите

на Новата европейска програма за учене на възрастни за периода 2021-2030 г. Разширява се спектърът от възможности за учене чрез популяризиране на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене и мотивиране на лицата за участие във форми на УЦЖ.

Нивото на участие на населението на 25 – 64 навършени години в образование и обучение ще бъде проследявано до 2030 година чрез мониторинг на изпълнението на целите от Приоритет 1 „Образование и умения“ на НПП 2030, където е заложено до 2030 година дялът на населението (25 – 64 г.), участващо в образование и обучение, да достигне 7%.

Постигането на целите на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование и на ученето през целия живот се подпомага и чрез реализиране на реформите и инвестициите, заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), чрез изпълнението на процедурите по Програма Образование 2021-2027 и довършване на процедурите по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“. Реализирани са следните дейности по:

- **Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“**

Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“

Проектът е насочен към дигитализация в образованието и прилагане на облачни технологии, които ще осигурят достъпност, актуалност и управление на образователните ресурси - основа за качествено образование. Продължителността на проекта е 50 месеца, считано от 15.10.2019 г. Изпълняват се 7 дейности, свързани с: изграждане на облачна среда и внедряване на платформа за образователни услуги и съдържание; изграждане на образователна среда в училищата и детските градини за представяне на учебния материал чрез ИКТ (осигуряване на интерактивни дъски/маси, таблети, мултимедийни проектори, специализирана техника за ученици със сензорни увреждания и др.); обучения на педагогически специалисти за създаване на дигитално съдържание, за преподаване на знания и умения по дигитална грамотност, програмиране/кодиране, киберсигурност и др.; разработване на дигитално образователно съдържание - електронни учебници и е-помагала, интерактивни и мултимедийни уроци, образователни приложения, игри, тестове и др.; използване на международни и национални дигитални образователни ресурси с отворен достъп; повишаване на дигиталната компетентност и умения на учениците чрез извънкласни дейности по ключови дигитални умения, включително и компютърно моделиране/кодиране; информационни кампании за ползите от дигиталната компетентност, кибербезопасност, медийната грамотност, защита на интелектуалната собственост.

През отчетния период е приключило внедряването на единна електронна платформа за образователни услуги и съдържание (ЕЕПОУС) и модули към нея. Единната електронна платформа функционира на интернет адрес: <https://edu.mon.bg/> в съответствие със заложеното в договора. Създаден е капацитет чрез обучени преподаватели, които да приложат получените знания и нови методи за преподаване в подготовката на студентите и бъдещите учители.

Доставени 20 броя системи за контрол с поглед за изграждане на модерна защитена образователна среда, базирана на съвременни съоръжения (оборудване за онагледяване) и представяне на учебния материал чрез ИКТ в специалните училища за ученици с увреден слух и нарушено

зрение“. Техниката е предоставена на Специално училище за ученици с увреден слух „Проф. д-р Дечо Дечев“ – гр. София, Специално училище за деца с увреден слух „Проф. д-р Стоян Белинов“ – гр. Пловдив, Специално училище за ученици с увреден слух „Св. Иван Рилски“ - гр. Търговище, Специално училище за ученици с нарушено зрение „Луи Брайл“ – гр. София и Специално училище за ученици с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов“ – гр. Варна.

Доставени са 15 броя четящи устройства за изграждане на модерна защитена образователна среда, базирана на съвременни съоръжения (оборудване за онагледяване) и представяне на учебния материал чрез ИКТ в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици с нарушено зрение. По този начин е осигурено специализирано оборудване в 2 държавни специални училища за обучение и подкрепа на ученици с нарушено зрение - Специално училище за ученици с нарушено зрение „Луи Брайл“ – гр. София и на Специално училище за ученици с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов“ – гр. Варна - 15 броя дигитални ФМ системи за изграждане на модерна защитена образователна среда, базирана на съвременни съоръжения (оборудване за онагледяване) и представяне на учебния материал чрез ИКТ в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици с увреден слух - Специално училище за ученици с увреден слух „Проф. д-р Дечо Дечев“ – гр. София, Специално училище за деца с увреден слух „Проф. д-р Стоян Белинов“ – гр. Пловдив и Специално училище за ученици с увреден слух „Св. Иван Рилски“ - гр. Търговище

Закупена е техника и оборудване според специфичните нужди и потребности на отделното училище в 512 училища, участващи в изпълнението на проекта.

Обучени са 834 педагогически специалисти за програмиране/кодиране, кибер сигурност, защита на интелектуална собственост и др. Проведено е обучение за работа с дигитални ресурси и внедрената платформа за образователни услуги и съдържание на 18 025 педагогически специалисти.

Създадено и публикувано за национално ползване е дигитално образователно съдържание (електронни уроци) по общообразователни учебни предмети в платформата за образователни услуги и съдържание. Осигурен е свободен достъп до него чрез платформата за целевата група - педагогически специалисти от образователните институции от цялата страна. Изграден капацитет от оценители на дигитално образователно съдържание – до 100 броя.

Функционира електронният Каталог (хранилище) на стойностни дигитални образователни ресурси с отворен достъп. Създаден е вход за достъп до електронния Каталог и от edu.mon.bg. Извършен е преглед и идентифициран индикативен брой дигитални образователни ресурси – международни и национални, с отворен достъп (вкл. и за ученици със сензорни увреждания, аутисти, ДЦП и др.) – 10 682 бр.;

Реализирани са клубове по интереси за ученици от 1-12 клас и сборни клубове от различни класове за:

1. Допълнителни занимания по ключови дигитални умения – базови и за напреднали, в които се включиха ученици от I до XII клас. След идентифициране на интересите и постиженията на учениците в областта на дигиталните компетентности се оцени степента на усвоените дигитални компетентности – базови и за напреднали чрез анкетни карти, извърши се разпределението на учениците в групи по ниво на усвоени компетентности: основно, самостоятелно, свободно и специализирано. След успешното приключване на заниманията чрез анкетни карти се оцени степента на усвоените дигитални компетентности на учениците. От обобщените данни по учебни

години в анкетните карти се вижда, че усвояването на знанията на учениците в клубовете по интереси по ключови дигитални умения с всяка измината учебна година нарастват, а именно:

- за учебната 2019/2020 година – 52%;
- За учебната 2020/2021 – 56%;
- За учебната 2021/2022 – 59%.
- За учебната 2022/2023 – 63%

В клубовете по интереси по ключови дигитални умения – базови и за напреднали са обучени 64 954 ученици в 7076 клуба.

2. За компютърно моделиране/кодиране, в които се включиха ученици от V до XII клас. Сформирането на клубовете по интереси започна след обучение на учителите по програмиране/кодиране, киберсигурност, защита на интелектуална собственост и др. В клубовете по интереси по компютърно моделиране/кодиране са обучени 4 782 ученици в 363 клуба.

Организиран са кръгли маси по места за обсъждане на текущите дейности и резултати от проекта и обратна връзка от родители и ученици като част от информационната кампания за ползите от дигиталната компетентност и инструментите, разработени по проекта.

Проведена е информационна кампания по радио и телевизионните медии, където са излъчени аудио и видеоклипове с информация „Дигиталната раница“, както и за изпълнението на проекта. На 12.12.2023 г. в София Тех парк е проведен форум "Образование за утрешния ден", с участие на представители на МОН, училищата, неправителствения сектор и различни организации, работещи в сферата на образованието в България. На форума са обсъдени добрите практики за ефективното използване на дигиталните технологии, инструменти и съдържание за подобряване на качеството на преподаването и ученето. Представени са примери за успешното прилагане на дигиталните технологии в образователната сфера. Като част от форума е проведено и образователно изложение, където различни организации демонстрират дигитални и STEM-базирани ресурси, инструменти, материали или разработки в помощ на училищната система.

Създадена е образователна игра под формата на мобилно приложение с учебно съдържание и важни за проекта теми, която да популяризира проекта по интерактивен начин сред учениците и обществеността.

Проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“

Целта на проекта е повишаване на съответствието на професионалното образование и обучение с пазара на труда и създаване на възможности за повишаване квалификацията на бъдещата работна сила по професии, ключови за икономиката на страната. Проектът предоставя на работодателите възможност да наемат квалифицирани кадри с подходяща професионална подготовка и опит, придобити по време на обучението в реална работна среда. Изпълняват се 5 дейности, насочени към подобряване на компетентностите на учителите и преподавателите по професионална подготовка и към придобиване на педагогически и методически умения от представители на работодателите.

В изпълнението на дейностите по проекта се включиха 169 професионални гимназии и средни училища с професионални паралелки. До момента проектните дейности обхващат 1 005 учители, 10 727 ученика и 1 638 наставници.

За периода от стартирането на проекта до приключването му на 31.10.2023 г. изпълнението по отделните дейности е както следва:

По Дейност 1 в информационната система по проекта са приложени документи за закупено оборудване, работно облекло и лични предпазни средства, учебни помагала, както и за разработени учебни помагала и материали на следната стойност:

- 167 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са закупили оборудване на стойност 4 161 961,37 лв.;
- 165 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са закупили работно облекло на стойност 2 209 939,13 лв.;
- 145 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са закупили учебни помагала на стойност 1 791 899,54 лв.
- 26 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са разработили 38 учебни помагала на обща стойност 278 488,57 лв.

Одобрени са 49 учебни помагала и материали за професионална подготовка, разработени от училищата.

От началото на изпълнение на проекта в обучение за повишаване на квалификацията и компетентностите са се включили 1 005 учители/учители-методици, като са издадени 2 350 бр. сертификати.

Изготвени са насоки за обучението на учители/учители методици.

По дейност 2 е разработен инструментариум за оценка на качеството на преподаване в дуалната система на обучение и за оценяване на работното място. Създадени са инструментариум от 6 пакета инструменти и уеб-базирана платформа, позволяваща достъпност и прозрачност на изработения инструментариум. Разработени са две ръководства - за работа с Инструментариума и за администриране на системата за ДСО.

Изготвени са Насоки за разработване или актуализиране на учебни планове, учебните програми и национални изпитни програми.

Разработена и утвърдена е следната учебна документация:

- Учебни планове - 49 бр.;
- Учебни програми - 209 бр.;
- Национални изпитни програми - 57 бр.

По Дейност 3 - в подкрепа на учениците, през отчетния период е извършено следното:

- 10 654 ученици са преминали пробно стажуване и са издадени 26 590 сертификата;
- 4 353 ученици са се включили в допълнителни занимания. Издадени са 6 309 бр. сертификати за преминато обучение, от които по професионална подготовка - 3 834 бр. и за преминато обучение по чужд език - 2 475 бр.

По Дейност 4 са проведени 20 информационни кампании за информиране представителите на предприятията относно нормативните изисквания при включването им в дуалната система на обучение.

Изготвени са Насоки за провеждане на обучение на наставници за придобиване на педагогически и методически умения. Издадени са 2 079 сертификата за придобиване на педагогически и методически умения на 1 638 наставници.

Издадени са 1 176 сертификата за провеждане на обучение в реална работна среда на 850 наставници.

По Дейност 5 са проведени 17 информационни кампании за подобряване на връзката "ученик – училище – родител - работодател" и популяризиране на дуалната система на обучение. 109 училища са изготвили информационни материали за провеждане на събития, свързани с популяризиране на дуалната система на обучение на обща стойност 115 315,12 лв.

В изпълнение на дейността по информация и комуникация на проекта се излъчиха три броя рубрики, два броя разговори в предаванията "Сутрешен блок", както и 25 броя информационни клипове.

Проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ се изпълнява в партньорство с Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)

Основната цел на проекта е навременното ранно обхващане и образователното приобщаване на деца от уязвими групи в предучилищното образование, подкрепа на достъпа им до качествено образование, подкрепа на социалното им приемане и сближаване. Проектът се изпълняваше в 5 дейности за: допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи; подкрепа на деца, вкл. обезпечаване на средства за такси за детски градини с повишена концентрация на деца от уязвими групи; осигуряване на допълнителен педагогически и непедagogически персонал, осигуряване на учебни материали, пособия, помагала и др.; обучения на педагогическия персонал за откриване на обучителни затруднения при децата и за прилагане на методиката за усвояване на българския език, обучение на непедagogическия персонал за работа с родители от уязвими групи и родители на деца със СОП при реализиране на взаимодействието „детска градина-семејство“; подкрепа за родители на деца от уязвими групи за формиране у тях на мотивация за активно приобщаване на децата им в системата на предучилищното образование.

Към крайната дата на периода на отчитане - 31.12.2023 г. проектът е приключил. Дейностите са изпълнени и са постигнати са следните резултати:

1. 48 354 деца, които не владеят или слабо владеят български език, са включени в допълнително обучение по български език. Изработена и приложена в практика методика за провеждане на допълнително обучение по БЕЛ.

В рамките на проекта е разработена специализирана методика за допълнително обучение по български език за деца от предучилищна възраст, отнасяща се за всички възрастови групи, за прилагане в институциите от системата на предучилищното образование. Методиката включва:

- Инструментариум за оценка на степента на владеење на български език от деца на предучилищна възраст, ведно с 16 различни варианта на тестове (по 4 за всяка възрастова група) за оценка на степента на владеење на български език от детето.

- Инструментариум за проследяване напредъка на усвояването на езика от децата, на които е била предоставена обща подкрепа в резултат на идентифицирана ниска степен на владеењето на български език, ведно с 16 различни варианта на тестове (по 4 за всяка възрастова група) за проследяване напредъка на детето, както и общо 200 задачи за всички възрастова група.

- Указания за планиране на работата с дете от всяка възрастова група в съответствие с резултатите от приложения инструментариум за оценка на степента на владеење на български език.

- Книга за учителя, съдържаща методически насоки за прилагане на Методиката.
- Електронен вариант на инструментариума за проследимост на резултатите, който позволява да се определя нивото на владеене на български език и прави възможно да се проследи напредъкът.
- Подкрепящите средства в съответствие с Методиката под формата на учебни помагала и игрови средства.
- Обучителната програма за прилагането на Методиката, предназначена за повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти.

2. За целия срок на проект в 490 институции на общо (2014) са назначени 432 педагогически специалисти и на 1 582 непедагогически специалисти, в т.ч.: 208 психолози; 154 логопеди; 70 ресурсни учители; 173 образователни медиатори; 754 помощник-възпитатели; 647 помощници на учителя и 8 социални работници в образованието.

3. В рамките на проекта са включени и възстановявани разходи за такси на общо 52 566 деца.

4. Обучени са 2009 учители за прилагане на специализираната методика за обучение по български език; 1630 учители за провеждане на скрининг тест за деца на възраст от 3 години до 3 години и 6 месеца; 225 непедагогически персонал и 690 заинтересовани страни.

5. Проведено е представително изследване за взаимодействието „детска градина–семейство“. Разработена, отпечатана и разпространена е Методика за взаимодействие - 1 500 бр., разработен сборник „Добри практики за участие на непедагогическия персонал във взаимодействието „детска градина – семейство“. Проведени са четири Национални конференции за обмен на добри практики за мотивиране на взаимодействието с родителите между педагогическите и непедагогическите специалисти.

5. Изработен е интерактивен образователен филм, насочен към родителската общност с цел изграждане на положителни обществени нагласи към значимостта на предучилищното образование и недопускане на дискриминация при реализиране процеса на предучилищно образование и Наръчник за ползване на образователния филм.

Проведени са 60 събития в рамките на 6 разяснителни кампании в шестте района на планиране за изграждане на положителни обществени нагласи към предучилищното образование и за недопускане на дискриминация и възпитание в толерантност. Разработени са интерактивни упражнения за родителите за повишаване на чувствителността им и недопускане на дискриминационни действия и приложени в разяснителните кампании.

Проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“

Проектът приключи в края на 2023 г. и беше насочен към осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, съгласно нормативните изисквания и политиките за реформа в образованието.

След изпълнение на дейностите бяха постигнати следните резултати:

- Разработени инструменти и специализирани дидактически материали - карта за функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания във връзка с прилагането на Международната класификация за функционирането на човека, уврежданията и здравето на децата; инструмент за идентифициране на маркери на риск при деца и ученици; инструмент за откриване на дарбите и за определяне на възможности за стимулирането им чрез допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби; учебно помагало за адаптиране на учебно съдържание за работа с деца със специални образователни потребности в детските градини“.

- Проведени 6 вида специализирани обучения.

- Обучени минимум 4 850 специалисти от ДГ, училища, ЦСОП и ЦПЛР за предоставяне на допълнителна подкрепа на децата и учениците от целевите групи.

- Придобити и надградени умения и компетентности на педагогически и непедagogически специалисти за работа с различни инструменти и за предоставяне на допълнителна подкрепа в процеса на приобщаващото образование.

- Повишен капацитет на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование.

- Закупено оборудване за специализирани кабинети според нуждите на институциите, включени в изпълнение на дейностите.

- Разработени и приложени модули, гъвкави форми на обучение или програми за работа с деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в съответната институция. Проведени дейности за допълнителна подкрепа с деца и ученици със СОП.

- Проведени допълнителни занимания с деца и ученици с изявени дарби съобразно таланта, интересите и възможностите им. Осигурени възможности за участие в пленери, обучителни и тренировъчни лагери, национални и международни конкурси, олимпиади и състезания. Предоставена еднократна стипендия за стимулиране на ученици с изявени дарби.

- Проведени дейности за стимулиране овладяването на ключови компетентности и за формиране на личностни качества и социални компетентности чрез прилагане на компетентностния подход.

- Назначени 181 допълнителни педагогически специалисти. Назначени 80 броя непедagogически персонал за предоставяне на допълнителна подкрепа.

- Осъществени дейности за прилагане на Цялостна програма за сигурна среда и превенция на насилието и тормоза в съответната детска градина/училище в до 500 детски градини и училища по проекта в рамките на компонента за работа с родители. Постигнато ефективно и информирано участие на родителите в процеса.

- Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности - 7 043;

- Брой детски градини, подкрепени за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие – 220;

- Брой училища (до основна степен на образование), подкрепени за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие – 430;

- Брой специалисти, обучени за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици - 3 770;

- Брой деца и ученици с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие по операцията - 5 512.

Проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“

Проектът се финансира по линия на Инструмента за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) и цели да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи, както и да не се допусне отпадане от училище поради наложилото се обучение от разстояние. Предвидените дейности са пряко свързани с преодоляване на последиците, предизвикани от пандемията от COVID-19 и са свързани с техническото обезпечаване на образователната система и осигуряване на условия за провеждане на обучение от разстояние в електронна среда. Бюджетът на проекта е 101 642 402,48 лв. Период на изпълнение 35 месеца.

Към 31.12.2023 г. са постигнати следните резултати:

По Дейност 1 – Закупуване на технически средства за педагогически специалисти и ученици, от началото на изпълнение на дейността са закупени и предоставени на училищата 85 689 технически устройства за ученици и педагогически специалисти с цел осигуряване на непрекъсваемост на образователния процес и предоставяне на условия за работа и обучение от разстояние в електронна среда.

По Дейност 2 – Сформирани са 25 727 групи за обучение, от които 25 724 са успешно приключили. В сформираните групи са включени 139 817 ученици и са издадени 138 547 сертификати за преминато обучение.

По Дейност 3 – Успешно са приключили 2 310 групи. Издадени са 11 642 сертификати за преминато обучение.

По Дейност 4 – Сформирани са 6 823 групи за обучение. В сформираните групи са включени 35 307 образователни медиатори и родители и са издадени 35 059 сертификати за преминато обучение (в това число 2 140 OM).

По Дейност 5 – В допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда са включени 16 580 ученика.

В рамките на проекта са разработени модел за преподаване на български език на ученици идващи от чужбина и видео-учебно помагало-самоучител. Същите са публикувани на сайта на МОН в раздел „Програми и проекти“, подрубрика „Управление и изпълнение на проекти“;

- проведени обучения на 1518 педагогически специалисти за прилагане на модели за езикова подкрепа по български език на ученици, включили се от чужди образователни системи; издадени са удостоверения с присъден 1 квалификационен кредит;
- разработени и апробирани модели за поведение и инструменти за тренинги за социално психологическа подкрепа на ученици и педагогически специалисти в условията на кризи;
- осъществени са тренинги за повишаване на социално-емоционалните умения в ученето в 409 иновативни училища;

- реализирани са допълнителни обучения по български език за деца от уязвими групи в системата на предучилищното образование - включени 7473 деца за обучения по български език като чужд език;

- предоставяне на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца в предучилищното образование, включително на деца от Украйна и от други чужди образователни системи чрез назначаване на допълнителен педагогически и непедагогически персонал. Запазена е заетостта на назначените специалисти по проект “Активно приобщаване в системата на предучилищното образование” и проект „Подкрепа за приобщаващо образование“. Изплащат се възнагражденията им;

- апробирана е интензивната работа с родители, която беше осъществявана в детските градини участващи в проекта - извършени са дейности с 5157 родители.

Проект BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики-2“

Проектът стартира на 19.08.2021 г. и е с продължителност до 31.12.2023 г. (29 месеца) Насочен е към повишаване на ефективността от партньорствата между училищата, осъществяващи професионална подготовка и работодателите, за подобряване на практическите умения на учениците в съответствие със специфичните нужди на пазара на труда. Проектът се вписва в контекста на заложените европейски и национални цели за подобряване на достъпа и повишаване качеството на професионалното образование и обучение. Целта е да се подкрепи съответствието на професионалното образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително при преодоляване на последиците от кризата COVID-19, да се повиши ефективността от партньорствата между професионалните училища и работодателите за подобряване на практическите умения на учениците, отчитайки специфичните нужди на пазара на труда. Операцията надгражда предходната успешна операция „Ученически практики - Фаза 1“. Към 31.12.2023 г. проектът е със статус “приключило изпълнение”.

По Дейност 1 „Подкрепа за практическото обучение на учениците, навършили 16 години от училищата, осъществяващи професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда" от началото на проекта са участвали 331 училища, което е 100% изпълнение на заложения индикатор. За същия период в проекта са взели участие 13 932 ученици, което е 100% изпълнение на заложения индикатор.

И през 2023 г. е продължило изпълнението на Дейност 2 за подкрепа за създаване и функциониране на учебно-тренировъчни и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми (УТФ), вкл. учебни компании в първи и/или втори гимназиален етап, което е допринесло за финалния отчетен резултат от 339 създадени УТФ от началото на проекта.

- **Програма “Образование” 2021 – 2027 г.**

Проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“

Проектът стартира на 27 януари 2023 г. с подписването на Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Той е с продължителност 60 месеца и бюджет 151 123 000 лева. Насочен е към насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на учениците за трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на

образователните им резултати. Чрез изпълнение на дейностите се цели подобряване на приобщаващия характер на училищната образователна система с фокус върху учениците от уязвими групи; повишаване на мотивацията на учениците за учене и стимулиране на творческите им изяви; изграждане на подкрепяща общност, в която участниците се чувстват приобщени с оглед повишаване активността на учениците от уязвими групи; както и повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие и обучения на непедagogическия персонал. В изпълнението на дейностите по проекта ще бъдат включени ученици от уязвими групи (вкл. от маргинализирани групи, такива с обучителни затруднения, ученици в риск от отпадане от образователната система, ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби), родителите на тези ученици, лица преждевременно напуснали училище, учители, педагогически специалисти и непедagogически персонал и специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие

Към 31.03.2023 г. е извършено класиране на всички държавни, общински и частни училища, подали заявление за участие в дейностите по проекта. Одобрени са 1509 училища, от които 1431 ще се насочат към обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици от уязвими групи, а 188 ще се насочат към допълнителна подкрепа на ученици с изявени дарби. Към 31.12.2023 година по проект „Успех за теб“ 550 училища са подпомогнати с еднократна месечна сума за възнаграждение на назначените от тях 641 образователни медиатори/социални работници

Проект BG05SFPR001-3.001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“

На 25 май 2023 г. е подписан Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проекта и са стартирали подготвителни дейности за изпълнението му.

Реализацията на проекта ще допринесе за подобряване на качеството, приобщаващия характер и ефективността на професионалното образование и обучение. Изпълнението на планираните дейности ще спомогне за развитие на професионално образование и обучение, използващо модерни методи на преподаване и дигитални образователни материали по професионална подготовка с цифрово и интерактивно учебно съдържание. В проекта се предвижда да бъдат изпълнени дейности за: разработване и прилагане на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение /СППОО/ и ново учебно съдържание; въвеждане и прилагане на гъвкави пътеки, микроквалификации и кредити в професионалното образование и обучение /ПОО/; повишаване на уменията и компетентностите на учителите по професионална подготовка и на учениците; разработване и въвеждане на образователни материали с иновативно цифрово учебно съдържание; въвеждане на менторството и тюторинга; провеждане на ученически практики в реална работна среда, повишаване привлекателността на професионалното образование и обучение сред учениците и родителите. Дейностите ще бъдат изпълнени чрез прилагане на секторния подход на работа за постигане на по-тясна обвързаност между ПОО и реалните потребности на пазара на труда и по-бързото адаптиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда. Включването на нови технологии в обучението, както и различната организация на учебния процес (смесено обучение, обучение в друга физическа среда) ще допринесе за по-голяма атрактивност и привличане на повече кандидати за ПОО. Чрез приложените мерки се цели повишаване на професионалните компетентности и квалификацията на учителите по професионална подготовка и уменията на учениците, за да отговорят на потребностите на пазара на труда. Осигуряването на допълнителна финансова подкрепа под

формата на стипендии за учениците и въвеждането на гъвкави образователни пътеки ще намали риска от преждевременно отпадане от училище.

Общата цел на проекта е предлагане на модерно и качествено професионално образование и обучение, отговарящо на бързо променящите се нужди на пазара на труда., като за постигането ѝ ще бъдат реализирани дейности, водещи до постигането на следните специфични цели:

- Модернизирани на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда чрез съвместна работа между училищата, предлагачи ПОО, бизнеса, висшите училища и др.;
- Повишаване на уменията и компетентностите на учителите по професионална подготовка и на учениците в партньорство с бизнеса;
- Повишаване привлекателността на професионалното образование и обучение.

Изпълнението на проекта ще допринесе за постигането на специфичните цели на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ на Програма „Образование“ 2021 – 2027.

Към 31.12.2023 г. са постигнати следните резултати:

- Проведена е процедура за подбор на членове на 20 Секторни съвета за уменията (ССУ), които обхващат всички професии от Списъка на професиите. Получени 379 кандидатури за обявените позиции; обявената процедура е публикувана в сайта на МОН, в сайта на НАПОО, както и във Фейсбук профилите на институциите, разпространена на областно ниво, сред национално представителните социални партньори, висшите училища, представителите на различни консултативни формати в ПОО. Класирани са 204 участници в ССУ;

- Проведена е процедура за подбор на училища за включване в проекта – 338 училища (над 90% от училищата, предоставящи ПОО) , одобрени за участие в проекта; всяка година ще се пуска допълнителна покана за включване, в случай, че има училища, които в следствие искат да заявят участието си;

- Сформирани са екипи за управление на проекта – на централизирано и на териториално/областно ниво;

- Проведени са предварителни информационни срещи за представяне на проекта: в периода май-юни 2023 в градовете Враца, Стара Загора и Бургас, м. юли – София в рамките на национална конференция за връзката на ПОО с търсените на пазара на труда умения, септември 2023 – работна среща с експертите по ПОО в РУО;

- Проведена е първа национална среща – 09.11.2023 г. в контекста и на „Преглед на образованието“ 2023 на ОИСР със 110 участника – представители на работодатели, синдикати, академична общност, образователни и обучителни институции, министерства и държавни агенции;

- На 10-11.11.2023 г. е проведена обхватна секторна среща по проекта в град Пловдив с над 140 участника, на която се дискутира прилагането на секторния подход в квалификациите с включването на представители на работодателите, образователни и обучителни институции в ПОО, синдикални организации, висши училища.

➤ **Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта**

- други министерства и ведомства – МТСП, ММС, МК, МВнР, МЗ, МРРБ, ДАЗД и др.
- областните управители и областната администрация
- органите на местното самоуправление и на местната администрация
- департаменти за повишаване квалификацията на учителите
- работодателски организации, социални партньори

- неправителствени организации, културни и научни институции и други заинтересовани страни
- български дипломатически представителства зад граница, дипломатически представителства на чужди държави в Р. България

➤ **Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект**

Източници на данни са Националният статистически институт (НСИ), поддържаните регистри на МОН в системата на предучилищното и училищното образование, аналитична и отчетна документация и др.

в) Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика

Министерството на образованието и науката

Регионалните управления на образованието

Детските градини, училищата, центровете за подкрепа на личностното развитие

Специализираните обслужващи звена в системата на ПУО

г) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

През периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. са настъпили следните промени/актуализации на нормативната уредба в областта на предучилищното и училищното образование:

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 34 от 8 март 2023 г. за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2023/2024 година и на актуализиран Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2023/2024 година (публ. 31.03.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 98 от 7 юли 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2017 г. (ДВ, бр. 81 от 2017 г.) (публ. 14.07.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 346 от 21 декември 2023 г. за изменение и допълнение на Постановление № 79 на Министерския съвет от 2016 г. за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти (ДВ, бр. 31 от 2016 г.) (публ. 12.01.2024 г.)

РЕШЕНИЕ № 397 от 25 май 2023 г. на МС за удължаване периода за изпълнение на дейностите по Програмата за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища, одобрена с Решение № 392 на Министерския съвет от 2022 г. (публ. 29.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 408 от 31 май 2023 г. на МС за одобряване на Национални програми за развитие на образованието (от № 1 до № 21), (публ. 02.06.2023 г.);

РЕШЕНИЕ № 469 от 7 юли 2023 г. на МС за приемане на списък на иновативните училища в Република България за учебната 2023/2024 година (публ. 14.07.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 686 на Министерския съвет 04.10.2023 г. за приемане на програми за разширяване и подобряване на сградния фонд и материалната база в системата на образованието за периода 2024 - 2026 г. (публ. 11.10.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 850 от 30 ноември 2023 г. за приемане на Списък на средишните детски градини и училища в Република България за учебната 2023/2024 година (публ. 11.12.2023 г.)

НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (обн. ДВ. бр.51 от 13 юни 2023 г.)

НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (обн. ДВ. бр.102 от 8.12.2023 г.)

За изпълнението на Политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот през 2023 година се реализират следните бюджетни програми:

- Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”
- Бюджетна програма “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”
- Бюджетна програма “Училищно образование”
- Бюджетна програма “Развитие на способностите на децата и учениците”
- Бюджетна програма “Образование на българите в чужбина”
- Бюджетна програма „Учене през целия живот”

7. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Политиката е насочена към развитие на диференцирана и гъвкава система от висши училища, които функционират като успешни партньори и конкуренти на европейските университети и изпълняват образователна, изследователска и културна мисия в полза на обществото и на отделните индивиди. Изпълнението на политиката осигурява условия за достъп до висше образование, целящо успешна реализация през целия живот; поддържане на необходимото качество на висше образование в отговор на динамиката на обществените процеси; усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, включително и чрез изграждането на университетски мрежи. Осъществяват се политики за изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.

Ключови аспекти на политиката са увеличаване на съгласуването между потребностите на бизнеса и обществото от една страна, и програмите във висшето образование от друга; поддържане актуалността на учебните програми. Стимулира се по-тясното сътрудничество и комуникация между висшите училища, научните институти и бизнеса в рамките на учебния процес, практическото обучение и научно-изследователските дейности, ориентирани към потребностите на икономиката и обществото и увеличаването на тяхната добавена стойност.

Продължава работата по реструктуриране към професионални направления с по-висока оценка за качество и реализация - повече от половината от финансирането на висшите училища вече зависи от оценката за качество на образованието. Повишени са критериите и са прецизирани изискванията за академично израстване на преподавателския състав във висшите училища.

Визията за развитие на науката в България се свързва с повишаване на качеството и международната разпознаваемост на научноизследователската и иновационна дейност. Акцентът се поставя върху финансиране на научни изследвания в приоритетни и конкурентни области за решаване на важни обществено значими предизвикателства, подпомагане на млади учени и осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина.

Важен стимул за поддържане на високо научно ниво на изследователите е въвеждането на диференцирано заплащане, обвързано с постигнатите научни резултати. Усилията са насочени към повишаване привлекателността на научната кариера, привличане и задържане на учени и изследователи, както и към по-тясната интеграция на българската научно-изследователска общност в международната, засилвайки присъствието на български учени в партньорски проекти.

За постигане на заложените стратегически цели НАОА напълно съобразява своите дейности с националното законодателство, с европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование. Прилаганата Критериална система за осъществяване на процедури за оценяване, за акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол е в пълно съответствие с европейските стандарти и насоки /ESG/. Акредитационните процедури допринасят за гарантиране качеството на обучението във висшите училища и научните организации.

Целите на Национален студентски дом (НСД) по отношение изпълнението на държавната политика в полза на студентите са за все по-пълното удовлетворяване на техните потребности в извънучебно време - в областта на образованието, науката и културата, развивайки и подкрепяйки широк кръг от извънаудиторни форми на работа с тях чрез организацията на дейности на местно, национално и международно ниво. През 2023 г. НСД отчита изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели за разширяване на културната и обществена дейност сред студентите.

За постигане на заложените стратегически и оперативни цели на Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал допринася и изпълнението на проект **BG 05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – Фаза 2“** по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“.

Проектът е насочен към осигуряване на допълнителна практическа подготовка на студенти от българските висши училища в реална работна среда, което благоприятства за повишаване на качеството на висшето образование. Проектът допринася и за създаване и укрепване на ефективни партньорски взаимоотношения между висшите училища и работодателите в съответствие с потребностите на пазара на труда и за укрепване на връзките между институциите за висше образование, научноизследователския сектор и бизнеса.

За отчетния период са регистрирани 83 191 студенти. Броят на студентите, успешно приключили практическо обучение е 44 008. Регистрацията са направили 3840 обучаващи

организации, които са публикували 9 368 обяви в информационната система за 144 663 позиции за практическо обучение.

По отношение на индикаторите от стартирането на проекта (13.01.2020 г.) до 31.12.2023 г., са постигнати следните резултати:

- Брой студенти, включени в студентски практики – 44 439;
- Студенти, успешно приключили, в област на висше образование "Педагогически науки", подкрепени от дейности по ОПНОИР – 6 609;
- Студенти в технически специалности, включени в практическо обучение – 7 195;
- Студенти в област на висше образование „природни науки, математика и информатика“ – 2 856.

Осигурени са и допълнителен брой практики (и средствата за тях) за висши училища-партньори, които отчитат по-голяма активност и по-висок процент на изпълнение на индикативния брой практики и е извършена корекция на индикативните бюджети.

б) Описание на степента на достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото и резултати, относими към съответната област на политика

През 2023 г. усилията на МОН за достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото в областта на висшето образование са насочени към:

- подготовка на висококвалифицирани специалисти с висше образование, необходими за всички сфери на обществото;
- осъществяване на приемственост между средното и висшето образование чрез осигуряване на достъп до значителен брой специалности на висшето образование чрез признаване оценките от зрелостните изпити от средното образование;
- изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование. За целта са изпълнявани редица дейности и мерки, сред които: създаване на профил на компетентностите за всяка специалност, поощряване на диалога на висшите училища с бизнеса относно съдържанието на обучението, целево финансиране на стратегически за страната направления (приоритетни професионални направления и защитени специалности, определени въз основа на приети критерии), финансиране на студентски стажове и практики по време на обучението и създаване на обща информационна мрежа на кариерни центрове.
- повишаване на критериите и прецизиране на изискванията за академично израстване на преподавателския състав във висшите училища;
- изграждане на академична общност, споделяща общи принципи, ценности и морални норми.

НАОА като пълноправен член на Европейската асоциация за осигуряване на качеството във висшето образование /ENQA/ и вписана в Европейския регистър по осигуряване на качеството на висшето образование /EQAR/ способства за разпознаваемост в Европейското пространство за висше образование на акредитираните висши училища и предлаганото от тях обучение, както и на докторските програми на научните организации.

За достигане на очаквания ефект за обществото и спазване на принципите на обективност и прозрачност на процедурите, НАОА включва:

- в състава на експертните групи като пълноправни членове студенти, докторанти, потребители на кадри и международни експерти;

• в състава на постоянните комисии на представители на бизнеса (потребители на кадри) – имащи отношение към висшето образование, студенти или докторанти;

• в Комисията за качеството на дейността на НАОА са включени представители на висши училища и научни организации, на МОН, на браншови организации, на студентски съвети, на синдикати;

• в състава на Консултативния съвет, актуализиран през м. юни 2022 г., влизат водещи представители от областите на висше образование, съобразно които се извършва оценяването и акредитацията в НАОА;

• в състава на новата Комисия по възраженията и жалбите влизат водещи представители с висше юридическо образование, един представител на Националния браншов синдикат „Висше образование“, един студент – представител на Националното представителство на студентите.

За постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите заслуга имат и висшите училища, научните организации, МОН и други институции, свързани с висшето образование.

За достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото в областта на науката се акцентира върху следното:

- Изграждане на благоприятна среда за научна дейност чрез:
 - Координация на регионалните, европейските и транс-европейските научни и иновационни програми;
 - Подкрепа за участие на българските учени в двустранни, европейски и международни програми и инициативи на учени;
- Изпълнение и развитие на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;
- Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции.
- Поддържане на достъпа до електронни бази данни;
- Включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания;
- Модернизация на съществуващата научна инфраструктура;
- Подобряване статута на учените и тяхното място в обществото;
- Дейности, способстващи въвеждането на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството ѝ със световните и европейските стандарти.
- Насърчаване развитието на научните изследвания в приоритетни научни области, чрез изпълнение на Национални научни програми.

➤ **Отчет на показателите за полза/ефект (Приложение № 5)**

Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	Мерна единица	2023 г.	
		Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Показатели за полза/ефект			

1. Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование	процент (%)	над 36,6	33,5 по данни на НСИ към 27.10.2023 г.
2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП	процент (%)	над 1,7	0.88 по данни на НСИ към 31.10.2023 г.

Забележка: Данните в колона Отчет са публикувани от НСИ

Стойностите на първия показател са достъпни на сайта на НСИ, актуализирани към 27.10.2023 г., а информацията по втория показател – за БВП и за НИРД е актуализирана от НСИ към 31.10.2023 г. и отчита данните за 2022 г.

Кратко описание на показателите за полза/ефект

1. Дял на 30 – 34 годишните със завършено висше образование – по този индикатор е заложена целева стойност над 36,6% за 2023 г. Достигната е стойност 33,5 по данни на НСИ към 27.10.2023 г. Чрез този индикатор се отчита напредъкът на България относно провежданите политики във връзка с равния достъп до качествено висше образование. Осъществяват се политики за създаване на по-благоприятни условия за изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.

През 2023 г. продължава прилагането на политики за повишаване качеството на обучение, за развитие на иновациите и предприемаческите умения на студентите и преподавателите, за кариерно развитие на академичния състав и превръщане на научните изследвания в интегрална част от висшето образование. Свързването и сътрудничеството между висшите училища повишава тяхната ефективност чрез споделяне на ресурси и сътрудничество в мрежи; допринася за повишаване на тяхната разпознаваемост, включително и международна, и им позволява да изведат на преден план своите силни страни. Основен акцент е ускореното интегриране на висшите училища в европейските образователни и изследователски мрежи и привличане на качествени мотивирани млади преподаватели.

Продължава да се изпълнява политиката за обвързване на предлаганото образование с бъдещото търсене на пазара на труда и повишаване качеството на обучение. Приемът и финансирането са реструктурирани към професионални направления с по-висок очакван бъдещ недостиг на пазара на труда и към висши училища с по-висока оценка за качество и реализация - повече от половината от финансирането на висшите училища вече зависи от качествената оценка.

За стимулирането на достъпа до висше образование през 2023 г. продължава прилагането на редица мерки като предоставянето на допълнителни стипендии, освобождаване от такси в направления с очакван недостиг от кадри на пазара на труда и за защитени специалности, както и нововъведения подход за обучение по заявки и договори с работодатели.

2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП – по този индикатор е заложена целева стойност над 1,7% за 2023 г. Достигната е стойност 0.88% по данните за БВП и за НИРД, актуализирани от НСИ към 31.10.2023 г. и отчитащи данните за 2022 г.

Чрез инвестирането в научноизследователска дейност се създават възможности за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж. Повишаването на ролята на науката в

икономиката на страната, паралелно с развитието на иновативни предприятия, е предпоставка за създаване на високотехнологична индустриална база. Основната цел на политиката в тази област е повишаването на ефективността на публичните разходи за НИРД, при стремеж за повишаване на качеството, експлоатацията и комерсиализацията на резултатите от изследователската дейност, както и модернизацията на оборудването за извършване на НИРД. Усилията са насочени и към изграждането на капацитет и развитие на човешките ресурси в системата на НИРД с фокус върху повишаване на привлекателността на научната кариера, привличане и задържане на учени и изследователи. За постигане на целта допринася и изпълнението на инвестиционен проект „Изследователски университети“ по НПВУ, процедура „Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България“, чиято основна задача е създаване на мрежа от изследователски висши училища, които ще изпълняват стратегически научноизследователски и иновационни програми за развитие на научните изследвания, технологичния трансфер и сътрудничеството с индустрията.

От съществено значение е по-тясната интеграция на българската научно-изследователска общност в международната, засилвайки присъствието на български учени в партньорски проекти и на българските патенти и изследвания в световно признати регистри.

Индикаторът, свързан с инвестиции в НИРД в размер от БВП, е заложен като целева стойност в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г. Той е заложен и в Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие България 2030, където е предвидено до 2030 година делът на разходите за НИРД да достигне 2,5 % от БВП.

За постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите заслуга имат висшите училища, научните организации, МОН, звена и други институции, свързани с висшето образование и науката в Република България.

➤ ***Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите***

Националната агенция за оценяване и акредитация

Висшите училища в Република България

Фонд Научни изследвания

Националният студентски дом

Националният център за информация и документация

➤ ***Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект***

- Справочниците на Националния статистически институт - стойностите на ключовите индикатори (показателите за полза/ефект) за изпълнение на политиката се отчитат на годишна база от Националния статистически институт (НСИ);

- Регистрите, поддържани от Министерството на образованието и науката в изпълнение на чл.10, ал. 2, т 3 от Закона за висшето образование;

- НАОА обнародва в „Държавен вестник“ списък на акредитираните висши училища, техни основни звена, филиали, професионални направления и специалности от регулираните професии, акредитираните докторски програми във висшите училища и научните организации, заедно с получените оценки, съгласно чл. 85, ал. 1, т. 7 от ЗВО;

- Актуална информация и оповестени нормативни, методически и други документи и анализи се публикува и на официалната интернет страница на НАОА;

- Интернет страницата на Националния център за информация и документация;

- Текущо отразяване на дейността на НСД на www.studenthouse.bg

в) Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика

Министерството на образованието и науката
Висшите училища в РБ
Националната агенция за оценяване и акредитация
Националния център за информация и документация
Националния студентски дом

г) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 2 от 4 януари 2023 г. за откриване на филиал в структурата на Софийския университет "Св. Климент Охридски" в гр. Бургас (публ. 13.01.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 33 от 8 март 2023 г. за изменение на Постановление № 54 на Министерския съвет от 2017 г. за откриване на три института в структурата на Университета за национално и световно стопанство (публ. 31.03.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 67 от 3 май 2023 г. за закриване на факултет "Стопанско управление" в структурата на Лесотехническият университет - София (в сила от 01.07.2023 г. публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 68 от 3 май 2023 г. за допълнение на Постановление № 64 на МС от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на списък на защитените специалности (ДВ, бр. 26 от 2016 г.) (публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 70 от 11 май 2023 г. за откриване на Институт за продоволствена сигурност в структурата на Тракийския университет - Стара Загора (публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 71 от 11 май 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с Постановление № 168 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 69 от 2000 г.) (публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 95 от 27 юни 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, приета с Постановление № 74 на министерския съвет от 2011 г. (ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (публ. 04.07.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 114 от 16 август 2023 г. за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския Съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на списък на приоритетните професионални направления и на списък на защитените специалности (публ. 22.08.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 167 от 29 септември 2023 г. за изменение на Постановление № 328 на Министерския съвет от 2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на

обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда (ДВ, бр. 94 от 2015 г.) (публ. 03.10.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 192 от 12 октомври 2023 г. за откриване на Институт по зоонози "Едно здраве" (Institute of Zoonoses "One Health") в структурата на Тракийския университет - Стара Загора (публ. 18.10.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 213 от 2 ноември 2023 г. за изменение и допълнение на Постановление № 90 на Министерския съвет от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научните организации (публ. 08.11.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 30 от 12 януари 2023 г. на МС за изменение на РМС № 47 от 2021 г. за приемане на Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ (публ. 17.01.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 32 от 12 януари 2023 г. на МС за актуализиране на Националната карта на висшето образование в Република България за 2022 г. (публ. 16.01.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 184 от 15 март 2023 г. на МС за издаване на държавна гаранция за 2023 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (публ. 21.03.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 317 от 26 април 2023 г. на МС за утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища за учебната 2023/2024 година (публ. 09.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 318 от 26 април 2023 г. на МС за одобряване на финансиране на политиката за саниране, ремонт и обзавеждане на студентските общежития по чл. 1, ал. 5, т. 2.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. (публ. 09.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 339 от 3 май 2023 г. за изменение на Национална научна програма „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“, одобрена с Решение № 577 на Министерския съвет от 2018 г. и актуализирана с Решение № 900 на Министерския съвет от 2020 г. (публ. 09.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 441 от 22 юни 2023 г. на МС за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2023 - 2024 година (публ. 29.06.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 625 от 14 септември 2023 година за изменение на Решение № 317 на МС от 2023 г. за утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища за учебната 2023/2024 година (публ. 04.10.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 680 от 29 септември 2023 година за утвърждаване на списък на работодателите, които имат право да сключват договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от Закона за висшето образование през учебната 2023 – 2024 година (публ. 04.10.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 687 на Министерския съвет 04.10.2023 г. за изменение и допълнение на Решение № 441 на Министерския съвет от 2023 г. за утвърждаване броя на приеманите студенти и докторанти в държавните висши училища и научни организации на Република България през учебната 2023 – 2024 година (публ. 11.10.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 692 на Министерския съвет от 04.10.2023 г. за одобряване максималния размер на новите държавни гаранции за 2024 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (публ. 11.10.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 706 от 12 октомври 2023 година за изменение на Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ (ВИХРЕН), одобрена с Решение № 577 на Министерския съвет от 2018 г., и на Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ - 2021 (ВИХРЕН - 2021), одобрена с Решение № 593 на Министерския съвет от 2021 г. (публ. 18.10.2023 г.)

За изпълнението на политиката в областта на равния достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал през 2023 година се реализират следните бюджетни програми:

- Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“
- Бюджетна програма „Студентско подпомагане“
- Бюджетна програма „Международен образователен обмен“
- Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка „образование - наука – бизнес“ като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“
- Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“.

8. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.01 „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

През 2023 г. продължи изпълнението на заложените в програмата цели чрез:

- Усъвършенстване на нормативна уредба и структурата на образователната система;
- Ориентиране на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование към усвояване на ключови компетентности;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията, уменията и компетентностите на учениците от различни видове училища и от различни населени места;
- Подобряване на ефективността на учебния процес, повишаване на обхвата и намаляване броя на напусналите образователната система;
- Модернизиране на системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищно образование, подпомагане на децата и учениците в тяхното личностно развитие;
- Мотивиране и подкрепа на педагогическите специалисти и издигане престижа на българския учител;
- Модернизиране на материалната база и на системата на предучилищното и училищно образование.

За постигане целите на бюджетната програма през отчетния период продължават дейностите, насочени към повишаване качеството на общото и професионалното образование, подпомагане на

ученици в начален и прогимназиален етап със затруднения при усвояване на учебното съдържание, осигуряване на методическа и организационна подкрепа на училищата за прилагане на учебните планове, учебните програми и нормативните документи в изпълнение на Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО).

В областта на професионалното образование и обучение (ПОО) се осигурява възможност за избор на професионално образование в зависимост от потребностите на пазара на труда чрез съгласуване на държавния план-прием за учебната 2024/2025 година в посока на насърчаване на обучението по STEM професии, актуализиране на списъците на защитените от държавата специалности и на специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда, разширяване обхвата на дуалната система на обучение и сътрудничество с бизнеса.

В областта на организацията, координацията и контрола на предучилищното и училищното образование продължават дейностите по усъвършенстване на нормативната уредба, контрол на образователните институции с цел повишаване на ефективността, анализ за състоянието на системата с мерки за нейното усъвършенстване. Дейностите се подпомагат от Регионалните управления на образованието (РУО) като териториални администрации на министъра на образованието и науката.

В изпълнение на заложените цели са разработени и се изпълняват 21 национални програми (НП) за развитие на образованието за 2023 г. Същите са одобрени от Министерския съвет с Решение № 408 от 31 май 2023 г.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.01 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/Услуга № 1 Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

За реализиране на целите на бюджетната програма е извършено следното:

Изменена и допълнена е Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование. Целта на промените е да се даде алтернативен, но равнопоставен вариант за балообразуване, ако ученикът е в болничен престой или карантина по време на провеждането на националното външно оценяване и има резултати от областен или национален кръг на олимпиадите по български език и литература (БЕЛ) и/или математика, проведени в годината на кандидатстване, както и ако се е обучавал в училище към Министерството на културата и Министерството на спорта – да се вземат оценките от съответните учебни предмети от специализираната подготовка.

Въведен е четвърти етап на класиране, който да спомогне за максимално запълване на местата по държавен план-прием на базата на бала на учениците.

С установяването на конкретен критерий за класиране при приема, осъществяван от приемащите училища след четвъртия етап на класиране, се запазва принципът на състезателност според бала на ученика.

Обнародвана е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Създадени са условия за подобряване на практическото обучение по учебните предмети човекът и природата, биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда чрез дейности по НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки в профилираната подготовка“. По този модул са класирани и финансирани 32 училища. Дейностите са реализирани в учебната 2022/2023 г.

- Разработени са 27 бр. спецификации към УИП за ДЗИ по профилиращите и по общообразователните учебни предмети с примерни задачи към тях;

- Разработени и утвърдени са изпитни материали за ДЗИ по профилиращите учебни предмети и изпитни материали за ДЗИ по общообразователните учебни предмети.

С цел успешна адаптация на децата от семейната среда към детската градина е разработена НП „Хубаво е в детската градина“. За 2023 г. са класирани проектните предложения на 206 детски градини на обща стойност 837 814 лв. Дейностите се изпълняват през учебната 2023-2024 година.

Създадени са условия за повишаване качеството на предучилищното и училищното образование чрез вписване на частни училища и частни детски градини в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

За учебната 2023/2024 година са вписани общо 241 частни училища и частни детски градини, както следва:

- Частни детски градини – общо 127, от които 123 действащи и 4 не провеждат учебен процес.
- Частни училища – общо 114, от които 108 действащи и 6 не провеждат учебен процес.

Организиран са дейностите по събирането на информация и подбор на предложенията за удостояване на педагогическите специалисти с ежегодна награда „Св. Иван Рилски“ и грамота „Неофит Рилски“, Наградите се предоставят за постигнати високи резултати в професионалната дейност и принос в развитието на българското образование и са насочени към повишаване престижа на учителската професия и доверието към българския учител. За 24 май - Ден на славянската просвета и култура са връчени награди „Св. Иван Рилски“ на 4-ма директори, грамоти „Неофит Рилски“ – на 320 учители и директори. В Деня на народните будители - 1 ноември десет български учители са отличени за своята работа и принос към образованието с наградата „Константин Величков“ .

Дейността на Националния инспекторат по образованието (НИО) е насочена към постигане на устойчивост на процесите за осигуряване на качество на предоставеното образование за успешна реализация на децата и учениците. Проведени са 121 инспекции за оценка на качеството на предоставяното училищно образование, изготвени са 121 доклада до директорите на инспектираните институции, 4 доклада до РУО София-град, 1 доклад до Столична община, 1 доклад до НСОРБ, 3 доклада до министъра на образованието и науката. В дейността си НИО прилага най-ефективни съвременни практики при външната оценка на качеството на образованието и усъвършенства инструментариума за инспектиране.

От Националния музей на образованието – Габрово са организирани 21 изложби; 52 мултимедийни презентации и видео уроци; 7 образователни програми и проекти; 43 уроци по образователни програми; 31 уроци по модул „Културните институции като образователна среда“. Дигитализирани са 419 културни ценности; проведени са 274 екскурзоводни беседи ”Пътеки на знанието”, съобразени с възрастта на посетителите и изучавания учебен материал. Обслужени са

7 890 посетители в постоянна и временни експозиции, от които учащи и студенти – 6 109, възрастни – 1 781. Проведени са 41 тематични беседи с групи работещи по проекти; издадени са 26 исторически справки за потвърждаване чествания на училищни юбилеи и 24 научно информационни справки, свързани с краезнание и история на училищата. Изготвени са 94 експертни заключения и инвентирани културни ценности

Продукт/Услуга № 2 Управление на качеството

Подготвени и утвърдени са организационни документи и разработени методически материали (писма, указания, графици, презентации) за провеждане на НВО и ДЗИ на 4 випуска ученици.

Реализирани са дейности по организирането на ДЗИ сесия май–юни и сесия август–септември на учебната 2022/2023 година и за НВО в IV, VII и X клас.

Организиран са дейностите по изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на децата и учениците в задължителна предучилищна възраст.

Осъществено е координиране и контролиране на дейности на РУО по отношение на отпадащите от училище ученици.

През 2023 г. са извършени проверки по следните теми:

- Контрол на училищни политики за повишаване на резултатите от обучението. В тази връзка е извършена тематична проверка: „Дейност на директора за повишаване на резултатите от обучението“ на територията на следните административни области: София-град, Пазарджик, Пловдив, Перник в общо 12 училища;

- Контрол от РУО по изпълнение на дадени задължителни предписания на директори на училища на територията на следните административни области: РУО - Шумен, РУО - Ямбол и РУО-София-област, РУО – Силистра;

- Контрол по присъствието на учениците в учебните часове и отразяването на отсъствията в дневниците на класовете на територията на следните административни области: Велико Търново, Кюстендил, София-област;

- Контрол по организацията и провеждането на ДЗИ е извършен в 21 училища на територията на 5 административни области;

- Контрол по организацията и провеждането на НВО– IV клас е извършен на територията на 2 административни области – София-град и София област в 6 училища;

- Видеоконтрол по организацията и провеждането на НВО в VII и в X клас в 287 училища и на ДЗИ в 185 училища на територията на цялата страна;

- Проверки по постъпили сигнали и жалби – извършени 23 проверки в общински и държавни училища и в 6 РУО;

- Проверка във връзка с писмо от началника на РУО-София-област относно нарушение при прилагане на нормативната уредба за документите в системата на училищното образование в София-област;

- Проверки на дейности на директора в 15 частни училища и в 1 българско държавно училище в чужбина.

Изготвени са доклади, предприети са мерки в случаи на констатирани пропуски и нарушения; оказана е методическа подкрепа на директори на училища и началници на РУО.

През 2023 година РУО продължават да прилагат националните политики в предучилищното и училищното образование съобразно регионалните специфики, с акцент върху следните приоритети:

- Подкрепа на учениците и учителите за преодоляване на дефицитите в обучението по отделни учебни предмети;
- Подкрепа на всяко дете и ученик за ефективно включване и трайно приобщаване към образователния процес.

През отчетния период са осъществени следните дейности, свързани с училищната документация, с учебниците и учебните помагала:

- изготвено е Постановление за изменение и допълнение на Постановление на МС №79 от 13.04.2016 за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти;
- изготвена и приета НАРЕДБА за изменение и допълнение Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (обн. ДВ. бр.102 от 8 декември 2023 г.)
- актуализирани са образците и са осигурени със задължителна документация са детски градини, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие за края на учебната 2022/2023 година и за началото на учебната 2023/2024 година;
- актуализирани са образците и са осигурени регионалните управления на образованието с документи за признаване на училищно обучение, образование или професионална квалификация, придобити в училища на чужда държава – в два тиража;
- координирани са дейностите по внедряване и функциониране на всички предвидени функционалности на НЕИСПУО, както и надграждане с нови функционалности, и изпълняване на гаранционна поддръжка на системата по Договор № Д01-162/24.07.2020 г. за разработване, внедряване и поддръжане на НЕИСПУО и по Допълнително споразумение № Д01-270/12.10.2023 г. към него;
- изпълнени са дейностите по Договор № Д01-276/03.12.2021 година с предмет: „Разработване, внедряване и пускане в реална експлоатация на Информационната система за обработка, съхранение и управление на документи в училищата“ (ИСОСУДУ);
- сключен е Договор № Д01-168/05.07.2023 г. за извънгаранционна поддръжка на ИСОСУДУ;
- утвърден е със заповед на министъра на образованието и науката списък с одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти, които ще се използват в системата на предучилищното и училищното образование през учебната 2023 – 2024 година;
- осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала в държавните детски градини и училища;
- осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала в Европейските училища;
- осигурени за безвъзмездно ползване са учебници/учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт на ученици с нарушено зрение, учебници/учебни комплекти по специалните учебни предмети на ученици с увреден слух в общинските и държавните училища;

- одобрени през 2023 година учебници по учебни предмети: математика и география и икономика за V клас и за VI клас, компютърно моделиране и информационни технологии за VII клас, религия (християнство-православие) за X клас и за XII клас;
- одобрени учебници за: V и VII клас по учебния предмет религия, X, XI и XII клас по учебни предмети от общообразователната подготовка, от I до VII клас по учебния предмет майчин език (турски език), от I до XII клас по учебния предмет религия (ислям, православие, неконфесионално обучение), XII клас по задължителни модули от профилираната подготовка по учебен предмет чужд език и по учебен предмет информатика;
- одобрени учебни комплекти по общообразователния учебен предмет чужд език за постигане на нива по Общата европейска езикова рамка.

По НП „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“ са отпечатани изготвените учебни помагала: Биология и здравно образование за X клас на немски език, Химия и опазване на околната среда за IX клас на английски език и на немски език, Изобразително изкуство за IX и за X клас на английски език и на италиански език – тираж 826 бр.

По отношение на иновативните училища: С РМС № № 409 от 07.07.2023 г. е приет Списък на иновативните училища в Република България за учебната 2023/2024 г. съдържащ 548 училища - с 6 повече от миналата година. Те се намират в 28 области., от 131 общини от 192 населени места в страната. Относителният дял на иновативните училища спрямо общия брой на училищата в страната е 24,13%. Те разработват и въвеждат нови методи на преподаване, внедряват иновативни елементи в организацията и съдържанието на обучението, усъвършенстват управлението си. Към 31 януари 2024 г. са постъпили 168 предложения от 167 училища за нови иновации за включване в Списъка на иновативните училища за учебната 2024/2025 г.

Продукт/услуга № 3- Оценяване на резултатите от обучението

През отчетния период са реализирани следните дейности:

В изпълнение е НП „Система за национално стандартизирано външно оценяване“ за 2023 г. в т.ч. подготовка, координиране и контрол на провеждането на национално външно оценяване (НВО) в края на етап на образование и държавни зрелостни изпити, вкл. разработване на тестови задачи по учебни предмети, както следва:

- български език и литература, математика и чужд език за прием след VII клас;
- по 2 учебни предмета за НВО в IV клас;
- български език и литература, математика и чужд език за прием след X клас.

Осигурени са изпитни материали, координирана експертна оценка и утвърдени изпитни варианти за 107 изпита (ДЗИ и НВО) за 4 випуска – 4., 7., 10. и 12. клас.

Проведени са ДЗИ по 14 общообразователни учебни предмета. Създадени са 14 комисии за създаване на изпитни задачи и/или текстове, 14 комисии за експертна оценка на изпитните материали и 14 комисии за проверка и оценка на изпитните работи от ДЗИ, сесия май –юни и сесия август-септември на учебна 2022/2023 година.

Проведени ДЗИ:

- сесия май-юни:* - ДЗИ БЕЛ – 45 874 ученици;
 - II ДЗИ – 24 367 ученици;
 - ДЗИ по желание – 1625 ученици.
- сесия август-септември:* - ДЗИ БЕЛ – 7 009 ученици;

- II ДЗИ – 4 373 ученици;
- ДЗИ по желание – 359 ученици.
- Проведено НВО в края на IV клас:
 - БЕЛ – 53 549 ученици;
 - математика – 53 448 ученици.
- Проведено НВО в края на VII клас:
 - БЕЛ – 60 378 ученици;
 - математика – 60 166 ученици;
 - чужд език (по желание) – 2153 ученици.
- Проведено НВО в края на X клас:
 - БЕЛ – 51 343 ученици;
 - математика – 50 473 ученици;
 - чужд език (по желание) – 3 474 ученици;
 - информационни технологии за измерване на дигитални компетентности (по желание) 1 916 ученици.

Организирано и проведено е оценяване на над 408 766 изпитни работи от ДЗИ и НВО.

Продукт/услуга № 4- Ориентиране на средното образование към пазара на труда

Стратегическите цели в областта на професионалното образование и обучение, заложи в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Р България (2021 – 2030), са:

- Професионално образование и обучение, съответстващо на динамиката на пазара на труда
- Формиране и развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето
- Развитие на професионалното образование и обучение, базирано на прехода към цифрова и зелена икономика.

Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, като основните промени са свързани с отпадане на специалностите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение и надграждане на степените в рамките на една професия, оптимизиране на рамковите програми, допълване структурата на Държавните образователни стандарти, осигуряване на възможност за обучения за достигане на единици резултати от ученето и обучение от разстояние в електронна среда за лицата, навършили 16 години, осигуряване на междурегистров обмен в Националната агенция за професионално образование и обучение с оглед намаляване на административната тежест за Центровете за професионално образование и обучение, създаване на възможност за трансфер и натрупване на единици резултати от ученето, дефиниране на обучението по част от професия и прецизиране на определението за процеса на осигуряване на качеството.

През 2023 г. е изготвено проектно предложение и е подписан административен договор по Програма „Образование“ 2021-2027, процедура BG05SFPR001-3.001, проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ с директен бенефициент МОН и партньор НАПОО. По-подробна информация за проекта е дадена при общия преглед на политиката.

С ПМС № 34 от 8 март 2023 са приети актуализирани списъци със защитените от държавата специалности от професии и специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда за учебната 2023/2024 година.

С РМС № 408 от 31 май 2023 са одобрени Национални програми за 2023, като в областта на ПОО, програмите са: Национална програма „Професионално образование и обучение“ с два модула: „Модернизиране на материално-техническата база“ и „Модернизиране на учебното съдържание“ и Национална програма „ИТ умения и кариера“.

През отчетния период по НП „Професионално образование и обучение“, Модул 1 „Модернизиране на материално-техническата база“ бяха подадени 36 проектни предложения, които бяха разгледани и оценени от комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката. От тях 20 проектни предложения бяха предложени за одобрение. Към 31 декември 2023 г. 20-те училища с одобрени проекти работят по изпълнението им.

В изпълнение на дейностите по Модул 2 „Модернизиране на учебно и изпитно съдържание“ от НП „Професионално образование и обучение“ за осигуряване на учебна документация за системата на професионалното образование и обучение за учебната 2023 – 2024 година през отчетния период бяха разработени и утвърдени:

- типови учебни планове – 16 броя;
- учебни програми – 77 броя;
- национални изпитни програми – 9 броя;
- цялостна пакетна документация – 1 брой.

По НП „Обучение за ИТ умения и кариера“ степента на изпълнение на индикаторите към 31.12.2023 г. е следната:

МОДУЛ 1 „ОБУЧЕНИЕ ЗА ИТ КАРИЕРА“

За учебната 2022/2023 г.

За 3-годишния курс на обучение

- Брой ученици, завършили I година на НП (X клас) – 380
- Брой ученици, завършили II година на НП (XI клас) – 219
- Брой ученици, завършили III година на НП (XII клас) – 194
- Брой ученици, завършили НП и придобили III степен на професионална квалификация –

168

За 1-годишния курс на обучение

- Брой ученици, завършили I година на НП (XII клас) – 6

Създадените през 2017 г. 5 центъра за обучение надграждат и разширяват функционалностите и капацитета си. Надградени са компетентностите на 52 обучени учители.

МОДУЛ 2 „ИТ УМЕНИЯ ЗА БЪДЕЩЕТО“

За учебната 2022/2023 г.

- Одобрени и финансирани партньорства между училища и ИТ компании – 8
- Брой на обучените учители – 34
- Брой на обучените ученици – 387.

По информация от НАПОО през отчетния период в процес на разработване са 12 проекта на ДОС, от които 9 са внесени за обсъждане в УС на НАПОО и впоследствие са представени в МОН.

Публикувани в Държавен вестник са 18 бр. ДОС за придобиване на квалификация по професии.

Центърът за учебно-тренировъчни фирми (ЦУТФ) е осъществил 130 партньорства между училища и фирми и е провел 2 проучвания. С електронните регистри на ЦУТФ за календарната 2023 г. (2 учебни години) са работили 654 учебно-тренировъчни фирми с над 8000 ученици и студенти в 107 средни училища (СУ и професионални гимназии) и 3 университета. За целите на практическото обучение ЦУТФ поддържа работата на 8 служби (Агенция по вписванията, Банка, Национална агенция за приходите, Борса за търговия на едро, Патентно ведомство, Комисия за финансов надзор, Комисия за защита на личните данни, Учебна служба „Земеделие“, от които 4 с онлайн обслужване и 9 регистъра (Търговски, Регистър БУКТСТАТ, Национален бизнес комуникационен указател, учебни институции с учебно-тренировъчни фирми, регистър на сертифицирани учебни предприятия и регистър на обучавани в УП, обучени учители, регистрация ТФ ФЕСТ, регистрация в база данни на Световната мрежа на УП PEN Worldwide).

Продукт/услуга № 5- Информационни и комуникационни технологии в българските училища

Приложението на новите технологии в сферата на образованието създава предпоставка за развитие на екипната работа, креативността и прилагането на интердисциплинарен подход при решаването на казуси. Дигитализираното образование е стимул за икономиката, а предимствата за учениците са много - от по-висока ангажираност в учебния процес до придобиване на умения, които ще им послужат след тяхното завършване.

Дигитализацията на учебния процес е ключов елемент на модерното училище, чрез който се оптимизира процесът на обучение, повишава се неговата ефективност и се подпомага навлизането на иновации, базирани на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Целта е подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на предучилищното и училищното образование, достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на образователни иновации и създаване на условия за устойчивото им развитие. През отчетния период продължава изпълнението на дейности за:

- Разширяване на възможностите на единната опорна високоскоростна мрежа за нуждите на образованието и науката, свързваща МОН, регионалните управления на образованието и образователните институции;
- Осигуряване високо ниво на надеждност на услугите, предоставяни от центровете за данни и услуги на МОН;
- Осигуряване на съвременна образователна среда, която да гарантира единен подход при прилагането на ключови компетентности в сферата на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене;
- Разширяване на достъпа до облачни ИКТ образователни ресурси. Подпомагане системата на предучилищното образование чрез внедряване на модерни средства за обучение, предоставяне и управление на облачни услуги в хибридна среда;
- Подпомагане обновяването на училищната ИКТ среда чрез осигуряване на интернет свързаност, закупуване на иновативен хардуер и модерно оборудване, изграждане на нови Wi-Fi зони и др.; Осигуряване на образователни електронни ресурси, облачни услуги, софтуер за

професионално обучение, софтуерни продукти за администриране и управление на учебния процес за нуждите на системата на образованието.

Посочените дейности се изпълняват по Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ за 2023 г.

Центърът за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО) обезпечава информационна осигуреност на системата на предучилищното и училищното образование чрез изготвяне на справки с цел подпомагане вземането на управленски решения, свързани с изменение на административни актове, регламентиращи образователния процес; съдейства за усъвършенстване, поддържане и разширяване на управленска информационна система на предучилищното и училищното образование и за актуализиране на данните в регистрите на МОН. МОН и ЦИОО изготвят и публикуват справки с данни за публична информация в отворен формат на Портала за отворени данни.

Продукт/услуга № 6 - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

Създадени са условия и са изпълнени конкретните специфични цели:

- Професионално израстване на педагогическите специалисти чрез осигуряване на обучение, в съответствие с потребностите в предучилищното и училищното образование;
- Въвеждане в професията на млади и новоназначени учители. Създаване на позитивна работна среда за мотивиране, привличане и задържане на млади педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование;
- Осигуряване на равни възможности за професионално развитие на педагогическите специалисти чрез включването им във форми на продължаваща квалификация на национално и регионално ниво;
- Развиване и усъвършенстване на ключови професионални компетентности на педагогически специалисти с ръководни функции с цел методическа и организационна подкрепа на екипите в образователните институции. Укрепване на административния капацитет на директори, заместник-директори и на други педагогически специалисти;
- Укрепване на възможностите на международното сътрудничество в областта на квалификацията на педагогическите специалисти по хуманитарни и природонаучни теми;
- Формиране на нови политики и подходи в областта на квалификацията на педагогическите специалисти чрез провеждане на изследвания;
- Популяризиране на успешни модели и практики на качествено обучение на педагогическите специалисти. Популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики.

В тази връзка се изпълняват дейности по НП „Иновации в действие“. За учебната 2022/2023 г. изпълнението е, както следва: по Модул 1 - 602 училища, по Модул 2 седем регионални форума, по Модул 4 - 123 училища. Осъществени и проведени са 7 регионални форума за популяризиране и взаимното учене и провокиране за иновативни решения във всички сфери на училищния живот сред учителите, директорите и експертите от регионалните управления на образованието. Продължава процесът по изграждане на мрежи на иновации чрез създаване на иновативно пространство между училища, представители на висшите училища и неправителствения сектор, в партньорство с общи цели и теми за обмен на нововъведения.

За повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия и обезпечаване на системата с необходимите специалисти през отчетния период продължи работата в следните направления:

- Подкрепа на новопостъпващи педагогически специалисти в институциите от системата на предучилищното и училищното образование;
- Реализиране на политики за придобиване на професионална квалификация „учител по...“ като допълнителна професионална квалификация на заети в системата на предучилищното и училищното образование учители“ чрез Модул 2 на реализираната Национална програма „Квалификация на педагогическите специалисти“ 2023 г.;
- Актуализиране на нормативната уредба и включване на ключови компетентности в професионалните профили на педагогическите специалисти;
- Повишаване на квалификацията на учителите в съответствие с длъжностните изисквания и резултатите от изпълнението на задълженията им;
- Актуализиране на възнагражденията с цел поддържане на средната брутна учителска заплата на ниво 125% от средната брутна работна заплата за страната.

Разработена и изпълнена е НП „Квалификация на педагогическите специалисти“ за 2023 г. Дейностите в програмата са разработени и осигуряват необходимия системен подход за реализация на квалификациите с цел повишаване резултатите на учениците.

Програмата е с три модула:

Модул 1 „Подкрепа на новоназначени учители и директори и продължаваща квалификация за повишаване на компетентностите на учители, директори и други педагогически специалисти“ - броят на обучените педагогически специалисти от цялата страна е 7284. Съвместно с висши училища са проведени Национална конференция на тема „Проектно базирано обучение в българското образование - теоретични аспекти и методически решения“, Национална конференция „Социално – емоционалното учене в квалификацията на учителите“ и Национална конференция на младите учители.

Модул 2 „Придобиване на професионална квалификация „учител по...“ , като допълнителна професионална квалификация на заети в системата на предучилищното и училищното образование учители“ - по Модула е заявена необходимостта от обучения, извършен е подбор на кандидатите, изготвен е списък с определените участници. За включване в програмата са определени 80 учители, заети в системата на предучилищното и училищното образование за придобиване на професионална квалификация „учител по...“, като допълнителна професионална квалификация. 78 са реално включените в едногодишното обучение.

Модул 3 „Международно сътрудничество в областта на квалификацията на педагогическите специалисти - обучения по международни споразумения за обучение на учители“ – организирани и проведени са две обучения в ЦЕРН Швейцария с участието на 60 учители по природни науки и за учители по професионална подготовка в област на образование „Техника“ и „Информатика“. Организирани и проведени са онлайн обучения на 16 педагогически специалисти от експерти от „Яд Вашем“ и последващ семинар за 15 учители с участието на експерт от „Яд Вашем“.

НП „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“, е разработена и разписана в два модула: Модул 1 „Профилактика на педагогическите специалисти“ и Модул 2 „Рехабилитация на педагогическите специалисти“. Целите ѝ са свързани с опазване на живота и

здравето на педагогическите специалисти, подобряване на тяхното здравословно състояние и превенцията на рисковите социално значими и професионални заболявания, ранна диагностика на заболявания, осигуряване на условия за рехабилитация. Програмата е изпълнена. В Модул 1 са се включили 42 педагогически специалисти, а в Модул 2 – 1607 педагогически специалисти, от тях 210 – от държавни училища, 3 - от частни училища и 1394 – от общински училища и детски градини.

МОН администрира Информационен регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. Регистърът съдържа 5245 одобрени програми. Осигурени са условия за продължаваща квалификация, за професионално развитие и за избор на обучения съобразно спецификата и стратегията за развитие на детската градина или училището за повишаване на образователните резултати на децата и учениците и качеството на образователния процес. За 2023 г. е извършено следното:

- Одобрени са 332 бр. програми за обучение със 81 бр. заповеди.
- Одобрена е промяна в списъка на учителите в 273 бр. одобрени програми, издадени 55 бр. заповеди.
- Одобрени промени в съдържанието на 11 одобрени програми, издадени 4 заповеди;
- Издадени са 8 бр. заповеди за отказ от одобряване на 28 бр. програми.

Продукт/услуга № 7 – Финансова децентрализация

През отчетния период продължи прилагането на усъвършенствания механизъм на делегираните бюджети за подобряване разпределението на средствата от държавния бюджет за финансиране на дейностите в предучилищното и училищното образование.

Координирани са дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на неспециализираните, специализираните и специалните училища. Разработени са формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН през второто шестмесечие предвид факта, че ЗДБРБ за 2023 година е приет от 49-ото Народно събрание на 28 юли 2023 г.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	2023 г.		
	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Показатели за изпълнение			
Изготвен анализ на ефективността на политика/програма/стратегия по отношение осигуряване на качеството в предучилищното и училищното образование	брой	1	1
Разработени и актуализирани законови и подзаконовни нормативни актове	Брой	4	4 + 18 публикувани наредби на ДОС
Разработени тестови спецификации за ДЗИ за профилирана и за общообразователна подготовка	Брой	24	27
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	Брой	13	107

Относителен дял на учениците, положили изпити по НВО по етапи	%	95	99
Проведени национални съвещания за методическа подкрепа на експертите от РУО	Брой	12	15
Брой осъществени партньорства между училища и фирми	Брой	100	130
Детски градини, прилагащи модел за осигуряване на подкрепа в периода на преход от семейната среда към детската градина на деца от 2 до 4 години и на други педагогически практики за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	120	120
Детски градини и училища с групи за задължително предучилищно образование, които прилагат мерки за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	55	206
Деца, включени в дейности, свързани с прилагането на мерки за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	1500	20 360
Деца и ученици, участвали в съвместните инициативи с Асоциация „Българска книга”	брой	300 000	20 000
Осигурени със задължителна документация институции в системата на предучилищното и училищното образование	брой институции	4100	8500, в т.ч. 4250 * 2 пъти годишно
Осигурени с документи за признаване на завършено обучение, образование и професионална квалификация, придобити в чужбина – 2 тиража ежегодно	брой РУО	28	28
Гаранционна поддръжка на НЕИСПУО	брой етапи	1	1
Одобрени учебници/учебни комплекти, създадени по новите учебни програми	брой	15	37
Разработени, утвърдени и/или актуализирани учебни планове и учебни програми във връзка с въвеждане на дуално обучение, модулно обучение, нови професии за ПОО и новата образователна структура по ЗПУО и ЗПОО;	брой	200	22 за ПУО + ТУП – 16 УП – 77 НИП – 9 за ПОО и 1 бр. пакетна документация
Проведени работни срещи и съвещания с началници и с експерти от РУО, с директори на училища, със социални партньори	брой	2	8
Мерки и политики за подсигуряване и развитие на педагогически кадри и наставници	брой	1	1
Извършени проверки в институции в системата на училищното образование и РУО	брой	80	91
Удостоени от министъра педагогически специалисти с ежегодна награда за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование	брой	200	334
Съгласувани предложения за държавен и допълнителен план-прием	брой	28	28
Разработване на административни актове, регламентиращи образователния процес	брой	5	5
Вписани частни училища и частни детски градини в публичния регистър на институциите според ЗПУО	брой	250	241
Извършени проверки в частни детски градини и училища	брой	30	20

Включени в Списъка на иновативните училища за учебната 2023/2024 г.	брой	540	548
Определени училища с национално значение	брой	6	6
Издадени заповеди за открити, преобразувани, променени и закрити държавни и общински училища и ЦСОП в системата на предучилищното и училищното образование	брой	15	11
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	брой	275	270
Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	брой	91 633	90 781
Разработени, приети и изпълнявани национални програми за развитието на педагогическите специалисти	брой	2	2
Проведени годишни национални съвещания с експерти за квалификация на педагогическите специалисти от РУО	брой	1	1
Обучения за повишаване на квалификацията на педагогически специалисти (ПС)	Брой обучения/брой ПС, повишили квалификацията си и участници в педагогически форуми	20 / до 2000	7284 – Модул 1; 78 – Модул 2; 91 – Модул 3
Одобрени програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, одобрени промени в съдържанието на програми, одобрени промени на учителите по програми	брой	200	267
Проведени проучвания и изследвания във връзка с квалификацията и развитието на педагогическите специалисти	брой	1	1
Разработване на програма за наставничество /менторство	брой	1	1
Администриране на дейности по изпълнение на целите, заложи в Националната стратегия за възпитателната работа	брой	1	1
Усъвършенстван функциониращ инструмент (Рамка за инспектиране) за експертна обективна оценка качеството на предоставяното предучилищно и училищно образование	брой	1	1
Прилагани стандарти за качество на образованието по областите на инспектиране	брой стандарти	20	20
Институции от системата на ПУО, подкрепени за внедряване на модерни технологии в процеса на обучение (специализиран хардуер и др.)	брой	200	На детските градини в 254 общини са предоставени средства за осигуряване на електронни дневници

Училища с внедрено електронно образователно съдържание/ електронен дневник/софтуерни продукти за професионално обучение	%	50	100% предоставена възможност чрез НЕИСПУО. 1720 общински и държавни училища, ЦПЛР и ЦСОП са финансирани за осигуряване на електронни дневници. 87 професионални и гимназии с предоставени средства за закупуване на софтуер за професионално обучение
Кандидатствали училища на бюджетна издръжка с осигурена интернет свързаност	%	100	100% – всички кандидатствали и училища са финансирани
Училища, подпомогнати в дейностите по изграждане/доизграждане на Wi-Fi мрежи и изграждане на нови Wi-Fi зони за нуждите на училищното образование	брой	50	1564 държавни и общински училища, ЦПЛР и ЦСОП са финансирани за интернет свързаност. Предоставени са средства на 28 РУО за развитие на опорната мрежа
Програма „Пътеки на знанието“ – НМО Габрово	брой	170	274
Тематични беседи- НМО-Габрово	брой	50	41
Исторически справки- НМО-Габрово	брой	20	26
Научно-информационни справки – НМО Габрово	брой	27	24
Обслужени посетители - НМО-Габрово	брой	10 400	7890

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Всички показатели са насочени към отчитане на степента на изпълнение на заложените в програмата цели.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Източници на информация за данните са Националният статистически институт (НСИ), НЕИСПУО; електронните страници на МОН, ЦИОО, РУО и специализираните обслужващи звена; Информационната система за реализация на Механизма; училищата; детските градини; общинските администрации.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

През отчетния период няма забавяне в изпълнението на планираните дейности.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	35 335 000	49 194 337	47 349 262
от тях за:			
Персонал	23 826 900	26 548 414	25 405 216
Издръжка	5 156 100	11 215 348	10 949 585
Капиталови разходи	6 352 000	11 430 575	10 994 461
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	35 335 000	49 194 337	47 349 262
от тях за:			
Персонал	23 826 900	26 548 414	25 405 216
Издръжка	5 156 100	11 215 348	10 949 585
Капиталови разходи	6 352 000	11 430 575	10 994 461
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	140 576 800	1 138 375	383 767
от тях за:			
<i>Средства за изпълнение на национални програми за развитие на образованието по чл. 28б от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)</i>	<i>125 460 800</i>	<i>754 458</i>	<i>0</i>
<i>Средства за възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от ЗПУО</i>	<i>14 700 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Участие на Република България в международни сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт</i>	<i>400 000</i>	<i>359 812</i>	<i>359 812</i>
<i>Награди за особени заслуги към българската държава и нация</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>
<i>Ежегодни награди за директори и учители с принос в развитието на образователното дело</i>	<i>10 000</i>	<i>17 655</i>	<i>17 655</i>

НП "Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти"	0	450	300
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	368 489 800	232 579 203	180 086 746
<i>от тях за:</i>			
Национални програми за развитие на образованието по други бюджети	105 000 000	7 377 435	0
Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и	263 489 800	225 201 768	180 086 746
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	509 066 600	233 717 578	180 470 513
Общо разходи по бюджета (I.+II)	175 911 800	50 332 712	47 733 029
Общо разходи (I.+II.+III.)	544 401 600	282 911 915	227 819 775
Численост на щатния персонал	689	689	555

Общият размер на отчетените разходите по програмата е 227 819,8 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 47 733,0 хил. лв., от които ведомствени разходи 47 349,3 хил. лв. за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. Във ведомствените разходи се включват и разходите на Министерството и второстепенните разпоредители с бюджет по НП „Система за национално стандартизирано външно оценяване“, НП "ИКТ", НП „Квалификация на педагогическите специалисти“, НП „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“, НП „Иновации в действие“, НП „Професионално образование и обучение" и НП „Обучение за ИТ кариера“. Администрираните разходи по бюджета на МОН са в размер на 383,8 хил. лв. и включват: платени такси за участие в международни изследвания IEA за 2023 г., TIMSS 2023, PISA 2025 и ICCS 2022, средства за връчени Ежегодна награда "Св. Иван Рилски" за постигнати високи резултати в професионалната дейност и принос в системата на българското образование, както и за Държавна парична награда за особени заслуги към българската държава и нацията (Решение на Народното събрание ДВ бр.62 от 6.8.2019 г.).

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 180 086,7 хил. лв. Същите са администрирани разходи по проекти с бенефициент МОН, ВРБ на МОН и общини и институции в системата на предучилищното и училищното образование, финансирани чрез бюджетите на общините, ММС и МК по оперативни програми на Европейския съюз.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“, „Информационни и комуникационни технологии“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“, „Учебници и училищна документация“, „Организация и контрол“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Управление и изпълнение на проекти“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, Националния инспекторат по образованието, Центъра за информационно осигуряване на образованието, Център за оценяване в предучилищното и училищното образование, Център за учебно-тренировъчните

фирми, Национално издателство за образование и наука „Аз Буки”, Национален център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и Национален музей на образованието – Габрово.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.02 „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на програмата пряко допринася за осъществяване на цел „Максимално обхващане и ефективно включване на децата и учениците в образователната система“. Постигането на целта през отчетния период беше насочено към повишаване обхвата на децата и учениците в детските градини и училища и задържането им в училище и предотвратяване на отпадането на децата и учениците от детските градини и от училище.

- В изпълнение на целта, заложена в програмата, по отношение на по-пълно обхващане на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система, се поддържа Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ); осигурена е превенция на отпадащите от училище ученици и е поставен акцент върху обхващането и включването в системата на предучилищното и училищното образование на 5 и 6 годишните;

- Осигурени са условия за равен достъп до предучилищно и училищно образование чрез определяне на средишни и защитени детски градини и училища, както и чрез осигуряване на безплатен транспорт за децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас включително.

- По отношение на приобщаващото образование са създадени условия за:

- осигуряване, въвеждане и развитие на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици и с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности;

- осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности при съхраняване и развиване на културната им идентичност, както и на образователно приобщаване на мигранти и търсеци или получили закрила, включително чрез усвояване на български език;

- реализиране на новите функции на специалните училища и центрове за специална образователна подкрепа за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици;

- осигуряване на подкрепа с оглед равен достъп до качествено образование и личностно развитие на учениците със специални образователни потребности, които се обучават в училища и в центрове за специална образователна подкрепа (ЦСОП), но не постигат държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.02 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1- Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

Изпълнението на дейностите по програмата цели повишена ефективност в работата на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, както и подобряване на достъпа до предучилищно и училищно образование.

Необхванати в образователната система деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст са 50 656. Това са незаписани и отпаднали деца на възраст от 5 до 16, които по данни на ГД ГРАО имат настоящ адрес в страната, екипите за обхват не са получили сведения за заминаването им в чужбина и въпреки това не фигурират в НЕИСПУО. За 38 595 от отпадналите екипите за обхват са получили сведения, че семействата са заминали за чужбина.

Върнати (след отпадане и новозаписани) от екипите за обхват деца и ученици, които през втория срок на учебната 2022/2023 година не са били в образователната система, а са записани за новата 2023/2024 учебна година са, 9905, от които:

- 5-годишни деца – 4486;
- 6- годишни деца – 1521;
- ученици в задължителна училищна възраст – 3898.

Продължава работата по НП „Заедно за всяко дете“. Изпълнението на дейностите е свързано с политиките на Министерството на образованието и науката за обхващане на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и за предотвратяване на отпадането от училище. Забелязва се повишаване на ефективността в работата на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, както и подобряване на достъпа до предучилищно и училищно образование. Подобрени са взаимодействието и комуникацията между представителите на различните институции, участващи в екипите за обхват. С реализирането на дейностите по програмата се намалява относителният дял на необхванатите деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Приключиха дейностите по модул 3 „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“ от НП „Заедно за всяко дете“ за 2022 г., които се изпълняват през учебната 2022/2023 г. Проведени са срещи с родителите и общо мероприятие за паралелките с цел подобряване на комуникацията между родител-учител-ученик и изграждане на доверие, уважение и толерантност между тях. Участвали са 174 училища; включените паралелки са 1681; проведените срещи с родители са 3432; включените родители са 30 241, а общите мероприятия са 263. Броят на сключените споразумения с родителите е 1534.

Във връзка с организиране и координиране на дейностите, свързани с движението на учениците, Центърът за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО) изготвя справки за брой ученици по класове и форми на обучение по различни критерии.

РУО организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по Механизма, осъществяват координация и ръководство на екипите за обхват на областно ниво съвместно с областния управител и осигуряват равен старт за включване на децата в първи клас.

За реализиране на политиките за достъп до качествено образование е извършено и следното:

С Решение № 23 на Министерския съвет от 22 януари 2024 г. е приет Списък със защитените детски градини и защитените училища в Република България за учебната 2023/2024 година. За настоящата учебна 2023/2024 година са одобрени общо 264 защитени институции – 80 защитени детски градини и 26 части от детски градини, от 106 населени места, от 74 общини, от 26 области и 158 защитени училища, от 158 населени места, от 103 общини, от 26 области. По данни на РУО към началото на учебната 2023/2024 година в тях се обучават общо 3 082 деца в задължителна предучилищна възраст и 12 607 ученици, като пътуващите деца са 1 616, а учениците са 7 095.

С Решение № 850 на Министерския съвет от 30 ноември 2023 г. е приет Списък на средишните детски градини и училища в Република България за учебната 2023/2024 година. За настоящата учебна 2023/2024 година са одобрени общо 956 средишни институции – 196 детски градини, 42 части от детски градини и 718 училища, от 660 населени места, от 265 общини, от 28 области. По данни на РУО към началото на учебната 2023/2024 година в тях се обучават общо 18 284 деца и 169 197 ученици, като пътуващите деца в задължителна предучилищна възраст в детските градини са 2 995, а учениците до 16-годишна възраст са 39 512.

Предложенията в Списъците на защитените и на средишните детски градини и училища са изготвени от междуведомствена комисия, определена от министъра на образованието и науката, с представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на здравеопазването и Националното сдружение на общините в Република България.

Осигурен е безплатен транспорт за 92 549 децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас включително посредством 5244 маршрута. Извършено е събиране, обобщаване, систематизиране и анализ на информацията за пътуващите деца в задължителна предучилищна възраст и за учениците до държавните и общински училища и детски градини свързана с разпределяне на средства по чл. 283, ал. 1 от ЗПУО за бюджетната 2023 година.

Осигурени са за безвъзмездно ползване: познавателни книжки по всички образователни направления – за децата (от I до IV възрастова група) в предучилищна възраст, вкл. в Европейските училища; учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници на учениците от I до VII клас в държавните и общинските училища, и на учениците от I до VII клас, обучавани в Европейските училища.

Продукт/услуга № 2 – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности

- Реализирани са дейности по осигуряването на условия и ресурси за изграждане на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование, както и за осигуряването на обща и на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности.

- Осигурена е подкрепяща среда в самите детски градини и училища или от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование на общо 24 541 деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование и обучение, от които 18 489 в училища (от I клас до XII клас в това число и специалните училища) и 5739 в детски градини. Децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в системата на предучилищното и училищното образование (в това число и тези, които се обучават в специалните училища и в специални групи в детските градини) се подпомагат от 5526 педагогически

специалисти, назначени в детските градини и училищата, като от тях: ресурсни учители – 1535, психолози – 1380, логопеди – 957, рехабилитатори на слуха и говора – 70, учители за деца с нарушено зрение – 134, учители на деца с увреден слух – 11, педагогически съветници – 851, учители на деца с умствена изостаналост – 19, възпитатели – 466, педагози други – 103.

Непедагогическият персонал е 124 души, от тях рехабилитатори – 5, социални работници – 115, ерготерапевти – 2 и кинезитерапевти – 2.

На 8701 от децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в училищата и детските градини (без специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа) е предоставена допълнителна подкрепа от 1143 педагогически специалисти от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

В детските градини и училищата са назначени 594 помощници на учителя, както и 1117 образователни медиатори.

- Осъществена е цялостна организация и координация на дейностите за осигуряване на подкрепяща среда за участието на ученици със специални образователни потребности в НВО и в ДЗИ през учебната 2022/2023 година:

- в НВО IV, VII, X клас – 67 ученици с нарушено зрение и 153 ученици с обучителни трудности;
- в сесия май-юни на учебната 2022/2023 година на ДЗИ – 17 зрелостници с нарушено зрение и 31 – с обучителни трудности.

Осъществени са следните дейности по изпълнението на Закона за българския жестов език и за въвеждането на българския жестов език в образованието:

- участие в IX Световен конгрес на Световната федерация на глухите с фокус върху развитието и използването на жестовия език в град Чезу, Южна Корея;
- проведени са две заседания на Съвета на българския жестов език;
- изготвен дигитален онлайн речник и сайт на български жестов език в подкрепа на обучението деца с увреден слух (4 – 11 г.) със заснети всички лексикални единици и словосъчетания в прости изречения на български жестов език, представени от глухи младежи, изготвени ръчни форми за всяка жестава лексема. Предстои осигуряване на общодостъпност на дигиталния тематичен речник на българския жестов език;
- осъществено е администриране на дейности по Продължаващо научно изследване на лексиката и граматиката на българския жестов език;
- заснети са новини на български жестов език в сферата на образованието;
- проведена е работна среща с представители на организации на глухи и сляпо-глухи лица, представители на академичната общност и представители от специалното училище за ученици с увреден слух „Проф. д-р Дечо Денев“ – гр. София, на която бяха обсъдени въпроси и предстоящи дейности, свързани с пълноценното прилагане на жестовия език в образованието по разпоредбите на Глава втора „Изучаване на българския жестов език и използването му в образованието“ от Закона за българския жестов език. Разпределени по важност нови задачи и групите за изпълнението разпоредбите на Глава втора „Изучаване на българския жестов език и използването му в образованието“ от Закона за българския жестов език.

- Координирани са дейности, свързани с членството на България в Европейската агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование.

- Организиран и осъществени са дейности, свързани с промяна на нагласите в подкрепа на приобщаващото образование.

- Взето е участие от експерти на дирекция „Приобщаващо образование“ в защитата на България на XXIII, XXIV и XXV консолидиран доклад по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на расова дискриминация, 28-29 ноември 2023 г., Женева, Швейцария.

- Осъществена е методическа и финансова подкрепа за провеждане на петата международна конференция в областта на допълващата и алтернативна комуникация (ДАК) на тема: „ДАК отвъд системата за ДАК: оценка на нуждите, въвеждане, адаптиране и устойчиво използване на ДАК“ в периода 24 – 26 ноември 2023 г.

Продукт/услуга № 3- Приобщаващо образование на деца и ученици от етническите малцинства

- Осъществено е администриране на дейности, свързани с осигуряването на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от уязвими групи, включително роми.

- Осъществено е междуинституционално сътрудничество с цел приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, включително роми, в системата на предучилищното и училищното образование.

- Изготвяна е информация за европейските институции (Европейската комисия, Европейския съвет), касаеща изпълнението на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030).

- Изготвен е проект на Национален план за действие за периода 2024-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. по приоритет „Образование“.

- Изготвена е информация по повод защитата на международни доклади по политики и мерки, отнасящи се до достъпа до образование на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.

- Осъществено е участие на представители на МОН в заседанията на Управителния съвет на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ).

- Регулярно е предоставяна информация по компетентност на екипа за преглед на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) относно политиките и практиките в областта на приобщаващото образование с акцент върху работата с деца и ученици от уязвими групи, които са в риск от необхващане или преждевременно напускане на образователната система поради ниския образователен статус на техните родители. Представянето на информация е по повод кандидатурата на България за присъединяването към ОИСР.

- Организиран е конкурс и е проведена осма научнопрактическа конференция за разпространение на добри практики в областта на образователната интеграция и на образователното приобщаване на деца и ученици през месец октомври 2023 г. в гр. Плевен. В конкурса със свои разработки се включиха над 300 педагогически специалисти от цялата страна. В конференцията взеха участие отличените специалисти и представители на академичната общност в областта на образователната интеграция от водещи университети – СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, УНСС и Педагогическия колеж – Плевен.

За постигане на целите на бюджетната програма допринася и изпълнението на дейности по Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. Отговорност за изпълнението на Програмата има дирекция „Външни европейски програми“ (ВЕП) в МОН, която изпълнява функции на Програмен оператор. Съгласно заповед на министъра на образованието и науката № РД09-3367/15.10.2021 г. директорът на дирекция ВЕП е определен за Ръководител на Програмния оператор (ПО).

През 2023 г. продължава изпълнението на проектите, финансирани чрез процедури „Образование и грижи в ранна детска възраст“ и „Интегрирани мерки в подкрепа на ромското включване“, както и дейността на младежките центрове, изградени по ФМ на ЕИП, които реализират набор от дейности в подкрепа на децата и младите хора в неравностойно положение, вкл. от ромски произход.

Продукт/услуга № 4 – Приобщаващо образование на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти

За всички деца и ученици, търсеци или получили международна или временна закрила, се осигурява безплатно образование и обучение в държавните и общинските детски градини и училища в Република България.

Приемането и обучението на търсеците или получилите закрила лица е залегло в основните образователни документи:

- Закона за предучилищното и училищното образование;
- Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците – отнася се за случаите, когато търсеците или получилите международна закрила имат документ за завършен клас, етап или степен на образование;
- Наредба № 3 от 06.04.2017 г. за условията и реда за приемане и обучение на лицата, търсеци или получили международна закрила – отнася се за случаите, когато търсеците или получилите международна закрила нямат документ за завършен клас, етап или степен на образование;
- Наредба № 10 за организацията на дейностите в училищното образование – промените в този нормативен акт са направени през 2022 г. и регламентират приема на ученици от Украйна, които са с българско гражданство, но не притежават документ за завършен клас, етап или степен на образование.

Създаден е ред за информиране, подаване на заявления, насочване и записване в образователната система на децата и учениците от Украйна.

- създадени са екипи от експерти, владеещи руски и/или английски език, във всяко регионално управление на образованието;
- на електронните страници на РУО са публикувани електронни адреси за предоставяне на информация за приемане в образователната система;
- открити са горещи телефонни линии за информация към всяко РУО;
- изготвена е информационна брошура на български, украински и английски език за условията и реда за приемане и обучение на децата и учениците от Украйна.

Информацията е предоставена на директорите на всички детски градини и училища, както и на външни за образователната система институции и граждански организации, работещи с лица от Украйна.

Проведени са информационни кампании сред украинските общности на територията на областите Варна и Бургас във връзка с приемането и обучението на деца и ученици с предоставена временна закрила.

През учебната 2022/2023 година в групи на предучилищно образование в детските градини и в училищата се обучават 737 деца, а в училищата – 2035 ученици.

През учебната 2023/2024 година в детските градини в Република България са записани 882 деца, а в училищата – 2886 ученици от Украйна.

Не всички деца и ученици с предоставена временна закрила са записани в българската образователна система поради продължаване на обучението от разстояние в електронна среда в училищата в Украйна.

След записване на децата и учениците, търсещи или получили закрила, в детските градини или училищата се осигурява допълнително обучение по български език като чужд. Допълнителното обучение се провежда индивидуално или в група съобразно потребностите на всяко дете и е със следната продължителност:

- 60 педагогически ситуации – за децата в подготвителни групи;
- 90 учебни часа – за учениците, обучаващи се в начален етап;
- 120 учебни часа – за учениците, обучаващи се в прогимназиален етап;
- 180 часа – за учениците, обучаващи се в първи гимназиален етап.

За учебната 2022/2023 г. е проведено допълнително обучение за 1298 деца и ученици с предоставена временна закрила.

През 2023 г. са обучени 200 педагогически специалисти за преподаване на български език като чужд, както следва:

- област Бургас – 90 педагогически специалисти;
- област Варна – 60 педагогически специалисти;
- област София-град – 50 педагогически специалисти.

По Национална програма „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“ в предходната година (2022 г.) беше изготвено учебно помагало по български език за начален етап на ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти, ниво А1 и А2, което е публикувано на електронната страница на Министерството и достъпът е свободен. Учебното помагало е отпечатано на хартиен носител и разпространено до училищата, в които се обучават ученици с временна закрила. През 2023 година по същата НП МОН изготви учебно помагало по български език за прогимназиален етап на ученици, търсещи или получили закрила и мигранти, ниво А2 от общата европейска езикова рамка.

През учебната 2022/2023 година в VII клас на училищата в Република България се обучават 167 ученици с предоставена временна закрила.

Националното външно оценяване по български език и литература е свързано с функционалната грамотност на учениците, с познаване на граматичните, правописните и пунктуационните норми на българския книжовен език. По математика успешното решаване на задачите също изисква добро владение на българския език.

С цел успешно представяне на националното външно оценяване по български език и литература и по математика на учениците с предоставена временна закрила, обучаващи се в VII клас на учебната 2022/2023 година, беше осигурено удължено време на изпитите по български език и литература и по математика от националното външно оценяване в края на VII клас.

За улесняване на достъпа до образование на ученици с предоставена временна закрила е осигурен транспорт със средства от държавния бюджет от места за настаняване на територията на областите Бургас и Варна до образователни институции, в които те са записани.

Осигурени са и карти за градски транспорт на пътуващи ученици от гр. Несебър до ОУ „Св. Кирил и Методий“ – гр. Равда.

За учебната 2022/2023 г. е проведено допълнително обучение за 750 деца и ученици.

Продукт/услуга № 5 - Реформиране и модернизиране на специалните училища и на центровете за специална образователна подкрепа

Осъществена е работна среща на експерти от МОН с директорите на специалните училища за ученици с нарушено зрение и увреден слух във връзка с оказване на методическа подкрепа за осъществяване на по-качествен образователен процес.

Изготвено е подкрепящо писмо до УНИЦЕФ – България, във връзка с провеждане на интервюта с педагогически специалисти от ВУИ „Ангел Узунов“ – гр. Ракитово и ВУИ „Христо Ботев“, с. Подем и с ученици, настанени във ВУИ „Ангел Узунов“ – гр. Ракитово и ВУИ „Христо Ботев“, с. Подем. Интервютата се провеждат във връзка с проучване на тема: „Оценка на процеса на осъществяване и на резултатите от реформите на системите за грижа за децата и за деинституционализация в седем държави в Европа и Централна Азия 2009 – 2022 г.“.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Поддържане, развитие и управление на Информационна система за реализация на механизма	Брой	1	1
Изготвяне на регулярни анализи на ефективността от прилагането на механизма	Брой	1	1
Изготвяне отчет за изпълнението на механизма	Брой	1	1
Деца и ученици със СОП с осигурено ресурсно подпомагане от специалисти на РЦПППО	Брой	9000	9811
Деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа от екипите за подкрепа за личностно развитие, назначени в детските градини и училищата	Брой	21 000	24 541
Дял на децата и учениците със СОП, включени за обучение в общообразователна среда.	%	10	2,6
Дял на ресурсните учители и на други педагогически специалисти, подпомагащи приобщаващото образование.	%	8	7,4
Проведени обучения по български жестов език на педагогически специалисти, родители и др.	Брой	50	0

Провеждане на научни изследвания върху лексиката и граматиката на българския жестов език, и неговото приложение в образованието	Брой	1	1 възложено
Провеждане на обучения, семинари и други форуми за директори и педагогически специалисти за въвеждане и прилагане на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF)	Брой	1	1
Деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти в задължителна предучилищна и училищна възраст, преминали обучение по български език като чужд	Брой	40	1298
Педагогически специалисти и експерти от РУО, участвали в семинари и др. форуми за подготовката им за работа с деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти;	Брой	50	200
Провеждане на национална научнопрактическа конференция за разпространение на добри практики в областта на образователната интеграция и приобщаващото образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, включително роми	Брой	1	1
Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция и приобщаващото образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, в това число роми	Брой	2	регулярно
Деца в задължително предучилищно образование, осигурени с познавателни книжки за безвъзмездно ползване в държавните и общинските детски градини и училища	Брой	213 000	212 592
Ученици от I до IV клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване в държавните, общинските и частните детски градини и училища	Брой	230 000	233 403
Ученици от V – VII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване в държавните, общинските и частните детски градини и училища	Брой	181 000	181 844
Ученици от VIII – XII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване	Брой	0	0
Ученици от I до VII клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване по учебния предмет майчин език	Брой	0	0
Ученици от I до XII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване по учебния предмет религия	Брой	0	0
Ученици с нарушено зрение, осигурени с учебници или учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт	Брой	100	80
Ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, осигурени с учебници или учебни комплекти по специалните учебни предмети	Брой	200	194
Деца и ученици, осигурени с учебници и учебни комплекти по български език и литература, обучавани в Европейските училища	Брой	200	217

Организиран безплатен транспорт за децата и учениците по чл. 283, ал. 2 от ЗПУО	Брой	91 400	92 549
Включени в Списъка на средишните детски градини и училища	Брой	960	956
Включени в Списъка на защитените детски градини и защитените училища	Брой	260	264

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Показателите за изпълнение измерват броя на децата и на учениците, които са включени в образователната система и отчитат:

- по-пълно обхващане и приобщаване на децата и учениците, подлежащи на задължително образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система;
- осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за деца и ученици със СОП;
- социализиране и интегриране в образователния процес на деца, чийто майчин език е различен от българския;
- осигуряване на условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, в т.ч. и за деца и ученици от етническите малцинства, от семейства на мигранти и на търсеци и получили закрила, при съхраняване и развиване на културната им идентичност;
- осигуряване на условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, в т.ч. и за деца и ученици от етническите малцинства, от семейства на мигранти и на бежанци, при съхраняване и развиване на културната им идентичност.
- осигуряване на средства за закупуване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници, предоставяни за безвъзмездно ползване.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информацията е от НСИ, от НЕИСПУО (обобщена от Центъра за информационно осигуряване на образованието), от Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ), от регионалните управления на образованието и от общините, както и от изпълнението на национални програми за развитие на образованието и на проекти по ОП НОИР и ПО.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

През отчетния период изпълнението на дейностите/целевите стойности беше регулярно в рамките на заложените срокове и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи (Приложение № 7)*

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	184 679 700	156 566 619	138 072 694
от тях за:			
Персонал	168 775 000	124 832 883	110 242 464

Издръжка	15 904 700	26 866 350	23 076 943
Капиталови разходи	0	4 867 386	4 753 287
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	101 970 500	73 857 419	66 885 822
от тях за:			
Персонал	96 553 000	58 419 070	55 350 979
Издръжка	5 417 500	11 241 974	7 452 567
Капиталови разходи	0	4 196 375	4 082 276
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	82 709 200	82 709 200	71 186 872
от тях за:			
Персонал	72 222 000	66 413 813	54 891 485
Издръжка	10 487 200	15 624 376	15 624 376
Капиталови разходи	0	671 011	671 011
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	63 640 000	21 926 004	13 257 383
от тях за:			
<i>Средства за учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата и учениците по ПМС № 79/2016 г.</i>	<i>46 624 000</i>	<i>965 848</i>	<i>965 848</i>
<i>Средства за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства по чл. 8 на ПМС № 4/2005 г.</i>	<i>1 100 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г.</i>	<i>15 916 000</i>	<i>20 960 156</i>	<i>12 291 535</i>
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	95 237 400	33 851 760	26 960 724
от тях за:			
<i>Подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие, в т.ч. транспорт на деца и ученици и др. мерки, насочени към обхвата и достъпа до образование на децата и учениците</i>	<i>63 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г. по други бюджети</i>	<i>22 469 400</i>	<i>24 083 760</i>	<i>23 592 957</i>
<i>Средства от Европейски фондове и програми</i>	<i>9 768 000</i>	<i>9 768 000</i>	<i>3 367 767</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	158 877 400	55 777 764	40 218 107
Общо разходи по бюджета (I.+II)	165 610 500	95 783 423	80 143 205
Общо разходи (I.+II.+III.)	343 557 100	212 344 383	178 290 801
Численост на шатния персонал	1 340	1 340	1 466

Общият размер на отчетените разходите по програмата е 178 290, 8 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 80 143,2 хил. лв. за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. Във ведомствените разходи по бюджета на МОН се включват и разходите на регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, прилагачи делегиран бюджет, както и разходите за закупуване на познавателни книжки, учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване, финансирани от МОН. Ведомствените разходи включват разходите на ВРБ на МОН по НП „Подпомагане на общините за образователна десегрегация”, НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала в институциите от системата на предучилищното и училищното образование“, НП "Заедно за всяко дете" и НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“. Администрираните разходи са в размер на 13 257,4

хил. лв., от които за стипендии на учениците след завършено основно образование - 12 291,5 хил. лв. и 965, 8 хил. лв. за учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване от децата и учениците от частните детски градини и частните училища.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са включват разходи за ресурсно подпомагане на деца и ученици в общинските детски градини и училища, както и за стипендии на учениците след завършено основно образование от училища, финансирани чрез бюджетите на общините, на ММС и на МК. В администрираните разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС са отчетени разходите по Програма “Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, съфинансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, както и разходи на общински институции от системата на предучилищното и училищното образование, финансирани със средства от ЕС.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекции в МОН – „Приобщаващо образование“, „Организация и контрол“, „Учебници и училищна документация“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Финанси“, отдел „Политики за стратегическо развитие“ на дирекция ПСРККР, Регионалните управления на образованието (РУО), Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Държавния логопедичен център – София и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, общински администрации, директори на институции в системата на предучилищното и училищното образование.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.03 „Училищно образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

За изпълнение на заложените в програмата цели през 2023 година се осъществяват дейности по осигуряване на условия за провеждане на ефективен образователен процес и качествена училищна подготовка, както и дейности по стопанисването и управлението на материалната база на училищата. Стремешт е да се създаде съвременна образователна среда чрез модернизирани на образователните институции и превръщането им в благоприятна среда за учене и иновации.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.03 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Училищна подготовка

За изпълнение на програмата през отчетния период са създадени условия за:

- организиране и провеждане на училищната подготовка и ефективен образователен процес в училищата, финансирани чрез бюджета на МОН;
- модернизирани на образователните институции за по-привлекателна и качествена среда за учене и иновации;
- стопанисване и управление на материалната база на училищата;

- разработване на стратегии за развитие на училищата и прилагане на собствени училищни политики, разработени съвместно с родителите, учениците, местната общност и други заинтересовани страни.

Продукт/услуга № 2 - Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

- организиране и координиране на дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН – разработването на формулите се реализира през второто шестмесечие предвид факта, че ЗДБРБ за текущата година е приет от 49-ото Народно събрание (НС) на 28 юли 2023 г.

- координиране и контрол на дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на училищата – текущо през отчетния период МОН подпомага директорите и счетоводителите на училищата и ЦСОП, ВРБ към министъра на образованието и науката по въпроси, свързани със съставянето, изпълнението и управлението на делегираните бюджети;

- финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН – на сайта на Министерството е публикувана информация за броя на децата и учениците, финансирани от министерства, по които са разчетени средствата за образование съгласно Закона за държавния бюджет за 2023 г. /в изп. на чл. 290, ал. 1, т. 2 от ЗПУО и РМС № 337 от 02 май 2023 г./ и Информация за броя на децата и учениците, на паралелките и групите, както и на образователните институции към 1 януари 2023 г. съгласно информационната система на МОН - НЕИСПУО, по ПРБ – общини. Информацията са актуализирани към 13.11.2023 г.

След приемането от НС на 28 юли 2023 г. на ЗДБ на РБ за 2023 г. е публикувана и информация за броя на децата и учениците, на паралелките и групите, както и на образователните институции, за които са разчетени средствата за образование, получени от ПРБ съгласно Закона за държавния бюджет за 2023 г.

Продукт/услуга № 3 - Стопанисване и управление на материалната база на училищата

Осъществени са дейности, свързани със стопанисването и управлението на материално-техническата база на училищата. Целта е да се създадат условия за подобряване на образователната среда и осъвременяване на материалната база, за осигуряване на достъпна архитектурна среда и прилагане на енергоефективни мерки, за създаване на условия за активен спорт в училище.

След приемането на ЗДБРБ за 2023 г. от 49-то Народно събрание и обнародван в ДВ. бр. 66 от 01.08.2023 г. е утвърдена инвестиционна програма на МОН за текущата година.

През отчетния период са извършвани дейности, свързани с:

- Поддържане регистъра на имотите.
- Проверка и анализ на състоянието на материалната база.
- Поддържане на база данни със заявки от училищата и звената в системата на МОН за инвестиционни разходи за 2023 г.

- Предоставяне на средства за ремонт на ДМА съгласно одобрен доклад от министъра на образованието и науката.

- Поддържане на регистъра на обществените поръчки на МОН и европейски проекти.
- Администриране на дейности по НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“ за 2023 г., както следва:

- По Модул 2 „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“ - осигурени са средства в размер на 999 677 лв. за изграждане на площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата в 362 образователни институции - 99 детски градини и 263 училища;

- По Модул 3 „Създаване на достъпна архитектурна среда“ - одобрени са проекти за осигуряване на достъпна среда в 23 образователни институции - 12 строително-монтажни работи (СМР) и 17 доставки и монтаж на съоръжения, с финансиране за 700 000 лв.;

- По Модул 4 „Сигурност в училище“ – на 48 образователни институции са предоставени средства в размер на 553 907 лв. за изграждане на сигнално-известителни системи в 26 образователни институции и изграждане на 47 системи осигуряващи наблюдение и запис чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център.

През 2023 г. продължава изпълнението на Програмата за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на ДГ и училища, одобрена през 2020 г. С РМС № 840/27.10.2022 г. срокът ѝ е удължен до 31.12.2024 г. Проектите на конкретните бенефициенти - училища и ДГ се изпълняват поетапно.

С РМС 686/04.10.2023 г. са приети три програми за разширяване и подобряване на сградния фонд и материалната база в системата на образованието за периода 2024-2026 г.:

1. Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, с бюджет до 240 млн. лв.;

2. Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавните и общинските училища, с бюджет до 240 млн. лв.;

3. Програма за саниране, ремонт и обзавеждане на студентските общежития, предоставени за управление на държавните висши училища и „Студентски столове и общежития“ ЕАД, с бюджет до 100 млн. лв.

С РМС № 663/29.09.2023 г. е приета Програма за изграждане на нови и основен ремонт на съществуващи спортни площадки в държавните и общинските училища. Извършено е класиране и разпределение на средствата, проектите за ремонти се изпълняват поетапно.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	Брой	270	270
Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	Брой	92 515	92 535
Сключени договори за безвъзмездно предоставяне за ползване на движимо и недвижимо имущество - публична държавна собственост	Брой	2	нп

Сключени договори за отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество - публична държавна собственост	Брой	4	нп
Училища с изпълнени основни ремонти и размер на инвестираните средства	Брой Лева	3 500 000	24 4 573 686
Училища с изпълнени текущи ремонти и размер на инвестираните средства	Брой Лева	20 700 000	13 1 348 551
Реализирани бюджети за създаване на достъпна архитектурна среда и размер на инвестираните средства	Брой Лева	20 700 000	23 695 361
Проекти за енергоефективно саниране на училищните сгради и размер на инвестиционните средства	Брой Лева	6 600 000	4 735 359
Проекти за спорт в училище и размер на инвестираните средства	Брой Лева	2 200 000	3 437 214

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Национална електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО), Регистри, поддържани от МОН и от Центъра за информационно осигуряване на образованието

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Неприложимо

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи (Приложение № 7)*

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	5 025 740 800	5 488 834 622	5 429 325 536
от тях за:			
Персонал	4 069 248 600	4 237 500 775	4 230 176 555
Издръжка	822 522 500	934 393 406	886 514 929
Капиталови разходи	133 969 700	316 940 441	312 634 052
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	546 232 500	618 582 659	567 282 419
от тях за:			
Персонал	465 572 100	445 875 336	438 731 331
Издръжка	77 905 400	117 856 955	77 756 893
Капиталови разходи	2 755 000	54 850 368	50 794 195
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	4 479 508 300	4 870 251 963	4 862 043 117
от тях за:			
Персонал	3 603 676 500	3 791 625 439	3 791 445 224

Издръжка	744 617 100	816 536 451	808 758 036
Капиталови разходи	131 214 700	262 090 073	261 839 857
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	38 937 000	4 363 647	4 310 220
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства за преходни остатъци по делегирани бюджети за държавните училища</i>	<i>33 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Финансиране на духовните училища</i>	<i>5 937 000</i>	<i>4 273 092</i>	<i>4 251 440</i>
<i>Стипендии</i>	<i>0</i>	<i>90 555</i>	<i>58 780</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	160 634 300	78 048 462	67 587 821
<i>от тях за:</i>			
<i>За издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища</i>	<i>25 972 900</i>	<i>25 972 900</i>	<i>25 256 017</i>
<i>За разширяване на достъпа и обхващане в задължително предучилищно образование на 4-годишни деца и компенсиране превишението на приходите над разходите за държавните училища, прилагащи делегиран бюджет</i>	<i>35 000 000</i>	<i>6 258 791</i>	<i>0</i>
<i>За изграждане, пристрояване, надстройкаване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, за ремонт и оборудване на училищни сгради и за изграждане и ремонт на спортни площадки и закупуване на училищни автобуси</i>	<i>95 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Младежки програми</i>	<i>4 661 400</i>	<i>7 528 739</i>	<i>4 043 772</i>
<i>Средства от Европейски фондове и програми</i>	<i>0</i>	<i>38 288 032</i>	<i>38 288 032</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	199 571 300	82 412 109	71 898 041
Общо разходи по бюджета (I.+II)	585 169 500	622 946 306	571 592 639
Общо разходи (I.+II.+III.)	5 225 312 100	5 571 246 731	5 501 223 577
Численост на щатния персонал	11 621	11 621	11 495

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 5 501 223,6 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 571 592, 6 хил. лв. и включват разходите за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. В тях се включват и разходите за дейностите по възпитание и обучение на учениците в неспециализираните и специалните училища, прилагащи делегиран бюджет. Във ведомствените разходи са включени и разходите на ВРБ по НП „Без свободен час“; НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала в институциите от системата на предучилищното и училищното образование“, НП "Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда", по Годишната програма за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища, утвърдена от министъра на младежта и спорта и министъра на образованието и науката, по Програмата за изграждане на нови и основен ремонт на съществуващи спортни площадки в държавните и общинските училища, приета с Решение № 663 на Министерския съвет от 2023 г. и по Програмата за изграждане, пристрояване, надстройкаване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища за периода 2020 - 2022 г., приета с РМС № Решение № 543 от 2020 г. Администрираните разходи по бюджета на МОН в размер на 4 310, 2 хил. лв., от които 4 251, 4 хил. лв. за финансиране на духовните училища.

Ведомствените разходи по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата включват разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в общинските детски градини, училища и центрове за специална образователна подкрепа, в специализираните спортни училища, финансирани от ММС и в училищата по изкуства и култура, финансирани от МК. Администрираните разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС включват средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, финансиране на дейностите за Младежки програми по бюджета на ММС, както и за дейности за обновяване и модернизация на образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на държавни професионални гимназии в системата на МОН, финансирани по ОП „Региони в растеж“, за проекти, финансирани отДФ „Земеделие“ и за проекти на общински училища, финансирани със средства по оперативни програми.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Финанси“ и „Държавна собственост и обществени поръчки“ на МОН, регионалните управления на образованието, специализирани обслужващи звена, неспециализирани и специализирани училища.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.04 „Развитие на способностите на децата и учениците“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

С дейностите по проекти и програми, свързани с възможност за личностно развитие чрез занимания по интереси, са създадени условия за стимулиране и развитие на способностите на деца с изявени дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците.

- Осигурени са възможности за включване на училищата с проектно участие в национални програми и/или европейски проекти за развитие на способностите на учениците чрез занимания по интереси, включително и чрез обучение от разстояние в електронна среда.

- Подкрепени са национални прояви за децата и учениците в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта, организирани от различни институции; създадени са условия за участието на учениците в изяви и състезания;

- Осигурени са възможности за учениците от държавни училища, финансирани от МОН, и от общински и частни училища, класирани по мярка, включена в Раздел II от Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби, да придобият право на закрила по Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби и да получават стипендии.

- Създадени са условия за личностно развитие на децата и учениците чрез предоставяне на стипендии.

- Създадени са условия за кариерно ориентиране и консултиране на учениците.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.04 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Дейности за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Ученически спорт, отдих и туризъм

В подкрепа на политиката на МОН, насочена към откриване и разгръщане на творческия потенциал на децата и учениците и стимулиране на техните заложби и таланти се изпълняват следните национални програми за развитие на образованието за 2023 г., одобрени с РМС № 408/31.05.2023 г.:

- ✓ Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“
- ✓ Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“
- ✓ Национална програма „България-образователни маршрути“
- ✓ Национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“.

По НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, чрез модул „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт“ се предоставя възможност:

- да се създават или обновяват стаи, в които учениците се обучават за придобиване на ключови компетентности в областта на хуманитарните науки;
- да се създават или обновяват стаи за занимания по интереси (целодневна организация на учебния ден);
- да се създават или обновяват училищни библиотеки/кътове за четене;
- да се провеждат инициативи в създадените кътове за четене/училищни библиотеки.

По модула са одобрени и финансирани 642 училища (572 общински и 70 държавни училища) и 10 ЦСОП (3 общински и 7 държавни), от подадени 792 формуляра.

НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ предоставя възможност на ЦПЛР да осигурят условия за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците. Средствата, осигурени по тази НП за 2023 г., са на обща стойност 1 300 000 лв., като от тях 1 000 000 лв. по Модул 1. и 300 000 лв. по Модул 2.

По Модул 1. „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 1 и ал. 4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми, в НДД – специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 от ЗПУО, и в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания – увреден слух или нарушено зрение, по чл. 44, ал. 1, т. 1 от ЗПУО“ са одобрени и финансирани 48 проектни предложения от ЦПЛР и 5 от специалните училища в страната.

По Модул 2. „Училище без агресия за сигурна училищна среда“ са постъпили 328 училищни проектни предложения. Класирани и финансирани са 32 училищни проекта.

По НП „България-образователни маршрути“ се създават условия за придобиване на знания чрез преживяване извън училището, в реална среда чрез различни образователни маршрути, които включват обекти в тематичните направления. По програмата са одобрени 406 училища – общински, държавни, частни, БНУ с общо 29 837 участници в 2762 групи (27 119 ученици, 2669 ръководители и 49 медицински лица). По същата Национална програма в модул 2 „Културните и научните институции като образователна среда“ е осигурена възможност за провеждане на

задължителни, избираеми и факултативни учебни часове по учебни предмети от училищната подготовка в музеи, галерии, обществени библиотеки, обсерватории, планетариуми, научни институти; Одобрени са проектните предложения на 242 общински и държавни училища на обща стойност 955 172 лв.

По НП „Заедно в изкуствата и спорта“, която се реализира за първи път през учебната 2022/2023 година, участват общински, държавни и частни училища от цялата страна. Целта на програмата е да осигури условия за личностно развитие на учениците за развитие на способностите и дарованията им в областта на изкуствата и спорта чрез групови дейности и екипна работа. Програмата се изпълнява в два модула – Модул 1. Изкуства и Модул 2. Спорт.

През първата година на реализиране на програмата по Модул 1. Изкуства са се включили 24 700 ученици от 1006 общински, държавни и частни училища и по Модул 2. Спорт – 26 500 ученици от 994 общински, държавни и частни училища.

През втората година на изпълнение на дейности по програмата по Модул 1. Изкуства са се включили 29 700 ученици от 1235 общински, държавни и частни училища и Модул 2. Спорт – 32 400 ученици от 1124 общински, държавни и частни училища.

Продукт/услуга № 2 - Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изяви дарби

На 16 зрелостници от випуск 2022/2023 година от 13 училища беше връчено почетното отличие на МОН „Национална диплома“ за отличен (6,00) успех по всички учебни предмети в дипломата за средно образование и на държавните зрелостни изпити, както и победи в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Осъществена е координация при провеждане на изявите от Националния спортен календар (НСК) и Националния календар за изяви по интереси (НКИИ) на МОН за учебната 2022/2023 година.

По Националния календар за изяви по интереси са проведени общо 91 национални и международни изяви. Участие са взели над 45 000 деца и ученици от повече от 1600 колектива и отбора към ЦПЛР, училища, читалища, младежки клубове и др.

Продукт/услуга № 3 - Ученически олимпиади и състезания

Дейностите се изпълняват по национална програма „Ученически олимпиади и състезания“.

- По модул 1 „Национални и международни ученически олимпиади и състезания“ е осигурена възможност на учениците да демонстрират своите способности чрез участие в национални и международни ученически олимпиади и състезания по различни общообразователни предмети и направления. До 31.12.2023 г. са проведени 87 национални и 21 международни олимпиади и състезания, в които са взели участие 123 784 ученици. Подготвени са 22 национални отбора за участие в 21 международни олимпиади. Спечелени са 16 златни, 27 сребърни и 38 бронзови медала.

През учебната 2022/2023 година в проведените състезания от Националния спортен календар на МОН са взели участие около 85 202 ученици, от които в Ученическите игри за деца с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система са се включили около 202 ученици.

- По Модул 2 „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученическите олимпиади“ към 31.12.2023 г. са осигурени обучения на 8731 ученици за подготовка за участие в национални олимпиади и състезания.

Продукт/услуга № 4 – Психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Развитие на училищни политики и на форми за ученическо самоуправление

С цел осигуряване на повече възможности за психологическа подкрепа в училище МОН откри безплатни горещи телефонни линии за нуждаещите се деца и работещи в системата на образованието. Откритите линии помагат за преодоляване на стреса, предизвикан от онлайн обучението и пандемията като цяло. На позвъняванията отговарят училищни психолози, а при необходимост и техни колеги от Националната мобилна група за психологическа подкрепа към МОН. Безплатните телефонни линии са активни от началото на 2022 г., включително във връзка със създалата се ситуация на криза, свързана с военните действия в Украйна и усложнената геополитическа ситуация.

През отчетния период е извършено и следното:

- Осъществени са дейности, свързани с работата на кариерните консултанти в ЦПЛР и с кариерното ориентиране и консултиране на учениците. Администрира се Националният портал за кариерно ориентиране на учениците.

- Осъществени са дейности по предоставяне на стипендии за постигнати образователни резултати; подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането; подпомагане на ученици с трайни увреждания; ученици без родители; ученици, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап и ученици, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.

- Прилага се пакет от гъвкави мерки, с фокус върху повишаване капацитета на учители, директори, психолози, педагогически съветници и т.н., свързани с преодоляване на агресията в образователните институции, повишаване на чувствителността към различните форми на насилие, в т.ч. и домашното насилие.

- Администрирана и координирана е дейността на Националната мобилна група за психологическа подкрепа (НМГПП), създадена с цел превенция и кризисна интервенция в случаи на насилие, като е предоставена психологическа подкрепа по 15 критични ситуации. Изготвени са редица документи във връзка с дейността на мобилната група; организирани са супервизия и обучение на членовете на НМГПП за 2023 г.

- Провеждат се дейности по разработване на цялостна политика за работа с родителите във всяка детска градина и всяко училище като ключови участници при превенция и справяне с агресията и насилието в образователните институции и в рамките на проекта „Подкрепа за приобщаващо образование“.

- Осъществява се партниране с други институции и неправителствени организации в дейностите по превенция на агресията в образователните институции. Много успешно в това отношение е партньорството с Министерството на вътрешните работи. Осъществени са участия в

конференции, работни срещи и др. съвместно с НПО сектора за обсъждане на възможности за подобряване на психологическата подкрепа при децата и учениците.

- Осъществени са дейности, свързани с превенция на агресията, насилието и рисковото поведение на децата и учениците, развиването на социални умения, гражданско и здравно образование и работа с училищните общности.

- Изготвен отчет към работната група, създадена към Министерски съвет за превенция на агресията. Отчетът съдържа дейности по компетентност по мерките, поети от МОН през м. август 2023 г., с цел намаляване на насилието и тормоза сред подрастващите в образователните институции.

- Осъществени са дейности, свързани с апробирането на цялостна училищна програма за сигурна училищна среда с цел превенция на насилието и тормоза сред децата и учениците в училище „Стъпки заедно“, осъществяваща се по Дейност 6 на проект „Подкрепа за приобщаващо образование“, като са обучени 650 педагогически специалисти.

- Министерството на образованието и науката инициира през учебната 2022/2023 г. информационна кампания „Училище без агресия“, в която бяха събрани 196 истории, модели и добри практики от училищни психолози, директори на училища и ученици. От тях бяха подбрани и филмирани 3 истории, базирани на истински преживявания на ученици, учители и родители, като идеята е да достигнат до най-широка аудитория и да постигне търсения ефект – да наведе на размисъл и да насърчи към действия цялата училищна общност, от която неразделна част са и родителите, да се подкрепят усилията за постигане на позитивен организационен климат и подкрепяща среда. МОН направи представяне на тези филми на 1 юни с дискусия с ученици от различни училища в страната, като се допита до мнението им те бъдат разпространени до училищата в страната като методическа подкрепа с оглед използването им при работата с учениците и родителите по темата агресия, дискусии за превенция на агресията и създаване на приобщаваща образователна среда.

Кампанията е продължена и през учебната 2023/2024 г.

- Осъществени са дейности по подготовка на Годишния доклад по проблемите, свързани с употреба на наркотици в Република България за 2022 г.: събрана и обобщена е информация от училищата в страната във връзка с употребата на наркотици сред учениците.

- Изготвен е Механизъм за действие и Алгоритъм към него в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище, дейности за повишаване на професионалната подготовка на училищните психолози в тази посока и информационни дейности с цел превенция.

- За да стимулираме ученическото участие и за засилване на ролята на учениците в училищния живот като част и от работата по създаване на сигурна училищна среда МОН обяви провеждането на конкурс между ученическите съвети за най-добра инициатива на ученически съвет. Конкурсът отбеляза голям интерес, като в първия етап бяха оценени постъпилите 188 проектни предложения, които бяха класирани от журито съгласно регламента на конкурса – по десет във всеки раздел – „Изграждане на гражданско съзнание в т.ч. доброволчески, благотворителни инициативи, обществено полезни дейности и съхраняване на националното самосъзнание“, „Училище без агресия“, „Здравословен и/или екосъобразен начин на живот“ и „Интеркултурно взаимодействие“. Бяха отличени най-добрите реализации на проекти във всеки

един от разделите на конкурса и учениците бяха наградени за успешно реализираните от тях инициативи.

- Осъществена е кореспонденция с фондация „Лъчезар Цоцорков“ за апробиране на методика за повишаване на социално-емоционалните умения при децата и учениците от I-IV клас.

- В резултат от участие в инициатива на НБУ, във формата на създадения от тях Национален експертен съвет за целите на подобряване на дейността на Алгоритъма за взаимодействие между институциите в системата на предучилищното и училищно образование и дирекциите „Социално подпомагане“ по отношение осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, се изготви проект на подобрен документ за реализиране на тази мултисекторна политика.

- Извършена е тематична проверка, свързана с прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоза между децата и учениците в образователните институции като са посетени 27 училища в 5 области – Пазарджик, Ловеч, Велико Търново, Благоевград и Бургас. Резултатите показват, че няма затруднение в прилагане на документа, той е познат на училищата и се работи по него за постигане на сигурна училищна среда.

- Проведено е обучение на 56 педагогически специалисти в областта на превенция на трафика на хора от 28 области (по двама от всяка) педагогически специалисти през м. ноември с цел повишаване на компетентностите и информираността на педагогическите специалисти по темата за превенция на трафика на хора.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Изяви по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците	Брой	75	91
Ученици, взели участие в състезания и спортни активности в Националния спортен календар – (вкл. в Ученическите игри за ученици от V до XII клас и в Ученическите игри за деца и ученици със СОП).	Брой	65 000	85 202
Деца и ученици, получили средства по проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта – държавни училища на МОН	Брой	70 000	83 803
Осъществени кризисни интервенции от специалисти на Националната мобилна група за психологическа подкрепа	Брой	10	15
Обучения, методическа и друга подкрепа на педагогически специалисти и на експерти от РУО, свързани с осигуряване на психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците	Брой	10	текущо
Провеждане на психологически и на други научни изследвания, свързани с приобщаващото	Брой	2	2

образование и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците			
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	75	87 национални и 21 международни
Ученици, взели участие в олимпиади и състезания	Броя	120 000	123 784
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	20	22
Ученици, включени в обученията за подготовка за участие в състезания и олимпиади	Брой	7500	8731

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

През отчетния период са организирани ученически олимпиади и състезания; осигурява се подпомагане на подготовката на изявените ученици по всички общообразователни предмети. Реализират се изявите от НКИИ и НСК, подкрепят се национални прояви за децата и учениците в областта на науката, изкуствата, технологиите и спорта.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за изпълнението на дейностите по НКИИ се получава от НДД, за НСК – от протоколите от областните и националните състезания, а за резултатите от ученическите олимпиади и националните състезания – от протоколите на националните комисии и от отчета на Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Всички дейности по програмата се изпълняват в заложените срокове и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи (Приложение № 7)*

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	63 449 100	68 912 256	59 436 514
от тях за:			
Персонал	50 936 500	51 593 958	40 580 802
Издръжка	12 512 600	16 440 745	16 734 606
Капиталови разходи	0	877 553	2 121 106
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	8 560 200	14 023 356	12 548 577
от тях за:			
Персонал	3 549 000	4 206 458	4 135 695
Издръжка	5 011 200	9 624 345	8 220 329
Капиталови разходи	0	192 553	192 553
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	54 888 900	54 888 900	46 887 937
от тях за:			

Персонал	47 387 500	47 387 500	36 445 107
Издръжка	7 501 400	6 816 400	8 514 277
Капиталови разходи	0	685 000	1 928 553
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	502 320	413 338
<i>от тях за:</i>			
<i>Стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби</i>	<i>0</i>	<i>162 270</i>	<i>131 438</i>
<i>Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученически олимпиади</i>	<i>0</i>	<i>57 850</i>	<i>-300</i>
<i>НП „България – образователни маршрути</i>	<i>0</i>	<i>282 200</i>	<i>282 200</i>
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	2 000 000	0	619 342
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби по други бюджети</i>	<i>2 000 000</i>	<i>0</i>	<i>619 342</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	2 000 000	502 320	1 032 680
Общо разходи по бюджета (I.+II)	8 560 200	14 525 676	12 961 915
Общо разходи (I.+II.+III.)	65 449 100	69 414 576	60 469 194
Численост на щатния персонал	96	96	93

Общият размер на отчетените разходите по програмата е 60 469,2 хил. лв. Ведомствените разходи по бюджета на МОН в размер на 12 548,6 хил. лв. включват разходите на МОН, като ПРБ и на ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата, както и разходи по НП „Ученически олимпиади и състезания“ и НП „Заедно в изкуствата и спорта“, ВП „България-образователни маршрути“, „Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“ и разходваните средства от НДД за изпълнение на дейности по НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“. Отчетените администрирани разходи по бюджета на ПРБ са в размер на 413,3 хил. лв., от които 131,4 хил. лв. за стипендии, изплащани от ВРБ по програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби и 282,2 хил. лв. средства по НП „България – образователни маршрути за частни училища.

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата включват разходи на общинските центрове за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и разходи по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби по други бюджети, от ПРБ подали информация за изплатените за целта средства по бюджетите им.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорности за изпълнение на програмата имат дирекции Приобщаващо образование“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“ на МОН, Националният STEM център, РУО на МОН.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.05 „Образование на българите в чужбина“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Усилията на МОН в изпълнение на бюджетната програма са насочени към успешно осигуряване на образователните дейности на българите зад граница и провеждане на ефективна

образователна политика, за съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство извън пределите на Република България, включително инициативи в подкрепа на образователните дейности на българските общности в съседните балкански страни; осигуряване на завръщането на децата и учениците в родината без приравнителни изпити по български език и литература, история и география на България, както и създаване на условия за продължаване на обучението във висши училища в България.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.05 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

- Актуализиране на Списъка на българските неделни училища в чужбина;
- Мониторинг и контрол на дейността на българските неделни училища – осъществени проверки на място на дейността на българско неделно училище в Чиривея, Испания;
- Осъществен мониторинг на обучението в неделните училища чрез он-лайн наблюдение на уроци;
- Проверка на отчети на неделни училища – бенефициенти по НП „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища в чужбина;

За осигуряването на преподаватели в средните училища, в които се обучават ученици с българска народност е извършен анализ на потвърждения, заявки и отчети на командированите преподаватели на основании на чл. 8 от ПМС № 103/1993 г. за учебната 2022/2023 година. Проведени са 4 заседания на Комисията за подбор на преподаватели. Командировани са 14 преподаватели за Р Молдова, 1 за Р Сърбия и 1 за Румъния за учебната 2023/2024 година. Осъществен е контрол и анализ на заетостта на преподавателите, чрез проучване на предоставените от тях отчети и получените мнения от приемащите институции.

Продукт/услуга № 2- Обучение в български държавни училища в чужбина (БДУЧ)

Дейности за предоставяне на продукта/услугата: Обучение по български език и литература, история и география на България в българските държавни училища в чужбина – Българско средно общообразователно училище „Христо Ботев“, Братислава, Словакия и Българско средно общообразователно училище „Д-р Петър Берон“, Прага, Чехия.

Продукт/услуга № 3 - Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

- Реализиране на дейностите по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища зад граница и по НП „Роден език и култура зад граница“;
- Финансиране на образователните и извънкласните дейности на българските неделни училища в чужбина;

- Предоставяне на всички БНУ в чужбина информация и указания за безплатни електронни платформи, обучителни електронни ресурси, Национална електронна библиотека на учителите за ефективно провеждане на електронно обучение;
- Продължава поетапното издаване на учебници по адаптирани учебни програми по български език и литература, история и география на България за българските неделни училища.
- Анализ на получените заявки от квалификационните центрове в РУ, ТУ, ЮЗУ, ВТУ, ДИУУ при СУ. Разпределение на участниците в предложените курсове за квалификация съобразно поисканата издръжка и стипендии от квалификационните центрове и предвидените средства в бюджета на МОН за реализиране на дейността. Проведено е обучение за 50 преподаватели, 30 студенти и 55 ученици от Молдова, Украйна, Сърбия и Албания.
- Във връзка с провеждане на летен отход на чуждестранни ученици и студенти от българска народност на основание чл. 8а от ПМС № 103/1993 г., през 2023 г. е изготвен доклад с разпределение на участниците в летния отход. Информирани са посолствата на Р България в съответните страни за възможностите за неговата реализация. Проведен летен отход за 26 ученици от Украйна, 25 ученици от Молдова и 13 ученици от Румъния.
- Извършен е анализ на получените заявки за учебна литература от посолствата на Р България в Р Молдова, Р Сърбия, Румъния и Косово. Изготвен е доклад с разпределение на средствата за закупуване на заявената литература. Осигурени са 2097 броя книги за обучението на български език в Молдова, Сърбия, Румъния и Косово.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Проведени конкурси за директори на държавни училища в чужбина	брой	1	0
Проведени процедури по подбор за заемане на длъжността „учител“ в държавните училища в чужбина	брой	5	6
Извършени проверки на дейността на държавните училища в чужбина	брой	1	1
Финансирани образователни проекти по НП „Роден език и култура зад граница“	брой	150	138
Разгледани и оценени отчети по НП „Роден език и култура зад граница“	брой	150	130
Български неделни училища в чужбина, финансирани по ПМС № 90/2018	брой	250	260
Разгледани и оценени отчети по ПМС № 90/2018	брой	250	245
Брой учебно-помощна литература, изпратена да задоволи нуждите както на училищата на българските общности зад граница, така и на българистиката в чужбина като цяло	брой тома	2500	2097

Брой учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	брой участници	50 преподаватели; 90 ученика и студента	50 преподаватели, 30 студенти и 55 ученици
Брой изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	брой участници	20	16
Брой чуждестранни ученици и студенти от българската народност, посетили България за летен отдих	брой участници	100	64

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Командиrowане на учители, осигуряване на необходимата учебна документация. Организиrowане и провеждане на държавни зрелостни изпити и национални външни оценявания в двете държавни училища в чужбина.

Осигурено е финансиrowане на образователни проекти на българите в чужбина с акцент върху осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Български неделни училища в чужбина, Министерство на външните работи и задграничните представителства на Република България в чужбина, Доклад на Междуведомствената комисия за българските неделни училища зад граница, Електронна система за отчитане на дейността на българските неделни училища в чужбина, подпомогнати от МОН по ПМС 90/2018 г. и НП „Роден език и култура зад граница“.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Заложените дейности се осъществяват в предвидените срокове и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администриrowани разходи (Приложение № 7)*

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	7 671 000	5 623 555	5 030 986
от тях за:			
Персонал	2 940 800	2 663 902	2 566 458
Издръжка	4 730 200	2 947 878	2 460 832
Капиталови разходи	0	11 775	3 696
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	7 671 000	5 623 555	5 030 986
от тях за:			
Персонал	2 940 800	2 663 902	2 566 458
Издръжка	4 730 200	2 947 878	2 460 832
Капиталови разходи	0	11 775	3 696

2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	13 560 000	16 223 503	16 223 062
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства за българските неделни училища в чужбина съгласно чл. 20 от ПМС № 90/2018 г.</i>	<i>13 560 000</i>	<i>14 101 463</i>	<i>14 158 383</i>
<i>НП „Роден език и култура зад граница“</i>	<i>0</i>	<i>1 770 086</i>	<i>1 758 588</i>
<i>НП „Неразказаните истории на българите“</i>	<i>0</i>	<i>351 954</i>	<i>306 091</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	13 560 000	16 223 503	16 223 062
Общо разходи по бюджета (I+II)	21 231 000	21 847 058	21 254 048
Общо разходи (I.+II.+III.)	21 231 000	21 847 058	21 254 048
Численост на щатния персонал	59	59	55

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 21 254,0 хил. лв. Същите са разходи по бюджета на министерството, като ведомствените разходи в размер на 5 031,0 хил. лв. включват разходите на МОН и държавните училища в чужбина за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 16 223,0 хил. лв. и включват предоставено финансиране по национална програма „Роден език и култура зад граница“, НП „Неразказаните истории на българите“ и по ПМС № 90 от 2018 г. за българските неделни училища в чужбина за организиране на обучение за българите, живеещи извън Република България.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Международно сътрудничество“ и „Стопански и счетоводни дейности“ на МОН.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.06 „Учене през целия живот“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Бюджетната програма цели осигуряване на напредък за разширяване на възможностите за учене през целия живот (УЦЖ) и насърчаване на участието във всички форми на УЦЖ за професионално и личностно развитие. УЦЖ е ключов фактор за икономическия растеж, заетостта и социалното приобщаване. Усилията са насочени към създаване на привлекателни и гъвкави възможности за придобиване на основни умения, на нови компетентности, на квалификация и преквалификация във формалната образователна система и в неформалното обучение, както и създаване на условия за информално учене.

Министерството на образованието и науката предприема собствени инициативи и синхронизира действията си с други институции, вкл. Министерството на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта, както и с организации, общини, професионални училища и местния бизнес за оказване на подкрепа за ограмотяване, усвояване на учебно съдържание и придобиване на квалификация за намиране на работа.

За насърчаване на ученето през целия живот, МОН съвместно с МТСП, инициира проект с финансовата подкрепа на програма „Еразъм +“, в рамките на който е предвидено проучване на добри практики в системата на заетостта за обучение на възрастни и последваща заетост, посещения в предприятия за популяризиране на валидирането и дуалното обучение, популяризиране на новите европейски инструменти за насърчаване на ученето на възрастни – индивидуалните сметки за обучение и микродоверенията.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.06 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Разработване на политики за учене през целия живот

Политиките за УЦЖ са ориентирани към:

- Институционално и съдържателно развитие на системата за професионално обучение на лица, навършили 16 години;
- Създаване на условия за стратегическо развитие на Националната агенция за професионално образование и обучение.

В изпълнението на тези политики са постигнати следните резултати:

- Разработвани са 12 проекта на ДОС, от които 9 са внесени за обсъждане в УС на НАПОО и впоследствие са представени в МОН. 8 проекта са били преработени след проведени обществени консултации;
- Публикувани са в Държавен вестник 18 бр. ДОС за придобиване на квалификация по професии.
- Две предложения за промени в СППОО са внесени и обсъдени съгласно действащата процедура от ЕК и УС на НАПОО
- Внедрени са елементи от Модела за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от ЦПО разработен по проект Качество и ефективност (финансиран от ОПРЧР) на НАПОО – напр. нови модули в ИС (за оценка на удовлетвореността, за самооценка на качеството и др.);
- Внедрена е нова Информационна система на НАПОО, надграждаща съществуващата с нови модули за самооценка на качеството, валидиране, сравнение между ЦПО по определени показатели. Системата поддържа интеграция през Regix с всички регистри, от които се ползват данни в процеса на лицензиране и проверка на провежданото от ЦПО професионално обучение, вкл. издадените сертификати. През системата има възможност за изпращане на ползвателите нотификации за изтичащи срокове, нормативни промени, проверки от НАПОО и др. Има възможност за плащане на лицензионните такси през ИС на НАПОО.
- Актуализирана е Интернет страницата на НАПОО – структурата е приведена в съответствие с указанията на МЕУ, създадена е рубрика в услуга на гражданите, които искат да започнат професионално обучение – как да изберат професия, какви документи ще получат, на какви изпити следва да се явят, как да изберат ЦПО в което да учат. Може да се прави сравнение между няколко ЦПО, лицензирани да обучават по конкретна професия – брой обучени лица в предходен период, достъпност на архитектурната среда, организиране на процедури по валидиране и др. критерии.

Изпълнени са дейности по Проект № 101051614 — IRPEAAL „ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA” – „Изпълнение на обновените приоритети на Европейската програма за учене на възрастни:

- Проведена е среща в гр. Пловдив с членовете на Координационни съвет, областна администрация – гр. Пловдив, РУО и училища на тема „Обучение за прилагане на различни комуникационни подходи за популяризиране на валидирането на професионални знания, умения и компетентности“;
- Проведени са Националните дни за учене през целия живот през април 2023 г. в гр. Бургас и през октомври 2023 в гр. Стара Загора;
- Проведени са онлайн обучения и уебинар за обмен на добри практики и на техники и подходи за повишаване на информираността на населението относно валидирането;
- Проведени са 4 обучения за подобряване на взаимодействието с местните заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни – в гр. Търговище, гр. Бургас, гр. Силистра, гр. Враца.

Продукт/услуга № 2 - Ограмотяване на възрастни

Политиките за ограмотяване на възрастни са ориентирани към:

- Професионализация на персонала в сектора за учене на възрастни в изпълнение на приоритетите на новата Европейска програма за учене на възрастни 2021-2030 г.;
- Осигуряване на условия за национална подкрепа за функционалното и съдържателно развитие на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).

EPALE BG е част от Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE). Всички продукти и услуги са достъпни в интерактивното пространство на EPALE <https://epale.ec.europa.eu/en>. Мярката се финансира със средства по Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм+“ и от бюджета на МОН.

Постигнати са следните резултати:

- Разработен е проект на Рамка на Комуникационна стратегия на Националното звено за подкрепа на EPALЕ по работни пакети, дейности, резултати и събития;
- Разработени са: проект на Модел на мрежи за умения (Споделени отговорности между заинтересованите страни за повишаване уменията на възрастните), проект на Междупартньорско споразумение и проект на Комуникационна стратегия за насърчаване на валидирането, пилотирани мрежи на уменията с подписани споразумения в четирите области – Търговище, Силистра, Враца и Бургас.

Продукт/услуга № 3 - Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информиране и професионално ориентиране

Лицензионната процедура и последващият контрол се осъществяват от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) и са насочени към осигуряване на условия за предоставяне на професионално обучение и професионално ориентиране в съответствие със ЗПОО и подзаконовите нормативни документи. Получените лицензии покриват почти целия списък с професии и специалности от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СП ПОО) с професии от първа до трета степен на професионална квалификация.

Мрежата на ЦПО в страната към 31.12.2023 г. включва общо 888 Центъра с активна лицензия, които са разпределени сравнително равномерно във всички региони на страната, включително и в по – малки населени места. Това е предпоставка за по-лесен достъп до обучение и възможност за избор на по-голям брой професии, включително и за граждани с по-ниски доходи;

В периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. е извършен последващ контрол през ИС на НАПОО и на място е осъществен на 164 ЦПО и 2 ЦИПО. През ИС са проверени 899 (проверените ЦПО са повече от активните, тъй като има ЦПО с отнети лицензи) ЦПО и 38 ЦИПО.

Подготвят се информационни материали за ЦПО във връзка с промените в нормативната база, осигуряване на качество на професионалното обучение, недопускане на пропуски и грешки при попълване и поддържане на документацията, свързана с лицензията.

Усъвършенства се механизмът за последващ контрол на ЦПО, като процедурата за последващ контрол е актуализирана и автоматизирана е до някаква степен благодарение на новата Информационна система (ИС) на НАПОО.

С данни от ИС на НАПОО се поддържат публични регистри с информация за:

- данни за контакт с ЦПО, притежаващи лицензия за обучение по конкретна професия – за улеснение на гражданите и бизнеса, които търсят възможност за квалификация по определени професии;
- ЦПО с прекратени права по издадената им лицензия – вкл. и с временно отнети лицензии, които нямат право да организират обучение по ЗПОО;
- издадени от ЦПО от 2014 г. документи за професионална квалификация;
- справки за проведените в ЦПО обучения – по професионални направления, региони, години и др.

Информационната система на НАПОО обменя с Агенция по заетостта данни, свързани с лицензираните ЦПО, обучени лица и издадени документи. Данни от ИС на НАПОО са публикувани в портала за Отворени данни на държавната администрация.

Модулът към ИС на НАПОО за проверка на издаваните от ЦПО Свидетелства за професионална квалификация и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация преди включването им в регистъра с издадени документи по чл. 42, т. 11 от ЗПОО функционира ефективно и е надежден инструмент за бързо и качествено осъществяване на проверката на документите. Възможността за проверка на легитимността на издаваните документи от институции, граждани и работодатели прави и самите обучавани лица да бъдат по-взискателни към ЦПО, в които се осъществява обучението им. По данни от ИС, до 31.12.2023 г. са подадени за проверка 8439 Свидетелства за професионална квалификация и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация. От тях в Регистъра по чл.42, ал.11 от ЗПОО са включени 5606 Свидетелства, 2599 са върнати след първа проверка за отстраняване на констатирани нередовности, 234 броя са отказани за публикуване като несъответстващи на изискванията на ЗПОО и ДОС за добиване на квалификация по професии.

През отчетния период успешно завърши изпълнението на проект „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския социален фонд, изпълняван съвместно с МТСП и АЗ, насочен към повишаване качеството на професионалното обучение. Внедрена е нова Информационна система на НАПОО, в която са вградени автоматични контроли

с цел недопускане на грешки от ЦПО при стартиране на квалификационен курс, по-строг контрол при лицензиране, нотификации както в рамките на лицензионния процес така и последствие при установяване и последващ контрол и проверки от страна на НАПОО. Разширени са интеграциите през REGIX с други администрации (ГРАО, НАЦИД, МРРБ, АВ). Автоматизиран е процеса по самооценяване на качеството в ЦПО, създадени са нови модули с възможности за проследяване и оценка на удовлетвореността на завършилите професионално обучение в ЦПО, вкл. и с възможност за визуализация на резултатите. Обучени са над 1500 представители на ЦПО, ЦИПО, държавни администрации и външни експерти за работа в системата.

Продукт/услуга № 4 - "Еразъм+"

Програма „Еразъм+“ на ЕС обхваща областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2021-2027 г. Тя предоставя възможности за над 4 милиона участници да учат, да се обучават, да придобиват опит и да извършват доброволческа дейност в чужбина. В програмата за 2021—2027 г. се обръща особено внимание на социалното приобщаване, екологичния и цифровия преход и насърчаването на участието на младите хора в демократичния живот. С „Еразъм+“ се подпомагат също преподаването, научните изследвания, контактите и политическите дебати по теми, свързани с ЕС. По направлението за спорта се насърчава масовият спорт. Програма „Еразъм+“ се състои от три ключови дейности (КД): КД1 – Образователна мобилност за граждани, КД2 – Сътрудничество между организации и институции, КД3 – Подкрепа за разработване на политики за сътрудничество.

В подкрепа на младежките дейности е и Програма „Европейският корпус за солидарност“ (ЕКС). Тя има за цел да допълни усилията, полагани от държавите членки, за подкрепа на младите хора и облекчаване на техния преход от образование към пазара на труд в рамките на Младежката гаранция, като им предостави допълнителни възможности за стартиране на пазара на труда под формата на стажове или работни места в области, свързани със солидарността в съответната държава членка или в чужбина.

В България отговорен за програмите е Центърът за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР). Основни дейности на ЦРЧР са: администриране на програмите „Еразъм+“ (всички децентрализирани дейности) и „Европейски корпус за солидарност“, съпътстващите дейности и инициативи – eTwinning, Европас, Еврогайдънс, Евридика и Национален експертен екип по ПОО ECVET. ЦРЧР участва като партньор в редица други инициативи и проекти като Болонски процес, Платформата за образование на възрастни (EPALE).

Съпътстващите дейности и инициативи: „Europass“, „Euroguidance“, „eTwinning“, „Eurydice“, „Eurodesk“ и „National VET Teams“ са насочени към подпомагане изпълнението на програмите "Еразъм+" и „ЕКС“ и осъществяването на приоритетите в редица европейски и национални стратегически документи.

За реализиране на посочените приоритети Център за развитие на човешките ресурси провежда множество обучения с настоящи и потенциални бенефициенти по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“; организира целеви и с високо качество информационни кампании; предоставя редовно информационни материали по електронна поща на кандидати и бенефициенти; организира тематични семинари и конференции с цел постигане целите на двете програми и съпътстващите дейности; поставя редовно информационни съобщения на своя сайт и

Фейсбук страница; активно осигурява и медийни съобщения. Голяма популярност има и профилът на Националната агенция в социалните мрежи, чрез които се достига по бърз и лесен начин до заинтересованите целеви групи, като се предоставя актуална информация за предстоящи кампании и събития, както и за отворени покани за кандидатстване и резултати от селекция на приключили такива.

Към 31.12.2023 г. са информирани и консултирани по темите на посочените инициативи (сайт, Фейсбук, на място, по телефон, по електронна поща, уебинари) около 13 200 потребители.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Регистрирани потребители на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)	брой	1550	1450
Публикувано съдържание на EPALE (брой публикувани ресурси)	брой	120	100
Публикувани национални бюлетини със съдържание на български език	брой	12	6
Последователи и харесвания на страниците на EPALE-България във Facebook	брой	Facebook - 1590	1450
Актуализиран общ комуникационен план с Националният координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни и ЦРЧР за ангажиране на активни потребители на EPALE	брой	1	1
Функциониращ Координационен съвет на Националната платформа „Обединени за ученето за възрастни“ с актуализирана база данни	брой	1	1
Актуализирана база данни в Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ)	брой	1	1
Прилагане на модел за споделен ангажимент и подход за развитие на уменията между различни заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни на местно ниво	брой	1	1
Прилагане на Комуникационна стратегия за популяризиране на валидирането	брой	1	1
Организиране и провеждане на обучения за повишаване на уменията за живот	брой участници	200	200
Организирано събитие Национални дни на ученето през целия живот	брой годишно	1	2
Лицензиране на ЦПО и ЦИПО (съгласно броя подадени заявления)	брой	20	30

Изменение на лицензия на ЦПО (съгласно броя подадени заявления)	брой	10	8
Последващ контрол на ЦПО и ЦИПО - проверки на място и/или в информационната система(ИС) на НАПОО	брой проверки	130	166
Последващ контрол на данни за ЦПО в информационната система на НАПОО	брой проверки	900	899

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Разширени възможности за учене през целия живот;
- Съгласуваност и ефективност на политиката за УЦЖ на национално, областно и местно ниво;
- Поддържане на Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) и на съдържащите се в нея база с данни, вкл. на областно и местно равнище на управление;
- Разширено участие в Националната мрежа за учене на възрастни и Националната контактна мрежа „BG-EPALE“ чрез привличане на нови потребители и на заинтересовани страни;
- Публично вземане на решения и отворени комуникационни канали за общуване между заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни;
- Проведени ежегодните национални Дни за УЦЖ за популяризиране на ползите от ученето и на резултатите от образованието и обучението на възрастни.

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

За изпълнение на програмата се обработва и анализира актуална статистическа информация, публикувана от НСИ и Статистическата служба на Европейския съюз (ЕВРОСТАТ). Използва се и информация от официална страница на МОН, от Центъра за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО), данни от НЕИСПУО, от Информационната система на НАПОО, базата данни на Националната информационна система за учене на възрастни, Електронната платформа EPALE, електронния сайт на националния координатор за учене на възрастни, платформата за проекти на ЕК, извадка от EPlusLink – електронната система за управление на Програма „Еразъм+“ и „ЕКС“.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Няма непостигнати целеви стойности.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 309 600	5 008 433	4 810 740
от тях за:			
Персонал	2 706 600	3 026 753	2 830 146
Издръжка	603 000	1 797 851	1 796 764

Капиталови разходи	0	183 829	183 830
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	3 309 600	3 225 600	3 027 905
от тях за:			
Персонал	2 706 600	2 590 689	2 394 081
Издръжка	603 000	634 911	633 824
Капиталови разходи	0	0	0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	1 782 833	1 782 835
от тях за:			
Персонал	0	436 064	436 065
Издръжка	0	1 162 940	1 162 940
Капиталови разходи	0	183 829	183 830
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	0
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	107 973 600	107 973 600	96 931 310
<i>Средства от Европейски фондове и програми</i>	<i>0</i>	<i>860 022</i>	<i>860 022</i>
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	<i>107 973 600</i>	<i>107 113 578</i>	<i>96 071 288</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	107 973 600	107 973 600	96 931 310
Общо разходи по бюджета (I.+II)	3 309 600	3 225 600	3 027 905
Общо разходи (I.+II.+III.)	111 283 200	112 982 033	101 742 050
Численост на щатния персонал	101	101	97

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 101 742,1 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са 3 027,9 хил. лв. и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата.

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 98 714,1 хил. лв. Ведомствените разходи включват разходите на МТСП за 2023 г. по Политиката в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция, бюджетна програма „Активна политика на пазара на труда“. Администрираните разходи, включват разходите по проекти, финансирани по програма „Еразъм+“, управлявана от Центъра за развитие на човешките ресурси.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнение на бюджетната програма имат Дирекция ПОО на МОН, НАПОО, ЦУТФ, ЦРЧР, ресорните министерства, работодателите и социалните партньори. Отговорности за изпълнението на Програмата имат и членовете на Националната координационна група за учене през целия живот и Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ – представители на широк кръг институции и организации, както и екипите на националния координатор за учене на възрастни и Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.01 „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Осъществени са дейности за насърчаване на висшите училища за усъвършенстване на качеството на предлаганото висше образование. Подпомага се въвеждането на вътрешни системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на развитието на академичния състав, създаване на условия за включване на българските висши училища в Европейското пространство за висше образование и усвояване на добрите практики от висшите училища на държавите членки на Болонския процес.

За стимулирането на достъпа до висше образование през отчетния период продължава прилагането на редица мерки като предоставяне на допълнителни стипендии, освобождаване от такси в направления с очакван недостиг от кадри на пазара на труда и за защитени специалности, както и нововъведения подход за обучение по заявки и договори с работодатели – така студентите, сключили договор, няма да заплащат такси за времето на обучението си в университет, като в същото време ще имат стаж при съответния работодател по специалността си. След успешно завършване същите студенти ще продължат работа при работодателя си за минимум 5 години, в които ще получават възнаграждение в размер не по-малко от средната основна заплата в предприятието.

В съответствие със Закона за висшето образование, въз основа на показателите от системата за рейтинг на висшите училища, част от субсидията за издръжка на обучението се предоставя на база комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) осъществява дейности по оценяване на проекти за откриване и преобразуване на висши училища, основни звена, филиали, териториално изнесени звена в страната и в чужбина. В процедурите за програмна акредитация НАОА извършва регулярен мониторинг на учебните програми в професионалните направления/специалности от регулираните професии и тяхната актуализация съобразно развитието на научните знания и технологии. Агенцията осъществява следакредитационно наблюдение и контрол върху прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на висшите училища и подпомага усъвършенстването ѝ.

Националният център за информация и документация (НАЦИД) организира процедурата по признаване на придобитото висше образование в чуждестранни висши училища, изпълнява административни услуги за академично и професионално признаване на образователни документи, води и поддържа информационна система на висшите училища, регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове; поддържа информационна система за признаване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“, придобити в чужбина.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.01 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 Разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование:

1. Разработени проекти и приети нормативни актове:

- Изготвено и прието е Решение № 441 на Министерския съвет от 22 юни 2023 г. за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2023-2024 година;
- Изготвено и прието Решение № 687 на Министерския съвет от 04.10.2023 г. за изменение и допълнение на Решение № 441 на Министерския съвет от 22 юни 2023 г. за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2023-2024 година;
- Изготвено и прието е Постановление № 68 на Министерския съвет от 3 май 2023 г. за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности;
- Изготвено и прието Постановление № 116 на Министерския съвет от 25.08.2023 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.);
- Изготвено и прието Решение № 680 от 29.09.2023 г. на Министерския съвет за утвърждаване на списък на работодателите, които имат право да сключват договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от Закона за висшето образование през учебната 2023 – 2024 година;
- Изготвена е Наредба за определяне на изискванията към квалификацията на лицата по чл. 14, ал. 1, т. 4-7 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия, с които трябва да разполагат стратегическите обекти (съвместно с МТСП и МВР; водещо ведомство МТСП).
- Изготвено и прието Постановление № 72 на Министерския съвет от 22.08.2023 г. за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности;
- Изготвено и прието Решение № 685 на Министерския съвет от 4.10.2023 г. за определяне състава на Акредитационния съвет към Националната агенция за оценяване и акредитация;
- Изготвен проект на Решение на Министерския съвет за актуализиране на Националната карта на висшето образование в Република България за 2023 г. - проведено обществено обсъждане и съгласуване по министерства. Предстои внасяне в МС през м. януари 2024 г.

1. Приети актове, регулиращи мрежата на висшите училища и структурата на държавните висши училища:

- Изготвено и прието Постановление № 33 на Министерския съвет от 08 март 2023 г. за изменение на Постановление № 54 на Министерския съвет от 2017 г. за откриване на три института в структурата на Университета за национално и световно стопанство;
- Изготвено и прието Постановление № 2 на Министерския съвет от 04 януари 2023 г. за откриване на филиал в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в гр. Бургас;
- Изготвено и прието Постановление № 70 на Министерския съвет от 11 май 2023 г. за откриване на Институт за продоволствена сигурност в структурата на Тракийския университет – Стара Загора;
- Изготвено и прието Постановление № 67 на Министерския съвет от 3 май 2023 г. за закриване на факултет „Стопанско управление“ в структурата на Лесотехническия университет – София;
- Изготвен проект на постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за системни иновации в храните и виното в структурата на Университета по хранителни технологии – Пловдив;
- Изготвено и прието Постановление № 192 на Министерския съвет от 12.10.2023 г. за откриване на Институт по зоонози – ЕДНО ЗДРАВЕ /Institute of zoonoses – ONE HEALTH/ в структурата на Тракийския университет – Стара Загора.

2. Осъществяване на дейности по координация и контрол

• Осъществени проверки за контрол по законовите изисквания за дейността на висшите училища:

- Извършени 33 проверки по реда на чл. 30 и чл. 32 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и изготвени заповеди за назначаване на комисии по допустимост на сигналите и протоколи за допустимост, от тях:

– проверки по сигнали за нарушения в процедурата – 26;

– проверки по сигнали за недостоварност на научните данни в представените резултати – 2;

– проверки по сигнали за наличие на плагиатство в дисертационните трудове и представяните

за оценяване публикации – 9;

– сигнали за нарушения в процедурата и конфликт на интереси на членове на научното жури

– 2 бр.

Съпътстващи проверки:

– възложени със заповед проверки на Комисията по академична етика при министъра на образованието и науката – 18;

– извършени проверки по постъпили сигнали от Комисията по академична етика, назначена по реда на чл. 30, ал. 5 от ЗРАСРБ – 10;

– публикувани доклади на КАЕ за приключили проверки – 24.

- Извършени проверки по реда на Закона за висшето образование – 157 броя, в това число:

– кандидатстване и прием във ВУ – 48 броя;

– студентски статут – 33 броя;

– докторантски статут – 9 броя;

- семестриални такси – 16 броя;
- получаване на стипендии от студенти и докторанти – 4 броя;
- обезпечаване на учебния процес – 11 броя;
- издаване/признаване на дипломи – 4 броя;
- зачитане на становище на Студентски съвет или студентско мнение – 4 броя;
- сигнали и жалби на преподаватели във ВУ – 27 броя;
- бюджета на ВУ – 1 брой.
- Извършени проверки на място във висшите училища – 2 броя;
- Извършени проверки по реда на ПМС № 103/1993 г. и ПМС №228/1997 г. във връзка с кандидатстването и приема за обучение за учебната 2022/2023 година – 11 броя;
- Изготвени 510 становища, доклади, заповеди, протоколи и отговори на запитвания, становища и доклади по запитвания във връзка с прилагане на ЗВО и ЗРАСРБ;
- Предоставена административна услуга по приравняване на образователно-квалификационни степени на висше образование – изготвени 21 удостоверения за правата на завършилите полувисше и/или висше образование преди 1995 г.
- Проверка и одобряване на споразумения между ВУ, сключени по реда на чл. 42а от ЗВО - проверка на 6 бр. споразумения;
 - **Организиране и координиране на дейностите за прием на студенти, докторанти и специализанти:**
- Установено е взаимодействие с отрасловите министерства и ведомствата – потребители на кадри с цел установяване на потребности от специалисти с висше образование в съответните общественно-икономически области;
- Установено е взаимодействие с държавните висши училища по отношение възможностите за обучение по професионални направления;
- Събрани са и обобщени данни за броя на обучаваните студенти по професионални направления, специалности и форми на обучение във връзка с план-приема за учебната 2023-2024 година;
- Анализирана е информацията, свързана с капацитета на висшите училища за обучение на студенти по съответните професионални направления във връзка с план-приема за учебната 2023-2024 година;
- Подготвен е проект на Решение на Министерския съвет за броя на приеманите студенти и докторанти в държавните висши училища на Р България през учебната 2023-2024 година;
- Въз основа на събрана и обобщена информация от висшите училища, Националната агенция за оценяване и акредитация и Националния център за информация и документация е направен анализ на изпълнението на приема във висшите училища и научните организации за учебната 2022/2023 година;
- Извършени са проверки и контрол по отношение представените от висшите училища документи за издаване на виза „D“ за дългосрочно пребиваване на кандидат-студенти от трети страни за обучение в РБ – издадени 2656 удостоверения и писма до МВнР и МВР;

- Изготвени са становища при съгласуване на проекти на спогодби, програми и други междуправителствени актове, свързани с двустранното сътрудничество в областта на висшето образование.

- ***Организиране и координиране на дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност:***

- Подготвена и проведена е информационна кампания за прием на студенти, докторанти и специализанти по реда на ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.

- Изготвен е план-график, който е разпратен до всички заинтересовани страни, вкл. МВнР, ИАБЧ и е публикуван на интернет-страницата на МОН;

- Изготвени са Правила за приемане на студенти, докторанти и специализанти за обучение в български ДВУ съгласно ПМС № 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и ПМС № 228/1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България през учебната 2023/2024 година;

- Изготвен график на кампанията и таблица за образуване на състезателния бал на кандидат-студентите за обучение в български държавни висши училища съгласно ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.;

- Проведени информационни кампании за кандидат-студентите;

- Проведени са заседания на Постоянната междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина.

- ***Поддържане, усъвършенстване и разширяване на управленската информационна система за висшето образование (регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти; регистър на завършилите студенти и докторанти; регистър на акредитираните висши училища в Република България; регистър на академичния състав на висшите училища; база данни за настанените лица в студентските общежития)***

НАЦИД поддържа информационната система за висшето образование, която съдържа следните регистри:

- Регистър на висшите училища, в който се вписват данни относно техните основни звена, филиали и откритите от тях професионални направления и специалности, както и информация за оценките и препоръките от процедурите за акредитация и за оценяване на проект и за констатациите и препоръките от следакредитационното наблюдение и контрол;

- Регистър на академичния състав на висшите училища на основен и допълнителен трудов договор;

- Регистър на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти (РДПЗСД) по степени на обучение и по професионални направления с Модул „Национална електронна студентска карта“;

- Регистър на издадените удостоверения за целите на издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) на граждани на трети страни, приети за обучение в български висши училища и научни организации (Регистър виза “D”);

- Регистър на сключените договори между студенти, работодатели и висшите училища по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

– Съгласно Наредбата за ползване на студентските общежития и столове Министерството на образованието и науката поддържа централизирана информационна система за управление и контрол на студентски общежития и столове. За целта МОН имаше сключен договор за осигуряване и поддръжка на необходимите софтуерни лицензи, който изтече в началото на 2023 г. За сключването на нов договор беше разработена техническа спецификация, която по надлежния ред е съгласувана с Министерството на електронното управление и беше извършено проучване на пазарната стойност на предстоящите за възлагане дейности, след което беше изготвен доклад до министъра с предложение за стартирана на обществена поръчка чрез договаряне без обявление по чл. 79, ал. 1, т. 3, букви „в“ от ЗОП с предмет: „Поддръжка на централизираната информационна система за управление и контрол на студентски общежития и столове и обновяване на притежаваните от Министерството на образованието и науката лицензи за ползването ѝ“. В резултат от проведената процедура се сключи нов тригодишен договор за обезпечаване поддръжката и надграждането на информационната система с „Орак Инженеринг“ ЕООД (договор № Д01-296/27.10.2023 г.).

– В изпълнение на национална програма „Популяризиране на българското висше образование и улесняване на достъпа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“ Министерството на образованието и науката създаде пилотна електронна платформа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища. До края на изпълнението на националната програма платформата следва да се надгради, усъвършенства и поддържа. За целта бяха разработени технически задания и проведени две обществени поръчки (през април 2022 г. и януари 2023 г.), които бяха прекратени тъй като участниците не отговарят на предварително обявените условия за изпълнение на поръчката. В резултат на провалените обществени поръчки и опасността от неизпълнение на националната програма, на основание чл. 2 във връзка с чл. 3, ал. 2 и ал. 4 и чл. 7, ал. 2 от Постановление № 3 на Министерския съвет от 10.01.2020 г. за създаване и функциониране на Механизъм за възлагането и изпълнението на научни консултации от Българската академия на науките беше сключено Споразумение № Д01-126/29.05.2023 г. между МОН и Института по математика и информатика към БАН за предоставяне на научна консултация с предмет „Надграждане на електронната платформа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“. Съгласно Споразумението ИМИ – БАН ще надгради електронната платформа за кандидатстване, както и ще осигури провеждането на 4 кандидатстудентски кампании – за учебните 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 година и 2026/2027 година.

- **Участие в работни групи:**

- Национална работна група за изпълнение на Диалог по въпросите на младежта в ЕС в рамките на стратегията на ЕС.
- **Дейности, свързани с Комисията по академична етика и антиплагиатство:**
- Извършване на проверки по допустимост и насочване към Комисията по академична етика на постъпили в МОН сигнали за нарушения по процедури по реда на ЗРАСРБ;
- Обработване на сигнали, постъпили в МОН за осъществяване на проверка по реда на чл. 30 и чл. 32 от ЗРАСРБ;

- Извършване на проверки по постъпили сигнали от Комисията по академична етика, назначена по реда на чл. 30, ал. 5 от ЗРАСРБ;
 - Изготвяне на протоколи за допустимост на постъпилите сигнали;
 - Изготвяне на заповеди за назначаване на проверка от Комисията по академична етика;
 - Публикуване на доклади на Комисията по академична етика за приключили проверки;
 - Подпомагане дейността на Комисията по академична етика;
 - Дейности във връзка със съдебни решения/определения по конкретни процедури.
- ***Осигуряване на софтуер за антиплагиатство за нуждите на висшите училища:***
 - Софтуерът за плагиатство е въведен във всички висши училища и в повечето научни организации. Създадени са заложените брой акаунти по договора, проведени са 1834 броя обучения. Активно се ползват 30 943 индивидуални акаунта. Заявеният брой акаунти за следващата година от висшите училища и научните организации е 70 470.
 - Организирана и проведена е голяма конференция на 23.03.2023 г. в аулата на Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ – София с участието на представители на всички висши училища и научни организации, ползватели на системата, представители на фирмата-изпълнител, НАЦИД и НАОА, както и зам.-министър Албена Чавдарова за мотивиране на висшите училища и научните организации за по-пълноценно и ефикасно използване на платформата.
 - Данните показват, че осигуреният от МОН и предоставен безвъзмездно софтуер на висшите училища и научните организации се ползва динамично.
 - По статистика, предоставена от изпълнителя, до 11.06.2023 г. са проверени 87 216 документа и съответно 1 857 090 264 броя символи, което е равно на 1 031 716 страници.
 - Проведена е среща в Университета по хранителни технологии – Пловдив на 10.10.2023 г. с представители на 25 висши училища и научни организации, ръководството на фирмата-изпълнител, както и зам.-министър Генка Петрова за по-адекватно използване на въведената система за антиплагиатство.
 - Проведена е среща в Медицинския университет - Плевен на 12.10.2023 г. с представители на 19 висши училища, мениджърите на фирмата-изпълнител в България и зам.-министър Генка Петрова за представяне на добри практики, свързани с работата на системата.
 - ***Провеждане на образователна политика сред българските общности в чужбина:***
 - Дейности в изпълнение на Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и Постановление № 228 на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България:
 - Изготвен е доклад и отчет от проведената кандидат-студентска кампания за учебната 2022/2023 година;
 - Подготовка на провеждането на информационна кампания за прием на студенти, докторанти и специализанти по реда на двете постановления за учебната 2023/2024 година;
 - Изготвяне на план-график за провеждане на информационната кампания за учебната 2023/2024 година;

- Проведени информационни кампании за кандидат-студентите – онлайн за Украйна и Молдова и на място в държавите Албания, Косово, Сърбия и Република Северна Македония;
- Изработени, утвърдени и оповестени на сайта на МОН Правила за приема на кандидатите, График на кампанията и Таблица за образуването на състезателен бал. Публикувани на интернет страницата на МОН презентации с информация за кандидат-студентската кампания;
- Отваряне на достъпа до електронната платформа за кандидатстване за регистрация на кандидатите;
- Създаване на организация за предстоящото провеждане на кандидат-студентски изпити;
- Осигуряване на възможност за провеждане на онлайн пробни тестове;
- Провеждане на онлайн кандидат-студентски изпити;
- Публикуване на резултатите от проведените Общобразователен тест, съдържащ въпроси по български език, литература и история на България, и Специализиран тест за кандидатите за обучение в специалностите „Медицина“, „Фармация“ и „Дентална медицина“, съдържащ въпроси по биология и химия;
- Създаване на организация за провеждане на специализираните кандидат-студентски изпити на кандидатите за обучение в академиите по изкуства и спорт;
- Публикуване на информация за свободните места за първо класиране.
- Проверка на образователните документи на кандидатите, участващи в първото класиране и съставяне на състезателния им бал за всяка заявена специалност – 1223 кандидата за участие в първо класиране за обучение след завършено средно образование, 191 кандидата за участие в първо класиране за обучение след завършено висше образование,
- Обявяване на класираните кандидати – 834 класирани на първо класиране за обучение след завършено средно образование, 76 класирани на първо класиране за обучение след завършено висше образование;
- Издаване на удостоверения на приетите кандидати на първо класиране – 749 броя за приетите след завършено средно образование, 72 броя за приетите след завършено висше образование;
- Проверка на образователните документи на кандидатите за обучение след придобито висше образование за специализация и докторантура, кандидатстващи чрез онлайн платформата – общо 61 кандидата;
- Класиране на кандидатите за докторантура и следдипломна квалификация и издаване на удостоверения за приемането им – 21 класирани за докторантура и 7 за специализация;
- Публикуване на информация за свободните места за участие във второ класиране;
- Проверка на образователните документи на кандидатите, участващи във второто класиране и съставяне на състезателния им бал за всяка заявена специалност – 260 кандидата за участие в първо класиране за обучение след завършено средно образование, 48 кандидата за участие в първо класиране за обучение след завършено висше образование,
- Обявяване на класираните кандидати – 184 класирани на второ класиране за обучение след завършено средно образование, 28 класирани на второ класиране за обучение след завършено висше образование;

– Проверка на образователните документи на кандидатите за обучение в академите по изкуства и спорт и съставяне на състезателния им бал за всяка заявена специалност – 22 кандидата, от които са класирани 16.

– Издаване на удостоверения на приетите кандидати на първо класиране – 749 броя за приетите след завършено средно образование, 72 броя за приетите след завършено висше образование и 12 броя за приетите в академите по изкуства и спорт;

– Подготовка на рекламните кампании за учебната 2024-2025 година;

– Изготвяне на график за провеждане на информационните кампании по държави;

– Подготовка на материали за информационните кампании.

• ***Постоянната междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина:***

– Проведено заседание на комисията на 21.02.2023 г.;

– Проведено заседание на комисията на 18.05.2023 г.;

– Проведено заседание на комисията на 05.09.2023 г.;

– Проведено заседание на комисията на 28.11.2023 г.;

• ***Политики във висшето образование:***

• Договори с работодател:

- През отчетния период няма сключени нови договори с работодатели, които следва да бъдат вписани в Информационната база данни за сключените договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО;

- Изготвени са Списък на специалностите, за обучението по които се осигуряват средства от държавния бюджет и Списък на работодателите, които имат право да сключат договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, за учебната 2023/2024 г.;

- Издадена е Заповед № РД09-1532 от 18.07.2023 г. на министъра на образованието и науката за утвърждаване на Списък на специалностите, за обучението по които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2023-2024 година;

- Прието е Решение № 680 от 29 септември 2023 година за утвърждаване на списък на работодателите, които имат право да сключват договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от Закона за висшето образование през учебната 2023 – 2024 година.

• ***Политики за развитие на висшите училища и договори за управление с ректорите:***

- Ежегодно оценяване на изпълнението на договорите за управление на ректорите на държавните висши училища – през периода в МОН бяха представени и оценени отчетите на 26 от общо 33 ректори на държавни висши училища;

- Актуализирана е политиката за развитие на Националната спортна академия „Васил Левски“ – София;

- Утвърдени са нови политики за развитие за периода 2023/4-2027/8 година на 20 държавни висши училища (ДВУ);

- През отчетния период са сключени договори за управление с ректорите на 14 ДВУ.

• ***Визия за бъдещо развитие на системата на висшето образование и устойчивост на постигнатите резултати:***

– Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година - изпълнение на дейности по Стратегията за развитие на висшето образование в

Република България за периода 2021-2030 година, съгласно тригодишния Оперативен план за периода 2022 – 2024 г. за изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в РБ за периода 2021–2030 година. Предстои събирането на отчетна информация.

- **Рейтингова система на висшите училища в Република България:**

- Изготвена е документация по ЗОП за провеждане на процедурата. Документацията е съгласувана съобразно утвърдените Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в МОН и с Министерството на електронното управление. Получено одобрение на техническото задание от МЕУ. В процес на провеждане е открита процедура по ЗОП с предмет: „Създаване на електронна Национална карта на висшето образование в РБ чрез надграждане и развитие на рейтинговата система на висшите училища“.

- Изискани са данни от НАОА, НОИ, НАЦИД във връзка с предстоящото издание на РСВУ;

- РСВУ е актуализирана и официално оповестена пред медии от министъра на образованието на 1.12.2023 г.;

- **Национална карта на висшето образование в Република България:**

- Проведена открита процедура по ЗОП с предмет: „Създаване на електронна Национална карта на висшето образование в РБ чрез надграждане и развитие на рейтинговата система на висшите училища“.

- Изискани са данни от НАОА, НОИ, НАЦИД във връзка с предстоящото издание на НКВОРБ;

- НКВОРБ е актуализирана като е изготвен проект на Решение на Министерския съвет за приемане на актуализацията, проведено е обществено обсъждане. Предстои внасяне в МС през м. януари 2024 г.

- **Разработване на проектни предложения за развитие на системата на висшето образование към ЕК:**

- Проект GRADE (Проследяване на професионалната реализация на дипломираните висшисти в България), финансиран по програма „Еразъм+“:

- На 31 януари е проведена откриващата пресконференция, на която е представен проектът пред обществеността и значимостта му както за българското висше образование, така и европейското пространство за висше образование;

- Подготвено и проведено проучване на завършилите висше образование в България през академичните 2016/2017 и 2020/2021 година;

- Обобщаване на резултатите и адаптирането им за синхронизиране с масивното европейско проучване;

- В ход са дейности по създаване на методология за анализ на резултатите и разработване на механизъм за редовно проследяване на завършилите студенти;

- Стартира изготвянето на анализ на базата на финално потвърдени данни от страна на европейския консорциум.

- Проект START (Социално включване, толерантност, приемане и реализация за всички студенти), финансиран по програма Еразъм +:

- Проведени са регулярни срещи на международния екип за изпълнение на проекта;

- Стартирани са дейности по проучване за съществуващи практики за осигуряване на качеството по отношение на социалното измерение;

- Изготвен е анализ и проект на индикатори;
- Подготовка на обобщаващ доклад за добри практики и съществуващи механизми за микрокредити;
- Подготовка на обобщаващ доклад за съществуващи добри практики за валидиране на резултати от предходно учене;
- Подготовка на интернет страница на проекта;
- Подготовка на учебни визити;
- Подготовка за участие в събития, на които ще бъдат представени резултати по проекта:
 - Годишна среща в Германия през м. април на ENQA;
 - Конференция в гр. Измир, Р. Турция през м. май 2024 г. на тема „Мултикултурно обучение във висшето образование“ (Multicultural education in higher education);
 - Форум и кръгла маса в Румъния през м. юни на световната мрежа на агенциите за осигуряване на качеството във висшето образование с фокус върху проблемите на студентите мигранти и включването им във висшето образование – добри практики и сензитивност.
- Подготовка за проведена дискусия с фокус група - преподаватели, бежанци, хора с увреждания и студенти с увреждания.
- Подготовка на въпросник до всички висши училища, чрез който се цели проучване на политики и практики на висшите училища в България по отношение социалното включване на студенти от уязвими групи, с акцент върху студенти с увреждания и студенти с бежански статут.
- Изготвена е рамка с индикатори, която е съгласувана с румънските партньори. Индикаторите ще бъдат прецизирани, след като се анализират резултатите от въпросника към висшите училища. Предвижда се през месец септември индикаторите да бъдат цялостно изготвени.
- Актуализиране на информацията в платформата на ЕК.
 - **Изпълнение на национални програми в областта на висшето образование:**
- Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ през периода са изпълнени следните дейности:
 - Продължава надграждането на Националната мрежа от университетски центрове за иновативни образователни технологии (НУМЦИОТ) на адрес: <https://www.mon-nmuciot.bg/centers.html>, в която към момента са включени 12 висши училища. Предстои включването на останалите 10 висши училища, към които са създадени университетски центрове за иновативни образователни технологии;
 - В създадената фейсбук група на адрес: <https://www.facebook.com/groups/451921869658652> за споделяне на опит от преподаватели, подготвящи бъдещи учители, до този момент са се включили над 780 души.
 - Сключени са допълнителни споразумения с 21 висши училища за дооборудване на залите по ИОТ на стойност 105 000 лв. и нови допълнителни споразумения с 5 висши училища за провеждане на обучения и др. дейности на стойност 397 500 лв.;
 - В създадената и функционираща Виртуална библиотека на адрес: <https://www.mon-nmuciot.bg/virtualLibrary.html> са осъществени над 255 000 посещения. В библиотеката са добавени нови мултимедийни интерактивни презентации, видео-лекции и други материали, като броят им надхвърля 70;

– Броят на обучените преподаватели през 2023 година по иновативни образователни технологии (ИОТ) е 20, а по прилагане на компетентностния подход при обучението на бъдещите учители – 223. С това общият брой на обучените преподаватели по ИОТ надхвърли 560, а по прилагане на компетентностния подход – 330. На успешно завършилите обученията преподаватели са издадени сертификати от МОН. Обученията продължават;

– Открити са нови 5 зали с интерактивни презентационни системи за обучение по ИКТ-базиран иновативни образователни технологии в Университета за национално и световно стопанство, Университета по хранителни технологии – Пловдив, Химикотехнологичния и металургичен университет – София, Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Общият брой готови зали по ИОТ е 12. В процес на дооборудване и подготовка за откриване са 10 зали;

– Проведени са два семинара (в Бургас и Велико Търново) и една работна среща в София с участието на представители на висшите училища – партньори и Министерството на образованието и науката;

– Прието е Решение № 30 на Министерския съвет от 17.01.2023 г. за удължаване срока на Националната програма с 12 месеца.

– Прието е решение на Министерския съвет за изменение на Решение № 47 на Министерския съвет от 19.01.2021 г. за приемане на Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“, изменено с Решение № 30 на Министерския съвет от 12.01.2023 г. и на Решение № 184 на Министерския съвет от 05.03.2021 г. за приемане на Национална програма „Дигитална квалификация“.

• Национална програма „Дигитална квалификация“ през периода са изпълнени следните дейности:

– В периода 25 – 27.01.2023 г. в Стара Загора е проведен работен семинар. По време на събитието екипът, разработил примерните учебни програми за четирите групи обучаеми, представи в детайли обучителните материали и даде насоки за провеждане на обученията.

– Сключени са споразумения за изпълнение на дейностите, заложи в Националната програма „Дигитална квалификация“ с трите висши училища, които са партньори по програмата:

- Русенския университет „Ангел Кънчев за изпълнение на дейности по т. 1.6, т. 2.2 и т. 2.3 от одобрената план-сметка по бюджета на националната програма;
- Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – за изпълнение на дейности по т. 2.2 и т. 2.3 от одобрената план-сметка по бюджета на националната програма;
- Техническият университет – София – за изпълнение на дейности по т. 2.2 и т. 2.3 от одобрената план-сметка по бюджета на националната програма.

– Стартирани са всички дейности, свързани с подготовката и провеждането на планираните обучения;

– Стартирани са обучения на преподаватели и учители, заявили желание за обучение по програмата.

• Национална програма „Популяризиране на българското висше образование и кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“ през периода са изпълнени следните дейности:

– Организирано е участието на 8 български висши училища в международно изложение в Кипър за рекламиране на висшето образование;

– Проведени са информационни кампании във връзка с кандидатстудентската кампания за учебната 2023-2024 година по ПМС № 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и ПМС 228/1997 г. за приемане на граждани на Република Северна Македония за студенти в държавните висши училища на Република България през учебната 2023-2024 година, на място в държавите Албания, Косово, Сърбия и Македония.

– Проведени са три онлайн информационни кампании във връзка с кандидатстудентската кампания за учебната 2023-2024 година по ПМС № 103/1993 г. за държавите Молдова и Украйна;

– През м. декември по предложение на Посолството на Република България в Скопие, Генералното консулство на Република България в Битоля и Българския културно-информационен център в Скопие са проведени информационни кампании в Скопие, Битоля и Струмица и в тях участваха представители на 12 висши училища, както и представител на МОН;

– Сключен е договор с Български информационен център в гр. Кишинев – Молдова за популяризиране на българското висше образование в Молдова;

– Сключено е споразумение с Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН за организиране и провеждане на онлайн подготвителни кандидатстудентски курсове по български език в Косово. През м. декември е сключено ново споразумение с Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН за организиране и провеждане на онлайн подготвителни кандидатстудентски курсове по български език, литература и история на България за всички кандидат-студенти от Албания, Косово, Македония, Молдова, Сърбия и Украйна за учебната 2024/2025 г.;

– Сключено е споразумение с Института по математика и информатика към БАН за предоставяне на научна консултация с предмет „Надграждане на електронната платформа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“. Изпълнени, приети и отчетени са дейностите по първия и втория етап на изпълнение на Споразумението. Осъществява се контрол по изпълнението на дейностите от третия етап на изпълнение на Споразумението;

– Разработени са тестови въпроси от Центъра за оценяване в предучилищното и училищното образование във връзка с провеждането на кандидат-студентски изпити по ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г., както следва:

- По български език, литература и история на България - за Общобразователен тест;
- По биология и химия за Специализиран тест за кандидатстващите за обучение по специалностите „Медицина“, „Фармация“ и „Дентална медицина“.

• **Разработване на нови национални програми в областта на висшето образование:**

– Изготвен е проект на национална програма за библиотеките във висшите училища.

Продукт/услуга № 2 Оценяване и поддържане качеството на висшето образование

За осигуряване на обективност и професионализъм при осъществяване на акредитационните процедури в институциите за висше образование и научните организации по чл. 47 от ЗВО, за периода януари – декември 2023 г. Акредитационният съвет на НАОА е утвърдил 304 Експертни групи с експертен състав от: 647 хабилитирани лица; 249 студенти и докторанти; 37 представители

на практиката и потребители на кадри; 7 чуждестранни експерти. През периода са номинирани – 213 експерти.

НАОА се стреми да подпомага създаването на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС. НАОА участва като партньор в европейски проект „Social Inclusion, Tolerance, Acceptance and Realization for all sTudents - START“ с координатор Министерството на образованието на Република България. Проектът е финансиран от програма Еразъм 2027, с продължителност от юни 2022 до май 2025 г. и е фокусиран върху изготвянето на конкретни предложения за политики, инструменти и законодателни промени, както и върху осигуряването на необходимото ниво на разбиране, което ще улесни прехода към по-отворени и приобщаващи академични общности.

В края на май и началото на юни 2023 г. представител на НАОА взе участие в две срещи, свързани с качеството на висшето образование в гр. Астана, Казахстан - заседание на Bologna Thematic Peer Group C on Quality Assurance и в годишната Генерална асамблея на CEENQA.

През 2023 г. бяха подписани меморандуми за сътрудничество между НАОА и Агенцията за качество във висшето образование на Република Северна Македония (AQHE), Евразийския център за акредитация и осигуряване на качеството в образованието и здравеопазването (ЕСАQA), Република Казахстан, и една от британските агенции за акредитация (QAA).

Членството в ENQA и EQAR води до интерес на чуждестранни ВУ да бъдат акредитирани от НАОА. През ноември 2023 г. стартира и първата програмна акредитация в чуждестранно ВУ – ВУ „Пилип Орлик“ в гр. Николаев, Украйна.

Участие в международна процедура по акредитация на специалност „Педиатрия“ в Национален център за рехабилитация на деца, организирана от Казахстанската агенция за акредитация на медицинско висше образование (ЕСАQA).

Участие в Общите събрания на ENQA в Тбилиси, Грузия, през април и в Дъблин, Ирландия, през октомври 2023 г.

Продукт/услуга № 3 Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

Акредитацията и следакредитационното наблюдение и контрол, реализирани през периода, допринасят за подобряването на условията и качеството на обучение и научноизследователската работа на студентите и докторантите във висшите училища и научните организации, както и за подобратата им практическа подготвеност и реализация.

При изпълнение на заложените оперативни цели, свързани с осъществяването на акредитационните дейности, НАОА обективно оценява:

- съответствието на висшите училища с мисията им и постигането на определените цели;
- резултатността и ефективността на системите на висшите училища за повишаване качеството на обучение в области на висшето образование и на професионалните направления;
- осигуреността с академичен състав на предлаганото обучение;
- докторски програми във висшите училища и научните организации;
- материалната база на висшите училища и специфичните материални ресурси, осигуряващи обучението;
- мобилността на студенти, докторанти и преподаватели;

- реализацията на завършилите.

За посочения период НАОА е реализирала дейности за приключване на акредитационни процедури за: последваща институционална акредитация – 7; програмна акредитация на професионални направления – 43; програмна акредитация на специалности от регулираните професии – 3; програмна акредитация на докторски програми, в това число и докторски програми от регулираните професии – 344 решения; изменение на капацитета на специалности от регулираните професии и професионални направления – 3; оценяване на проекти за откриване на професионални направления – 5; оценяване на проекти за откриване на специалности от регулираните професии – 4; оценяване на дистанционна форма на обучение по специалност извън програмната акредитация – 4. Общ брой: 413.

НАОА е приключила процедури, свързани със следакредитационното наблюдение и контрол за изпълнение на дадените от Акредитационния съвет или Постоянните комисии по области на висшето образование препоръки, от които: 13 за институционална акредитация, 95 за програмна акредитация на професионалните направления; 27 за програмна акредитация на специалности от регулираните професии. Общ брой: 135.

Продукт/услуга № 4 Академично и професионално признаване на образователни документи

НАЦИД изпълнява функциите на Национален информационен център за академично признаване и мобилност по смисъла на чл. IX.2 от Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион.

НАЦИД организира процедурата по признаване на придобито висше образование в чуждестранни висши училища с цел улесняване на достъпа до пазара на труда, както и за други цели, когато заявителят има правен интерес.

НАЦИД изпълнява и административната услуга по издаването на удостоверения за придобита професионална квалификация на територията на Р. България по нерегулирани професии съгласно чл. 3, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Р. България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка.

НАЦИД изпълнява и административни услуги за проверка на академичен статут на чуждестранни висши училища, за проверка на автентичността на дипломи и документи за висше образование от чуждестранни висши училища и изготвяне на препоръка за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

Комплексната административна услуга „Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за професионална квалификация по нерегулирана професия, придобита на територията на Република България, необходимо за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава”, която обединява две услуги, които се извършват в НАЦИД.

Комплексната административна услуга „Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за ползване правата на завършили образователно-квалификационни степени на граждани, придобили полувисше и висше образование до 27.12.1995 г. и висше образование на образователно-квалификационна степен „специалист по...” в страната, която обединява две услуги, които се извършват в МОН и НАЦИД.

НАЦИД организира и извършва дейностите по издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища, от институциите в системата на предучилищното, училищното и професионалното образование и от МОН и неговите звена.

НАЦИД води и поддържа регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове;

НАЦИД поддържа информационна система за признаване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“, придобити в чужбина.

НАЦИД води организацията по поддържане на информационната система за висшето образование, която съдържа:

– Регистър на висшите училища, в който се вписват данни относно техните основни звена, филиали и откритите от тях професионални направления и специалности, както и информация за оценките и препоръките от процедурите за акредитация и за оценяване на проект и за констатациите и препоръките от следакредитационното наблюдение и контрол;

– Регистър на академичния състав на висшите училища на основен и допълнителен трудов договор;

– Регистър на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти (РДПЗСД) по степени на обучение и по професионални направления с Модул „Национална електронна студентска карта“;

– Регистър на издадените удостоверения за целите на издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) на граждани на трети страни, приети за обучение в български висши училища и научни организации (Регистър виза “D”);

– Обединен регистър на професионалните квалификации;

– Обединен регистър за академично признаване.

– Регистър на сключените договори между студенти, работодатели и висшите училища по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

През отчетния период НАЦИД работи по 2 проекта:

- № 101101695 – OCTRA 2 – ERASMUS-EDU-2022-NARIC-IBA NARIC – „Онлайн каталог курсове и база данни за прозрачност и признаване 2“, съфинансиран от ЕК по програма Еразъм +;

- „Изграждане на технологично решение за оптимизиране на процеса по събиране и обработване на данни в Регистъра на отпускните и отказаните кредити на студенти и докторанти и Регистъра на банките, отпускащи кредити по Закона за кредитиране на студенти и докторанти-РООКСД“;

- *Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писма:*

Дейността се извършва от МОН и цели повишаване на достъпа и мобилността с цел обучение, научни изследвания, упражняване на професия и насърчаване на академичния обмен на лица, завършили средно и висше образование в България. Дирекция „Човешки ресурси и административно обслужване“ обезпечава извършването на проверки за автентичност на образователни и удостоверителни документи, издадени от български образователни институции. Извършени са проверки за автентичност на образователни и удостоверителни документи, във връзка с постъпилите вербални ноти на чуждестранните дипломатически представителства и

искания от Областни дирекции на полицията, СДВР, съд, прокуратура и др. Актуализирана е базата с данни за дипломирани чуждестранни студенти. Проверките се извършват в регистрите на МОН, а за документи, издадени преди внедряване на регистрите – чрез писмени запитвания до съответното училище, издало съответния образователен или удостоверяващ документ. За отчетния период са извършени 629 проверки.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Разработени проекти на нормативни актове	брой	10	14
Извършени проверки по реда на ЗРАСРБ (по документи)	брой	3	33
Извършени проверки по реда на ЗВО	брой	6	157
Студенти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	брой	40 000	37 722
Студенти в държавните (вкл. военните) висши училища, за обучение срещу заплащане, по Решение на МС	брой	15 000	5 618
Студенти – граждани на Република Македония, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 228/1997г	брой	300	84
Студенти – българи, живеещи извън РБ в държавните висши училища, съгласно ПМС №103/1993г.	брой	2000	833
Докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	брой	2100	2237
Докторанти в научните организации по Решение на МС	брой	300	349
Акредитационни процедури	брой	480	548
Постъпили заявления за академично признаване	брой	380	1147
Признати чуждестранни дипломи за ВО	брой	370	1052
Проверки на автентичност на дипломи/годишно	брой	380	1413
Постъпили заявления за удостоверяване на придобити професионални квалификации	брой	100	92
Издадени удостоверения за професионални квалификации, в т.ч. Комплексна административна услуга "Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверения за професионални квалификации"	брой	100/20	84
Проверка на автентичност на професионални квалификации	брой	100	86
Проверки на статут на висши училища по чл.17, ал.3 от Наредбата за академично признаване (НАП)	брой	250	588

Проверки на автентичност на дипломи/академични справки по чл.17, ал.3 от НАП	брой	217	583
Организиране на заседания на съвета по академично признаване	брой	12	23
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование	брой	6000	4 995/ от тях: е-Апостил- 988, хартиени- 4 007
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища и научните организации в Р България	брой	14 500	11 554/ от тях: е-Апостил- 886, хартиени- 10 668
Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за професионална квалификация по нерегулирана професия, придобита на територията на Р България, необходимо за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава	брой	35	87/ от тях: електронни- 51, хартиени- 36
Вписани заявки в Регистъра на академичния състав и защитените дисертационни трудове	брой	40 000	52 679
Признати дипломи за ОНС Доктор и НС Доктор на науките	брой	30	44
Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писма	брой	150	629

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Разработени проекти на нормативни актове, с които се прилагат разпоредбите от законите за висшето образование (ЗВО) и за развитие на академичния състав (ЗРАС).
- Проверки във висшите училища – назначават се от министъра на образованието и науката при получени сигнали за сериозни нарушения на действащото законодателство.
- Проверки на национално ниво в студентските общежития и столове – извършват се от комисии, назначени със заповед на министъра на образованието и науката.
- Оценени проекти за промени в структурата на висшите училища – индикатор за усъвършенстване на управлението на отделните висши училища.
- Проверки по сигнали за нарушения по процедури за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности по реда на ЗРАСРБ.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Български и чуждестранни висши училища

Работодателските организации

Съсловните организации

Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА)

Националният център за информация и документация (НАЦИД)

ENIC/NARIC мрежите

Регистрите, поддържани от МОН/НАЦИД в изпълнение на чл.10, ал. 2, т 3 от Закона за висшето образование

Информация за изпълнените дейности се извлича и от Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7.

г) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

Намаляващият брой младежи, завършващи успешно средното си образование, оказва влияние върху изпълнението на утвърдения план-прием във висшите училища.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	1 042 644 900	1 045 021 031	1 044 154 041
от тях за:			
Персонал	825 077 700	819 298 787	819 142 008
Издръжка	147 786 300	132 739 400	132 048 290
Капиталови разходи	69 780 900	92 982 844	92 963 743
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	18 030 800	6 380 825	5 513 835
от тях за:			
Персонал	3 194 600	3 199 564	3 042 785
Издръжка	14 096 200	2 393 129	1 702 019
Капиталови разходи	740 000	788 132	769 031
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	1 024 614 100	1 038 640 206	1 038 640 206
от тях за:			
Персонал	821 883 100	816 099 223	816 099 223
Издръжка	133 690 100	130 346 271	130 346 271
Капиталови разходи	69 040 900	92 194 712	92 194 712
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	162 700	167 762	162 914
от тях за:			
<i>Пълноправно членство на Националната агенция за оценяване и акредитация в Европейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (ENQA) и в Централната и източноевропейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (CEENQA)</i>	12 700	17 762	17 762
<i>Средства по чл. 73а, ал. 6, т. 1 от Закона за висше образование за Националното представителство на студентските съвети</i>	150 000	150 000	145 152
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	81 848 500	81 476 735	81 158 445
от тях за:			
Членски внос ДВУ	780 000	408 235	408 235

<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	81 068 500	77 822 262	77 503 972
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	0	3 246 238	3 246 238
Общо администрирани разходи (II.+III.):	82 011 200	81 644 497	81 321 359
Общо разходи по бюджета (I.1+II)	18 193 500	6 548 587	5 676 749
Общо разходи (I.+II.+III.)	1 124 656 100	1 126 665 528	1 125 475 400
Численост на щатния персонал	65	65	64

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 1 125 475,4 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН по програмата са в размер на 5 676,7 хил. лв. От тях ведомствените разходи са в размер на 5 513,8 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Същите включват и извършените от МОН разходи за изпълнение на националните програми за висше образование. Администрираните разходи са в размер на 162,9 хил. лв. и включват разходите на НАОА за платен членски внос за EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education) и предоставените на Националното представителство на студентските съвети средства от държавния бюджет за по чл. 91, ал. 1, т. 1 и чл. 73а, ал. 6 от Закона за висшето образование в размер на 145,2 хил. лв.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 1 119 798,7 хил. лв. От тях ведомствените разходи за издръжка на дейностите по обучение на студенти са 1 038 640, 2 хил. лв. Администрираните разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС включват отчетените средства от висши училища за членски внос и за изпълнение на проекти по оперативни програми на ЕС и по международни програми и договори (разходи по форми КСФ, ДЕС и ДМП).

е) Отговорност за изпълнението на програмата:

Дирекции „Висше образование” и „Човешки ресурси и административно обслужване“ в МОН, Висши училища в Република България, НАОА, НАЦИД, Национален студентски дом.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.02 „Студентско подпомагане”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Събрани са данни за 2023 година за реализираните натурални показатели – леглодни в студентските общежития и хранодни в студентските столове и стипендии за студенти, докторанти и специализанти от държавните висши училища и научни организации, предоставяни със средства от държавния бюджет, за зимния и летния семестър на учебната 2022/2023 г.

От висшите училища са събрани проекти за спортуване на студентите и докторантите по реда на ПМС № 46/2020 г. Информацията е обобщена за изготвяне на проект на ПМС за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2023 г. за изплащане на минимално диференцирани размери на парични средства за физическо възпитание и спорт.

НСД развива и реализира разнообразни проекти за студентите и младите хора, инициирани както от ръководството на институцията, така и от партньорски обществени, културни и академични организации, от студентите и националните студентски организации. НСД

осъществява и международни дейности чрез партньорство с трети страни – студентски и други неправителствени организации от чужбина.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.02 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 Разработване на политика за студентско подпомагане

- Разработване и актуализиране на нормативни актове, установяващи реда и условията за ползване на студентски общежития и столове, реда и условията за получаване на стипендии от студенти, докторанти и специализанти.

– Изпълнение и отчитане на Програмата за подпомагане на студенти и докторанти, настанени в студентски общежития, стопанисвани от държавните висши училища и „Студентски столове и общежития“ ЕАД - изпълнението на програмата стартира в началото на месец декември 2022 година. В периода декември 2022 – април 2023 г. поетапно беше събирана и обобщавана отчетната информация и документация от висшите училища и ССО ЕАД. Комисията за изпълнение на Програмата, определена със заповед на министъра на образованието и науката проведе заседание на 24.04.2023 г., на което с протокол прие представените от висшите училища и ССО ЕАД отчетни документи. С писмо № 0216-55/28.04.2023 г. отчетната информация е представена в Министерството на енергетиката.

- Методическо подпомагане на висшите училища и ССО ЕАД - периодично консултиране по въпроси, свързани с управлението и ползването на студентските общежития и столове;

- Методическо подпомагане на висшите училища и студентските съвети по въпроси, свързани с предоставянето на стипендии със средства от държавния бюджет по реда и при условията на ПМС № 90/2000 г.

Продукт/услуга № 2 Субсидиране на студентски столове и общежития

- Във всички студентски столове и общежития се използва софтуера за настанените лица в студентските общежития и за лицата, ползващи субсидия за хранене в студентските столове, осигурен от МОН, съгласно Наредбата за ползването на студентските общежития и столове;

- Събрана е информация за реализираните от висшите училища леглодни и хранодни за 2023 година.

- Координира се работата с информационната система за настанените лица в студентските общежития.

Продукт/услуга № 3 Студентски стипендии

- Определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските докторанти и чуждестранни студенти и докторанти, за които размерите на стипендиите са точно определени с нормативен акт - събрана е информация за броя на българските и чуждестранните студенти, докторанти и специализанти, получаващи стипендии, помощи и награди през летния семестър на учебната 2022/2023 година и зимния семестър на учебната 2023/2024 година. Изготвена е актуализирана справка за необходимите средства от държавния бюджет за стипендии на студентите и докторантите от държавните висши училища за 2024 година.

- Предоставени стипендии от държавните висши училища по реда и при условията на ПМС № 90/2000 г. през летния семестър на учебната 2022/2023 година:

- Общ брой български студенти, получавали стипендии – 28 478 или 29,2 на сто от студентите в редовна форма на обучение. От тях 5833 студенти са получавали стипендии по критериите „минимален успех добър 4,00“ и „средномесечен доход на член от семейството“, 11 430 студенти – само по критерий "среден семестриален успех", 7307 студенти – по критерий "среден семестриален успех" за обучение в приоритетните професионални направления, 159 студенти – за значими постижения в научноизследователската, спортната или художествено-творческата дейност и 3392 студенти – по социални показатели, без изискване за минимален успех. Стипендиите за студенти с най-високи резултати от държавните зрелостни изпити са 357.

- Чуждестранните студенти-стипендианти, приети за обучение по актове на МС и по междуправителствени спогодби, които са получавали месечни стипендии по 240 лв., са били 2275, от които 2241 приети по актове на Министерския съвет и 34 по междуправителствени спогодби за образователен обмен.

- Българските докторанти-стипендианти са били 2616, като 33 от тях са получили еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 1 и 33 докторанти – еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 2 от ПМС № 90/2000 г.

- Чуждестранните докторанти-стипендианти, обучаващи се по актове на МС и по междуправителствени спогодби, са 46.

- Чуждестранни специализанти-стипендианти – 9.

- Предоставени стипендии от държавните висши училища по реда и при условията на ПМС № 90/2000 г. през **зимния семестър** на учебната 2023/2024 година:

- Общият брой български студенти, получавали стипендии, е 26 683 или 26,9 % от студентите в редовна форма на обучение. От тях 5477 студенти са получавали стипендии по критериите „минимален успех добър 4,00“ и „средномесечен доход на член от семейството“, 10 983 студенти – само по критерий "среден семестриален успех", 6419 студенти – по критерий "среден семестриален успех" за обучение в приоритетните професионални направления, 252 студенти – за значими постижения в научноизследователската, спортната или художествено-творческата дейност и 3053 студенти – по социални показатели, без изискване за минимален успех. През учебната 2021/2022 година бяха въведени нови стипендии за студенти с най-високи резултати от държавните зрелостни изпити, като получилите ги през зимния семестър на учебната 2023/2024 г. са 499.

- Чуждестранните студенти-стипендианти, приети за обучение по актове на МС и по междуправителствени спогодби, които са получавали месечни стипендии по 240 лв., са били 2238, от които 2220 приети по актове на Министерския съвет и 18 по междуправителствени спогодби за образователен обмен.

- Българските докторанти-стипендианти са били 2418, като 16 от тях са получили еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 1 и 44 докторанти – еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 2 от ПМС № 90/2000 г.

- Чуждестранните докторанти-стипендианти, обучаващи се по актове на МС и по междуправителствени спогодби, са 56.

- Чуждестранни специализанти-стипендианти с месечни стипендии по 1000 лв. – 7.

Продукт/Услуга № 4 - Кредитиране на студенти и докторанти

В изпълнение на дейностите и процедурите, свързани с кредитиране на студентите и докторантите по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД) към момента типов договор са подписали шест банки. С шестте банки са сключени споразумения за издаване на държавна гаранция за кредитиране на студентите и докторантите от 38 държавни и 14 частни висши училища.

В условията на членство на България в Европейския съюз (ЕС), студентското кредитиране по чл. 3, ал. 1 от ЗКСД е достъпно и за студенти и докторанти, граждани на други държави-членки на ЕС, на държави от Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Конфедерация Швейцария, които също имат право да сключат договор за кредит.

За периода от 01.09.2010 г. до 31.12.2023 г. по ЗКСД са сключени общо 22 310 броя кредити на студенти и докторанти. Отказаните от банките кредити за държавна финансова подкрепа по ЗКСД до 31.12.2023 г. са 949. Причините за отказ могат да бъдат сведени до:

- невалидни лични документи на кредитоискателите;
- възрастта на кредитоискателите надвишава 35 години;
- наличие на лоша кредитна история по погасени кредити, категория под наблюдение с просрочие от страна на клиента;
- кредитоискателите са чужденци от държави, различни от посочените в ЗКСД;
- кандидатите за кредит възнамеряват да провеждат обучение в българско висше училище по споразумение с чуждестранно висше училище без доказана акредитация.

Общият брой на напълно погасените кредити по ЗКСД от 2010 г. до 31.12.2023 г. е 13 672, като за 2023 г. погасените кредити са 718.

В изпълнение на чл. 4, т. 2 от ЗКСД държавата предоставя финансова подкрепа при кредитирането на студентите и докторантите, като погасява кредитното задължение или част от него в случаите, предвидени в този закон – при раждане/осиновяване на второ или следващо дете, при настъпване на смърт на кредитополучателя или при настъпване на трайна неработоспособност. В тези случаи държавата погасява задължението на кредитополучателя към банките, а кредитополучателят или неговите наследници не дължат връщане на сумата, която държавата е платила на банката. За периода от 2010 г. до 31 декември 2023 година държавата е погасила задълженията 311 кредитополучателя, отговарящи на законовите изисквания.

Държавата погасява неизпълнената част от задълженията на кредитополучателите по Закона за кредитиране на студенти и докторанти и при настъпване на предсрочна изискуемост на кредита в случаите, когато кредитополучателите не си погасяват задълженията към банките. Броят на предсрочно изискуемите кредити от 2010 г. до 31 декември 2023 г. е 1 525.

С РМС 184/15.03.2023 г. е издадена държавната гаранция за 2023 година в общ размер до 40 000 000 лв. Изготвен е „Анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране на студентите и докторантите за 2010-2022 година“.

С РМС № 692/04.10.2023 г. е одобрен максималния размер на новите държавни гаранции за 2024 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти. Максималния размер на новите държавни гаранции, които могат да се издават през 2024 г. от името и за сметка на държавата по ЗКСД е в размер на 40 млн. лв.

Методически се подпомагат банките, висшите училища и научните организации; поддържа се актуална информация в рубриката „Студентско кредитиране”, достъпна от електронната страница на МОН.

Продукт/услуга № 5 Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите

- Създадена е организация за получаване в МОН на проекти от висшите училища за финансиране на дейности, свързани с физическото възпитание и спорта на студентите по реда на ПМС № 46/2020 г. през 2023 година.
- Извършен е контрол за спазване на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища.
- Подготвени са предложения за финансирането на проектите за 2023 г., въз основа на които е изготвен проект на ПМС за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2023 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на парични средства за физическо възпитание и спорт;
- Прието е Постановление № 152 на Министерския съвет от 20.09.2023 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджета на МОН за 2023 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на парични средства за физическо възпитание и спорт и спортно-туристическа дейност.

Продукт/услуга № 6 Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

НСД предлага богата образователна, научна и културна продукция за целевите си групи, в т.ч. чрез организирането на собствени и домакинството на партньорски събития, както и чрез центровете за студентски услуги към НСД. Водещ акцент са съвместните инициативи между млади творци от страната и чужбина на територията на Националния студентски дом.

В началото на м. март 2023 г. НСД публикува Годишния отчет за дейността на институцията за 2022 г. и Годишната си програма за работа за 2023 г. Проведени са редица събития, които отбелязват 90-годишнината от построяването на Националния студентски дом през 1933 г. Над 125 са ключовите събития през 2023 г. Над 6000 е броят на студентите и младите хора, обхванати присъствено в инициативите на Национален студентски дом (НСД) и студентските центрове за услуги към НСД. Информацията за дейността на НСД до този момента на годината е достигнала до над 100 000 граждани онлайн – по данни от административния панел на страницата на НСД в социалната мрежа „Facebook“.

При наличието на свободен капацитет, залите в сградата се ползват и за репетиционна дейност от различни културни организации. Постигнато е увеличение на броя пространства за образователна, научна и културна дейност на студентите в извънучебно време чрез въвеждането в експлоатация на още 2 бр. пространства за събития – репетиционно студио „Реплика“ и кът за отдих.

НСД продължава с дейностите по проект, стартирал през 2019 г. за събиране и дигитализация на архивни единици, съхраняващи и отразяващи богатото културно-историческо наследство на институцията.

Продължава работата по проекта за реставрация на сградата на НСД. Проектът е фокусиран върху възстановяването на емблематичната за няколко поколения творци Голяма зала. Проектът е

съобразен както със Стратегическата визия за развитие на Студентския дом с хоризонт 2025 г., така и с очакванията и идеите на младите хора от творческия и студентски сектор в страната, обсъдени с ръководството на НСД. През 2023 г. се работи активно по търсенето на възможности за финансиране на изготвения в периода 2021 г. – 2022 г. работен проект по програма „Културно наследство на Столична община“ за възстановяване на залата. Докато се чака утвърждаването на проекта НСД разработи и проект за финансиране по Националния план за възстановяване и устойчивост.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от ДВУ	хиляди броя	8000	7478
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	хиляди броя	1000	433
Средно приравнен брой стипендии за български студенти	брой	25 000	26 683
Чуждестранни студенти – стипендианти (средногодишно) (12 месеца по 240 лв.)	брой	2000	2 238
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти (12 месеца по 500 лв.)	брой	3000	2481
Редовни докторанти с еднократна стипендия по 1000 лв.	брой	100	60
Студенти, подпомогнати по проекти за спортуване	брой	155 000	133 261
Разходи за обезпечаване и поддържане на информационна система за лицата, ползващи студентски общежития и столове	хиляди лева	363 830	730 893*
Брой студенти, обхванати от инициативите на студентските центрове и събитията, проведени в сградата на НСД	брой	6000	6000+
Брой на обществените събития – образователни, научни и културни форуми, проведени в сградата на НСД	брой	50	125+

**Сключен нов договор с променена схема на плащане*

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Брой субсидирани леглодни и хранодни в студентските общежития, управлявани от държавните висши училища;
- Брой стипендианти;
- Брой на студентите и докторантите, участващи в проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта (ПМС № 46/2020 г.);
- Брой изяви от и за студенти и млади хора, организирани от Националния студентски дом;
- Брой студенти и млади хора, обхванати присъствено или дистанционно в инициативите на Националния студентски дом.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Висшите училища

НСД на www.studenthouse.bg

Банките, сключили типов договор за кредитиране на студенти и докторанти

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Към края на отчетния период не е констатирано неизпълнение на дейности и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	45 350 800	67 459 907	67 165 640
от тях за:			
Персонал	17 668 100	21 256 911	21 230 783
Издръжка	26 272 700	31 361 348	31 295 844
Капиталови разходи	1 410 000	14 841 648	14 639 013
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	1 884 300	4 420 846	4 126 579
от тях за:			
Персонал	668 100	672 249	646 121
Издръжка	1 006 200	1 530 519	1 465 015
Капиталови разходи	210 000	2 218 078	2 015 443
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	43 466 500	63 039 061	63 039 061
от тях за:			
Персонал	17 000 000	20 584 662	20 584 662
Издръжка	25 266 500	29 830 829	29 830 829
Капиталови разходи	1 200 000	12 623 570	12 623 570
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	12 190 000	11 930 767	9 927 890
от тях за:			
<i>Средства по чл. 4, т. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти</i>	<i>1 856 000</i>	<i>1 547 387</i>	<i>1 547 387</i>
<i>Средства за хранодни и леглодни за студентски столове и студентски общежития</i>	<i>10 334 000</i>	<i>10 334 000</i>	<i>8 486 888</i>
<i>Лихви по активирани гаранции за студентско кредитиране</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-147 143</i>
<i>Средства за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт и на студентите в редовна форма на обучение в частните висши училища</i>	<i>0</i>	<i>49 380</i>	<i>40 758</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	85 885 300	73 752 279	44 962 670
от тях за:			
<i>Членски внос ДВУ</i>	<i>0</i>	<i>445 800</i>	<i>408 235</i>
<i>Стипендии на студентите в ДВУ</i>	<i>47 940 500</i>	<i>50 164 679</i>	<i>44 554 435</i>

<i>За саниране и ремонт на студентски общежития</i>	37 944 800	23 141 800	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	98 075 300	85 683 046	54 890 560
Общо разходи по бюджета (I.+II)	14 074 300	16 351 613	14 054 469
Общо разходи (I.+II.+III.)	143 426 100	153 142 953	122 056 200
Численост на щатния персонал	16	16	15

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 122 056,2 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН по програмата са в размер на 14 054 ,5 хил. лв. От тях ведомствените разходи са в размер на 4 126,6 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 9 927,9 хил. лв. и включват изплатената премия на банките за добро управление лихви по кредити по Закона за кредитиране на студенти и докторанти; средствата от държавния бюджет за хранодни в студентските столове и за леглодни в студентските общежития, стопанисвани от „Студентски столове и общежития” ЕАД, гр. София и предоставените средства за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт и на студентите в редовна форма на обучение в частните висши училища.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 108 001,7 хил. лв. От тях 63 039,1 хил. лв. са ведомствени разходи по бюджетите на държавните висши училища за ползване на студентски столове и общежития. Администрираните разходи по други бюджети са 44 962,7 хил. лв. и включват платеният членски внос и разходите за стипендии по бюджетите на ДВУ, БАН и ССА по ПМС № 90/26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция „Висше образование”, Дирекция „Финанси”, Национален студентски дом (НСД), Висши училища, Студентски столове и общежития” (ССО) ЕАД

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.03 “Международен образователен обмен”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Чрез програмата се стимулира академичната мобилност на ученици, учители, студенти, преподаватели, изследователи и научни работници, което е важно условие за успешното изпълнение на стратегическата цел за осигуряване на достъпно и качествено образование в България. Обменът се осъществява както по линия на различни европейски образователни програми, така и посредством сключване и изпълнение на двустранни споразумения, договори, протоколи за сътрудничество в областта на образованието.

България участва в Асоциацията на Европейските училища, което дава възможност на българските ученици да бъдат обучавани в европейските страни, където родителите им изпълняват служебни ангажименти към европейски институции. Изпълняват се дейности по управление, методическа подкрепа и инспектиране на Европейските училища, както и дейности, свързани с работните групи към ЕК в сферата на средното образование.

Изпълнява се заложената в програмата цел: укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища. Командированите за академичната 2022/2023 година общо 31 преподавател изпълняват служебните си задължения в чуждестранните университети. Приключила е подготовката за провеждането на 60. Международен летен семинар от СУ и 46. Международен летен семинар от ВТУ по български език и култура за чуждестранни българисти и слависти, които ще се проведат в периода 10.07-01.08.2023 г.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.03 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/Услуга № 1 Развитие на международния академичен обмен

Подготвени са нови, актуализирани са действащи и се изпълняват международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката, както следва:

1. Осъществена съгласувателна процедура и изготвен пакет документи за одобряване на проект на *Програма за сътрудничество между Министерството на образованието и науката на Република България и Министъра на образованието и науката на Република Полша в областта науката и висшето образование за периода 2023-2027 г.* Проектът е одобрен с Решение № 839 от 24 ноември 2023 г. на Министерския съвет на Република България, но не беше подписан до края на 2023 г. поради промяна в правителството на Полша.

2. Изготвен е пакет документи и е прието РМС № 370/12.05.2023 г. за одобряване на проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на образованието и науката на Република България, Софийския университет „Св. Климент Охридски”, Патентното ведомство на Република България и Европейското патентно ведомство. Меморандумът е подписан от министъра на образованието и науката.

3. Проведена е вътрешноведомствена съгласувателна процедура и изпратени на МВНР текстове от компетентността на МОН в проект на Програмата за сътрудничество в областта на културата, образованието, науката и младежта между правителството на Република България и Федералното правителство на Република Австрия за следващ период.

4. Изготвени са текстове в областта на образованието и науката в проект на Програма между правителството на Република България и Министерския съвет на Република Албания за сътрудничество в областта на образованието, науката и културата. Програмата е междуправителствена и многоресорна и се координира от МВНР.

5. Съгласуван и изпратен на МВНР е текст от проект на Програма за сътрудничество в областта на образованието, културата и спорта между правителството на Република България и правителството на Мексиканските съединени щати.

6. Съгласуван е проект на Изпълнителна програма за сътрудничество в областта на културата, науката, висшето образование, младежта и спорта между правителството на Република България и правителството на Арабска република Египет (проектът се координира от МВНР). Окончателните бележки и предложения на МОН са изпратени до МВНР през м. февруари 2023 г.

7. Съгласуван е проект на Програма за сътрудничество в областта на образованието, изкуството и културата между правителството на Р България и правителството на Р Индия за периода 2023 – 2026 г. (проектът се координира от МВнР). Окончателните бележки и предложения на МОН са изпратени през м. май 2023 г.).

8. На 23 ноември 2023 г. в гр. София е подписана Програмата между правителството на Република България и правителството на Република Армения за сътрудничество в областта на образованието и науката за периода 2023 – 2027 г. Програмата влиза в сила от датата на подписването и е валидна до 31.12.2027 г.

9. С Решение № 345 от 05.05.2023 г. на МС е одобрен проект на Програма за сътрудничество в областта на висшето образование между правителството на Република България и правителството на Република Южна Африка, като основа за водене на преговори.

10. Проект на Меморандум за разбирателство между Република България и Федерална република Нигерия в областта на висшето образование – извършено вътрешноведомствено съгласуване. Последните бележки и предложения на МОН до МВнР са изпратени през м. август 2023 г.

11. Преведени са на български език и изпратени на МВнР текстовете от окончателно съгласувания с португалската страна проект на Програма за сътрудничество между правителството на Република България и правителството на Португалската република в областта на езика, образованието, висшето образование, науката, културата, спорта, младежта и общественото осведомяване за периода 2023 – 2026 г., попадащи в сферата на компетентност на Министерството на образованието и науката.

12. Съгласуване на проект на Споразумение между Министерството на образованието и науката на Р България и Министерството на образованието, младежта и спорта на Чешката Република относно сътрудничество в областта на образованието и науката. Приключило е междуведомствено съгласуване на проекта на Споразумението. Очаква се чешката страна да изпрати финалният вариант на Споразумението на чешки език с цел внасянето му за разглеждане на заседание на МС на Р България и неговото подписване.

13. Съгласуван е проект на Програма за сътрудничество между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерство на образованието, науката, изследванията и спорта на Словашката република за периода 2024 - 2028 година. Приключило е междуведомствено съгласуване на проекта на Програмата. Предстои внасянето ѝ за разглеждане на заседание на МС на Р България и нейното подписване.

14. Съгласуване на проект на програма за сътрудничество в областта на образованието между Министерството на образованието и науката на Р България и Министерството на образованието, науката, културата и спорта на Черна гора. Проектът е изпратен на черногорската страна за съгласуване и се чака отговор.

15. В гр. Аман е подписана Програмата за сътрудничество в областта на образованието, науката и културата между правителството на Република България и правителството на Хашемитско кралство Йордания за период от три години (в сила от датата на подписването - 17.07.2023 г., валидна до 17.07.2026 г.).

16. Съгласуван и изпратен на МВНР е текст по проект на Програма за сътрудничество в областта на образованието, науката, културата, младежта и спорта между правителствата на Република България и Република Гърция.

17. Съгласуван по компетентност и изпратен на МВНР текст от проект на Програма за сътрудничество в областта на образованието, културата и спорта между правителството на Република България и правителството на Мексиканските съединени щати (водещо ведомство е МВНР)

18. Изготвен, съгласуван пакет документи за проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации (ЗИД на ЗППК). ЗИД на ЗППК е одобрен с Решение № 491 от 20 юли 2023 г. на Министерския съвет. ЗИД на ЗППК е одобрен на първо четене от ресорните комисии в Народното събрание.

19. Изготвен, съгласуван пакет документи за проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект за одобряване на проект на Споразумение относно Централноевропейската програма за обмен в университетското образование (“СЕЕPUS IV”) като основа за водене на преговори. Одобрен проект с Протокол № 38 от заседанието на Министерския съвет на 23 август 2023 г. Споразумението относно Централноевропейската програма за обмен в университетското образование (“СЕЕPUS IV”) е подписано на 20 септември 2023 г. във Варшава, Полша.

Осъществен е обмен на студенти (частичен и пълен курс на обучение, участие в курсове и семинари), преподаватели и изследователи за обмяна на опит и специализация, съгласно двустранни договори.

Организирана е процедурата по приемане за обучение в България на чуждестранни студенти (за частичен и пълен курс на обучение), специализанти и докторанти, съгласно двустранни спогодби за:

- 21 студенти от Китай;
- 9 студенти от Южна Корея;
- 1 студент от Република Северна Македония;
- 1 студент от КНДР;
- 1 студент от Румъния;
- 3 студенти от Армения;
- 1 студент от Иран.

Осъществена е координация и комуникация с приемащите български ВУ относно предложени от полската страна 11 кандидати за специализация в България през учебната 2023/2024 г. Получени потвърждения за прием на 5 от кандидатите, очакваме за останалите 6.

Изпратени са за обучение в чужбина в изпълнение на двустранните междуправителствени договорености в областта на образованието и наука български граждани:

- 7 студенти за летни езикови курсове и семинари в Румъния;
- 1 изследовател на специализация в Словакия;
- 1 студентка за летен курс по иврит в Израел – през м. август 2023 г.

Регулярно се оказва съдействие пред МВНР и МВР за издаване на визи и уреждане на престоя в страната на китайски преподаватели и студенти в български ВУ, както и на корейски, монголски и виетнамски студенти и специализанти, обучаващи се в български висши училища.

Съгласувани са с приемащите чуждестранни институции 7 български кандидатури за летен езиков семинар в Полша и 1 за летен езиков семинар в Хърватия.

Изпратена е една кандидатура на българска гражданка за пълен срок на обучение в ОКС „магистър“ в Румъния в изпълнение на Програма за сътрудничество в областта на образованието, науката, културата, масмедията, младежта и спорта между правителството на Румъния и правителството на Република България.

Изпратена е една кандидатура на румънска гражданка в българско висше училище по изпълнение на двустранните междуправителствени договорености в областта на образованието и наука с Румъния.

Реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕPUS III: Общо 333 - входящи мобилности - 173; - изходящи мобилности – 160.

Продукт/услуга № 2 - Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища

- За академичната 2022/2023 г. са командирани 31 преподаватели на основание ПМС № 44/14.03.2019 г.

- Получени са оценки за работата от приемащите университети на командированите преподаватели за 2022/2023 година чрез дипломатическите представителства зад граница и искания за командироване на нови преподаватели за академичната 2023/2024 г.

- Публикувани са две обяви за конкурси за свободните преподавателски места за академичната 2022/2023 г. Процедурите за подбор ще се проведат през м. юли 2023 г.

- Финансово, организационно и материално е подпомогнат 9. Международна интердисциплинарна конференция за студенти и докторанти българисти „Рах Еигораеа: гневът и мирът в европейската цивилизация. Български рефлексии“ (29.3-01.04.2023 г., Атина).

- Организационно е подпомогнат 8. Преводачески конкурс за студенти-българисти в Атинския университет, юни 2023 г.

- За академичната 2023/2024 година са командирани 29 преподаватели, като има общо 38 места за преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища в общо 23 държави в Европа и Азия, а именно: в 13 държави от Европейския съюз (Австрия, ФРГ, Гърция, Ирландия, Италия, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Хърватия, Чешка Република, Франция); в 7 държави извън Европейския съюз (Великобритания, Албания, Армения, Руска Федерация, Украйна, Сърбия и Грузия) и в четири държави в Азия – (Япония, Индия, Китай и Азербайджан).

Продукт/услуга № 3 - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

- Информацията за летните езикови курсове, организирани от СУ и ВТУ, е разпространена чрез дипломатическите представителства зад граница. Международните летни езикови курсове се проведоха в периода 10.07-01.08.2023 г.

- Срокът за получаване на заявки за участие в летните езикови курсове със стипендия от МОН изтече на 10 май 2023 година. Получени и обработени са заявки за получаване на стипендии за участие от 27 страни от Европа и Азия. Изпратени са уведомителни писма чрез МВнР за потвърждения до отделните участници за получаване на стипендии;

- Изпратена е обобщена информация по страни и заявки на одобрените участници до СУ и ВТУ, които са получили стипендии за участие – общо 120 участници;

Продукт/Услуга № 4. Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет (ТДУ)

Изплащане на стипендии и издръжка за студентите от ТДУ в изпълнение на Споразумението между правителството на Република България и правителството на Р Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова.

Продукт/Услуга № 5. Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

Представители на МОН участват в дейности на Европейската комисия и Съвета на Европейския съюз, подпомагащи изпълнението на националните политики и хармонизирането им в съответствие с европейските и международни документи (от м. март 2020 г. в електронна среда).

- Участие в дейността на Работна група „Висше образование“ към ЕК;
- Участие в дейности, свързани с алиансите от Европейски университети към ЕК;
- Участие в Комитета по образование към Съвета на ЕС;
- Участие в среща на ad hoc експертната група по инициативата „Европейски университети“ и групата на заинтересованите страни във висшето образование – 22 ноември 2023 г., гр. Брюксел;

Представители на МОН участват в съветите на инспекторите в Европейските училища тематични работни групи по програми на ЕК (Работна програма “Образование и обучение 2020”) и в партньорски визити в областта на училищното образование (от м. март 2020 г. в електронна среда); в Работната група „Модернизация на висшето образование“ към ЕК; в Експертна ad-hoc група към ЕК за трансформация на висшето образование и инициативата „Европейски университети“;

Изпълнени са и следните дейности:

- Подготовка и участие в редовни и онлайн срещи на Комитета по образование по време на Шведското председателство на Съвета на ЕС;
- Подготовка на участие в заседание на Група на високо ниво по образование и обучение, 23 - 24 януари 2023 г., Стокхолм;
- Подготовка и участие в заседание на Група на високо ниво по образование и обучение, 29-30.06.2023 г., Херес де ла Фронтера, Испания - първо събитие на Испанското председателство на Съвета на ЕС (01.07-31.12.2023 г.);
- Участие в хибридно заседание на Експертна група на Европейската комисия по програми Еразъм+ и Европейски корпус за солидарност (2021-2027) на 09.02.2023 г;
- Присъединяване на Република България към Манифест на франкофонската научна дипломация, изготвен от Конференцията на министрите, отговарящи за на висшето образование и научните изследвания във франкофонската научна общност, организирана от Университетската Агенция на Франкофонията (AUF);
- Подготовка на участието и изказването на заместник-министър на образованието и науката в неформална среща на министрите на образованието и младежта на ЕС на 18-19 септември 2023 г, Сарагоса;

- Подготовка на участие на заместник-министър в общностни събития на 06-07.10.2023 г. в Европейско училище - Брюксел IV (Лакен);
- Координация по попълване на въпросник за подкрепата към Украйна в сферата на образованието, изпратен от Испанското председателство на Съвета на ЕС;

Изготвени са следните становища:

- Изготвена и съгласувана Годишна програма за 2023 г. за участието на Република България в процеса на вземане на решения в Европейския съюз, и Шестмесечна програма с приоритетните за Република България теми и досиета по време на Шведското председателство на Съвета на ЕС (1 януари – 30 юни 2023 г.). Изготвен и съгласуван Доклад за участието в процеса на вземане на решения в Европейския съюз по време на Чешкото председателство на Съвета на ЕС (1 юли – 31 декември 2022 г.);
 - по приоритети на Република България в сектор „Образование“ и „Научни изследвания“ за периода на Испанското председателство на Съвета на ЕС;
 - по Пътната карта (2023-2025) за присъединяването на Р България към ОИСР.
 - Изготвена е Шестмесечна програма с приоритетните за Република България теми и досиета по време на Испанското председателство на Съвета на ЕС (1 юли — 31 декември 2023 г.) и Доклад за участието на Република България в процеса на вземане на решения в Европейския съюз по време на Шведското председателство на Съвета на ЕС (1 януари — 30 юни 2023 г.);
 - Изготвен е принос във връзка с Третата среща на върха Европейски съюз – Общност на държавите от Латинска Америка и Карибите (ОДЛАК), Брюксел, 17-18 юли 2023 г.;
 - Изготвен е принос за неформалното заседание на Европейския съвет, 6 октомври 2023 г., гр. Гранада, Кралство Испания;
 - Изготвен е принос с предложения по проекта за 4-годишна Програма за техническо сътрудничество на Международната организация на Франкофонията (МОФ) за периода 2024-2027 г.
- Изготвени, съгласувани и одобрени позиция на Република България/отчети за участие в:
 - редовно заседание на Съвета на ЕС по образование, младеж, култура и спорт (Образование) на 7 март 2023 г, Брюксел;
 - редовно заседание Съвета на ЕС по образование, младеж, култура и спорт 15-16 май 2023 г., Брюксел;
 - в неформална среща на министрите на образованието и младежта на ЕС на 18-19 септември 2023 г, Сарагоса.
 - в редовно заседание на Съвета на ЕС по образование, младеж, култура и спорт, 23-24 ноември 2023 г., Брюксел.
 - Участие в заседание на Групата на координаторите за признаване на професионалните квалификации на 08 март 2023 г., в гр. Брюксел, Белгия.
 - Участие в 30-тата Международна комисия на Националните СЕЕРУС звена, организирана от централния СЕЕРУС (Централноевропейската програма за обмен в университетското образование) офис в периода 29 март-01 април 2023 г. в гр. Виена, Австрия.
 - Участие във всички заседания на Групата на координаторите за признаване на професионалните квалификации – онлайн и присъствени.

- Участие във всички срещи на Националните СЕЕРУС звена – онлайн и присъствени.
- Участие в 26-тата Среца за обща оценка на СЕЕРУС, 10-тата Среца на Висшите служители на СЕЕРУС III и 23-тата Среца на Съвместния комитет на министрите, отговорни за СЕЕРУС и в Церемонията по подписването на новото Споразумение относно Централноевропейската програма за обмен в университетското образование (“СЕЕРУС IV”) в периода 18-21 септември 2023 г. в гр. Варшава, Полша.
- Участие в Международна конференция „Stipendium Hungaricum Partners“ и среща на Националните СЕЕРУС звена в периода 20-23 ноември 2023 г. в гр. Будапеща, Унгария.
- Изготвено изказване и организиране на участието на високо ниво в 26-та сесия на Постоянната конференция на Министрите на образованието на Съвета на Европа, 28-29 септември т.г., Страсбург;
- На основата на изготвения и утвърден с ПМС Национален списък с индикатори за ЦУР - актуализиран принос по индикаторите под мониторинг на Групата за техническо сътрудничество на Статистическия институт на ЮНЕСКО;
- Съгласувани и направени номинации на български училища за включване в глобалната училищна мрежа на ОИСР - Schools+;
- Финализиране на въпросника по самооценката на ОИСР за целите на техническия преглед по присъединяването към Организацията;
- Изготвен принос по проучване на мрежата NESLI във връзка с разработването на нов не регулярен индикатор за включване в публикацията Education at a Glance през 2025 г.;
- Подготвена позиция от името на МОН за участниците в Комисията по образование в рамките на Генералната конференция на ЮНЕСКО в началото на м. ноември 2023 г. - членове на българската правителствена делегация и български народни представители;
- Организиране и провеждане на общонационално събитие за лансирането на текущото издание на реномираната публикация на ОИСР в областта на образованието Education at a Glance 2023;
- Подготовка и цялостна логистична организация на предстоящото българско домакинство на двете експертни мрежи на ОИСР – NESLI & LSO през м. март 2024 г. Координирани и уточнени програми със Секретариата на ОИСР, разпратени покани към всички държави-членки;
- Подписано споразумение за включването на българската страна /МОН/ в текущия проект по линия на КОП на ОИСР в областта на ранното детско развитие и предучилищното образование.

Участие в организирани от международни организации, конгреси, конференции, семинари, работни групи:

- Организиране и ръководене дейността на Координационната група за прилагане на реформите по Болонския процес;
- Участие в дейността на Работната група за развитие на Болонския процес;
- Участие в дейността на Управителния борд на Работната група за развитие на Болонския процес;
- Участие в Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR);
- Участие в дейности, свързани с Европейския университетски институт;
- Участие в Работната група по въпросите на висшето образование към ОИСР;

- Участие в работни групи по Дунавската стратегия;
- Участие в работни групи по ОЧИС;

Извършено е и следното:

- Подготовка на участието на заместник-министър Мария Гайдарова в онлайн среща на министрите на образованието на държавите членки на ЮНЕСКО, посветена на генеративния изкуствен интелект в образованието, 25 май 2023 г.;

- Изготвен проект на Пътна карта в частта за образование, по присъединяването на Република България към ОИСР, 2023-2025 г.;

- Проведен работен семинар на ОИСР (11-12 април т.г. в София, МОН) за представяне на програмата за индикаторите в образованието, както и на ключовата публикация на ОИСР Education at a Glance;

- Изготвен принос от страна на МОН по проучването на Директората за образование и умения на ОИСР относно националните политики и практики, на тема: Empowering all learners to go green, с оглед включването на България в съпоставителния анализ на политиките в изданието за 2023 година.

- Предоставяне на информация на Европейската комисия по отношение на процедури за нарушение – закрити са 3 процедури - процедура за нарушение № 2018/2284, процедура за нарушение № 2018/2380 и процедура за нарушение № 2020/0391.

- Завършване на попълване на Въпросник на Комитета за образователна политика на ОИСР за извършването на пълен технически преглед на образователната система, политики и практики в България в контекста на процеса на присъединяване на страната към Организацията

- Подготовка и координиране на предстояща техническа мисия на ОИСР в МОН в периода 29.01 – 2.02.2024 г.

- Осъществена е среща на заместник-министър д-р Емилия Лазарова със специалния представител на генералния секретар на Съвета на Европа (СЕ) по миграцията и бежанците, г-жа Лейла Кайяджик и нейния екип на 14.09.2023 г.

- Подготовка, координиране и съдействие за участие на делегация от МОН на 26-та Конференция на министрите на образованието на ДЧ на СЕ в периода 28-29 септември 2023 г. в Страсбург, Франция;

- Осъществен е принос по компетентност във връзка с участие на г-н Румен Радев, Президент на Република България в Среща на най високо равнище по Целите на устойчиво развитие на ООН“, 18-19 септември 2023 г., Централата на ООН, Ню Йорк;

- Подготовка и съдействие за участие на делегация на МОН в среща на високо ниво „Бъдещето на образованието“ в периода 10-11.10.2023 г. в гр. Мадрид, Испания;

- Координиране на дейности във връзка с участие на експерти от МОВ в българската делегация при представяне на XXIII, XXIV и XXV консолидиран доклад по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на расова дискриминация, 28-29.11.2023 г., Женева, Швейцария;

- Координиране на дейности във връзка с участие на заместник-министър и експерт в българската делегация при представяне на VI и VII консолидиран периодичен доклад на Р България по Конвенцията на ООН за правата на детето, по време на 95-ата сесия на Комитета на правата на детето, 17-18.01.2024 г., Женева, Швейцария;

– Координиране на дейности във връзка с участието на министъра на образованието и науката и на заместник-министър в 5-и Глобален форум за бъдещето на образованието и уменията 2030 на ОИСР – 6-8.12.2023 г., Букурещ, Румъния

– Участие в работна група към Съвета по цифрово десетилетие;

– Участие в онлайн среща във връзка с проект на документ за обхват „Образователни политики за устойчиво бъдеще“ в рамките на ОИСР – 28.11.2023 г.

Продукт/Услуга № 6. Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот)

През отчетния период е взето участие в следните онлайн срещи:

- 1 работна среща на Генералните директори по ПОО
- 1 работна среща на Консултативния комитет по ПОО (ACVT)
- 2 работни срещи в Европейска мрежа за осигуряване на качеството в ПОО
- Организиран са присъствено в София 4 международни семинара с ОИСР за стратегия за уменията в България.

Участието в международни консултативни формати в областта на професионалното образование и обучение допринася за успешното изпълнение на функциите, свързани с осигуряване на качеството в професионалното обучение.

НАПОО участва в международния образователен обмен чрез включване в работата на следните европейски мрежи и работни групи:

- Европейска съветателна група по Европейската квалификационна рамка (EQF Advisory Group);
- Европейска мрежа за професионално ориентиране през целия живот CareersNet към CEDEFOP
- НАПОО е координатор на Европейската мрежа за обмен на информация, опит и експертиза в областта на ПОО ReferNet за България в периода 2020 – 2023 г.

През отчетния период експерти от специализираната администрация на агенцията са участвали в следните събития на европейско ниво:

- Refer Net partnership forum 24 – 25.05.2023 г.
- Making Skills Count Conference 8 – 9.06.2023 г.
- „Greennovation“ meets skills anticipation: policy lessons for making the green transition happen, 19.06.2023 г. CEDEFOP
- Cedefop’s conference on Microcredentials – a labour market megatrend 22 – 23.06.2023 г.
- „European Alliance for Apprenticeships High-Level Event 2023“, 26 – 27.06.2023 г.
- „Digitalisation of Work Based Learning is about to start, Revolutionizing Work-Based Learning: Embrace the Digital Era“, 18.07.2023 г.
- World skills weekp Ireland – 20 – 22.09.2023 г.
- „Sectoral skills intelligence and strategies“, 26.09.2023 г.
- „Tackling the digital divide in the EU and beyond“, 07.11.2023 г.
- “Skills Bridge” Masterclass on micro-credentials“, 22.11.2023 г.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Брой организирани образователно-научни делегации и учени за обмяна на опит съгласно двустранни договори	брой	12	5
Брой организирани семинари, конференции, конкурси и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на работните програми на международни и национални организации	брой	20	15
Брой приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	брой	200	239
Брой български лекторати в чужбина, финансирани по ПМС № 44/14.03.2019 г.	брой	35	29 за учебната 2023/2024
Брой чуждестранни българисти, посещаващи летни езикови курсове годишно	брой	150	120
Брой организирани семинари, конференции, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот	брой	3	4
Брой организирани специализации, квалификационни курсове, докторантури /за експерти и просветни кадри, учени	брой	50	50
Подпомагане на Тараклийския университет - стипендии на студенти и издръжка	лева	300 000	280 414
Участие на експерти от НАПОО в международни мрежи - професионално ориентиране, европейска система за трансфер на кредити в ПОО, осигуряване на качеството в ПОО	брой	3	5

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Изпълняват се действащи международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката;
- Организира се процедурата по приемане за обучение в България на чуждестранни студенти (за частичен и пълен курс на обучение), специализанти и докторанти, съгласно двустранни спогодби;
- Осъществява се обмен на студенти (частичен и пълен курс на обучение, участие в летни езикови курсове и семинари), преподаватели и изследователи за обмяна на опит и специализация, съгласно двустранни договори;
- Реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕPUS III: Общо 333 мобилности: в т. ч. изходящи мобилности – 160 човека и входящи мобилности – 173 човека.
- Организирана и координирана е дейността на лекторатите в чуждестранни висши училища;
- Организирано е участието на чуждестранни българисти в летните езикови семинари през 2023 г.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Данни от МОН, НСИ, Информационната система на НАПОО, Публикации на Интернет-страница на НАПОО, свързани с дейността на Агенцията по посочените европейски мрежи и работни групи.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Изпълняват се заложените показатели, вкл. по отношение на организацията и провеждането на семинари, конференции, конкурси и др.

По отношение на броя на лекторатите продължава тенденцията за слаб интерес от страна на кандидатите за участие в процедури за подбор на основание ПМС № 44/14.03.2019 г., въпреки приетите изменения в Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина през 2022 г., касаещи подобряването на социалния статус на преподавателите по време на престоя им в чужбина и създаване на адекватни стимули за повишаване на атрактивността на преподавателската дейност. Към 31.12.2023 г. има незаети преподавателски места за академичната 2023/2024 г. Броят на участниците в летните семинари също намалява, поради намаляването на общия брой студенти, които изучават български език в чуждестранни висши училища и липсата на участници от Русия и Беларус.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	4 863 600	2 698 671	1 769 370
от тях за:			
Персонал	1 396 000	1 391 036	1 322 055
Издръжка	3 467 600	1 307 635	447 315
Капиталови разходи	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	4 863 600	2 698 671	1 769 370
от тях за:			
Персонал	1 396 000	1 391 036	1 322 055
Издръжка	3 467 600	1 307 635	447 315
Капиталови разходи	0	0	0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	1 000 000	742 220	713 964
от тях за:			
<i>Стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен</i>	<i>400 000</i>	<i>8 670</i>	<i>0</i>
<i>Членски внос в Европейския университетски институт (EUI), Международния алианс за възпоменание на Холокоста и други</i>	<i>300 000</i>	<i>419 840</i>	<i>419 840</i>

<i>Средства по чл. 4 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова</i>	300 000	300 000	280 414
<i>Развитие на българистиката</i>	0	13 710	13 710
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	1 000 000	742 220	713 964
Общо разходи по бюджета (I.+II)	5 863 600	3 440 891	2 483 334
Общо разходи (I.+II.+III.)	5 863 600	3 440 891	2 483 334
Численост на щатния персонал	18	18	16

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 2 483,3 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 1 769,4 хил. лв. и включват разходите на Министерството за предоставяните продукти/услуги по програмата.

Администрираните разходи са в размер на 7114,0 хил. лв. и включват разходи по програма ЦЕПУС, платен членски внос за Асоциация Европейски регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), към Европейския университетски институт-Флоренция, към КОМФЕМЕН, към Европейската агенция за специални потребности и приобщаващо образование, стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен, за развитие на българистиката, както и предоставените на Тараклийския държавен университет средства за издръжка на обучение и за стипендии на студентите в изпълнение на чл. 4 от Споразумението между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани дирекциите „Международно сътрудничество“, „Висше образование“, „Професионално образование и обучение“ и „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“ на МОН, Министерство на външните работи на Република България; Постоянно представителство на Република България към ЕС; Дипломатически представителства на Република България в чужбина; Дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ на НАПОО; български висши училища и научни организации. Международната дейност в МОН в сферата на училищното образование се осъществява основно от дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.04 „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на целите, заложен в бюджетната програма през отчетния период е било насочено към:

- Увеличаване на средствата за научни изследвания и иновации чрез въвеждане на модел на финансиране, ориентиран към резултатите от научноизследователската дейност и тяхното приложение в обществото и икономиката.
- Оценка и анализ на научноизследователската и иновативна дейност на научните организации и висшите училища.
- Създаване на благоприятни условия за осъществяване на конкурентоспособни научни изследвания.
- Организация и функциониране на системата за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, уредени чрез Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища, научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“.
- Изпълнение и развитие на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;
- Създаване на привлекателни условия за научна кариера, задържане на младите и таланти хора в науката, повишаване на интереса към научноизследователска дейност на ученици и студенти;
- Създаване на благоприятна среда за кариерно развитие на учените, подпомагане изграждането на ново поколение учени, насърчаване на мобилността и на възможностите за придобиване на повече умения и нови знания;
- Повишаване на трансфера на знания и иновации към икономиката и обществото и укрепване на връзката „наука – бизнес“;
- Насърчаване развитието на научните изследвания в приоритетни научни области, чрез изпълнение на Национални научни програми.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.04 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- Предоставени са годишните отчети за 2022 г. по изпълнението на бюджетните средства за наука, които се разпределят по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност” и са предоставени разчетените за целта средства; През м. юли ДВУ са предоставили 6.месечните си отчети в изпълнение на Наредбата, като през м. септември е предоставен остатък от 30% от одобрените им средства, както и е направено разпределение за средствата за 2024 г.
- Дейности по подготовка на оценката за 2022 г. за научноизследователските резултати на НО и ВУ и ФНИ, съгласно Правилника за наблюдение и оценка – изготвени писма до НО и ВУ за представяне на финансово-счетоводни справки за привлечени през отчетния период средства, организирано и проведено едно заседание на Комисията за оценка, обработване на постъпващи отчети, кореспонденция със заинтересовани организации по предоставяне на данни и т.н.;

Извършена оценка за 2022 г. и изготвени доклади за научноизследователските резултати на НО и ВУ и на дейността на ФНИ, които са публикувани на електронната страница на МОН;

- Изготвен е Годишния доклад за наука за 2023 г., приет с Извлечение на протокол № 56/06.12.2023 г.
- Дейности по оценка на научната дейност на висшите училища, подали заявления за включване в списъка на изследователските ВУ – актуализиран състава на междуведомствената комисия, която разглежда постъпилите заявления за включване в Списъка на изследователските висши училища; проведено заседание на Комисията; набрана и обработена е информацията необходима за оценката;
- Разработен проект на нов закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите, който е внесен е одобрен от МС и последващо приемане от НС за приемане;
- Подготовка на отчет за изпълнението на Оперативния план за изпълнение на първия етап на НСРНИ (2018-2022 г.), както и разработване на нов Оперативен план за изпълнение на втория етап (2023-2025 г.).
- Отчитане на втория етап по Споразумение № Д01-46/05.04.2022 г. между МОН и БАН за предоставяне на 20 млн. лв. за проектна дейност и увеличение на възнагражденията на изследователите от Академията.
- Разгледан и приет е Годишният отчет на БАН.

Продукт/услуга № 2 - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- Изпълнение на Националната пътна карта за научна инфраструктура;
- Актуализиран състава на Постоянния комитет (ПК) за мониторинг и наблюдение на НПКНИ. Проведено заседание на ПК през март 2023 г. Извършено частично финансиране на две научни инфраструктури, ESS и SHARE за извършването на неотложни изследвания, чрез процедура по одобряване на средства от ЦБ. Проведени срещи и разговори с ИА ПО и с координатори на научни инфраструктури от НПКНИ с цел реализиране на техни обединения, отговарящи на приоритетните направления на ИСИС, попадащи в слабо развитите райони и имащи отношение към изпълнението на ангажиментите на България по Зелената сделка, синята, нисковъглеродната и кръговата икономика и морските изследвания с цел тяхната подкрепа по ПНИИДИТ. Участия онлайн и на място в работни групи, Съвети и Общи събрания на европейски консорциуми с българско участие и научни инфраструктури;
- Администриране на участието на България в Европейски консорциуми за научна инфраструктура - кореспонденция, подготовка и участие във видеоконферентни срещи във връзка с участието на България в ERIC;
- Изготвяне на доклади по постъпили крайни или междинни отчети по споразумения за финансиране на обекти от НПКНИ;
- Отпуснати 55 727 365 лв. за финансиране на част от обектите от НПКНИ и осигуряване на средства за заплащане на участието на България в Европейските консорциуми за научни инфраструктури. Средствата са предоставени със споразумения на координаторите на обектите през м. декември 2023 г.

- През 2023 г. с РМС са определени две обединения на инфраструктурни обекти от НПКНИ, които ще бъдат финансирани по ПНИДИТ – ЦК „Агрохранителни системи и биоикономика“ и ЦК „Синьо иновативно и устойчиво управление на крайбрежната морска и речна околна среда и ресурси“.
- Подготвена Годишна оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) за 2023 г.;
- Актуализирани са ННП „Петър Берон и НИЕ“ и „Вихрен“;
- Участие в заседанията на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“;
- Популяризиране на дейностите по проектите, финансирани от ФНИ;
- Текуща оценка на междинни и крайни отчети по проекти от 3 национални програми - за върхови изследвания и хора за развитие на европейска наука (Вихрен 2019 и Вихрен 2021) и Петър Берон и наука и иновации в Европа (Петър Берон и НИЕ) чрез които се финансират на национално ниво проекти, получили висока оценка за научно качество в конкурси на Европейския научен съвет и на програмата Мария-Склодовска Кюри на Рамковата програма за научни изследвания и иновации на ЕК „Хоризонт 2020“;
- Обявени са следните конкурси: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2023 г.; Конкурс „Българска научна периодика – 2024 г.“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2023 г.; Конкурс по национална научна програма „Петър Берон и НИЕ“; Участие в европейски и международни научни програми и проекти – ЕРА-Нет; Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на достиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България и участието на български научни колективи в КОСТ акции;
- Осигурени са допълнителни средства за изпълнение на работния план на ФНИ в по-голям обем, вкл. изпълнение на програмите „Петър Берон и НИЕ“ (включително обявяване на нов конкурс тази година), ВИХРЕН и ВИХРЕН-2021 (финансиране на текущите проекти), а също и обявяване на Конкурс за фундаментални научни изследвания; Изготвени и обсъдени Насоки за кандидатстване по няколко конкурса: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания-2023 г.; Конкурс „Българска научна периодика – 2024 г.“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти-2023 г.;
- Текуща оценка на междинни и крайни отчети по стандартните конкурси на ФНИ за финансиране на фундаментални научни изследвания, както и за финансиране на международни инициативи и двустранно сътрудничество. Комисията по възраженията разгледа подадените възражения и след оценка от супероценител и с решение на ИС финансира шест проектни предложения според процедурата, определена в Правилника на ФНИ.
- Подготвена Годишна оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) за 2024 г.;
- Участие в заседанията на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“;
- Популяризиране на дейностите по проектите, финансирани от ФНИ;
- Текуща оценка на междинни и крайни отчети по проекти от 3 национални програми - за върхови изследвания и хора за развитие на европейска наука (Вихрен 2019 и Вихрен 2021) и Петър Берон и наука и иновации в Европа (Петър Берон и НИЕ) чрез които се финансират на национално ниво проекти, получили висока оценка за научно качество в конкурси на Европейския научен

съвет и на програмата Мария-Склодовска Кюри на Рамковата програма за научни изследвания и иновации на ЕК „Хоризонт 2020“;

- Обявени са следните конкурси: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2023 г.; Конкурс „Българска научна периодика – 2024 г.“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2023 г.; Конкурс по национална научна програма „Петър Берон и НИЕ“; Участие в европейски и международни научни програми и проекти – ЕРА-Нет; Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на достиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България и участието на български научни колективи в КОСТ акции; „Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2023 г. – България – Словакия“, „Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2023 г. – България-Франция по Програма „Рила“. Многостранен конкурс за научно и технологично сътрудничество в Дунавския регион - 2022 – 2023;
- Изготвени и обсъдени Насоки за кандидатстване по няколко конкурса: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания-2023 г.; Конкурс „Българска научна периодика – 2024 г.“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти-2023 г.

Продукт/услуга № 3 - Повишаване на общественото значение на науката

- Организиран и проведен Национален конкурс „Млади таланти” 2023 г., целта на който е разработване и представяне на научни проекти във всички области на научното познание;
- Проведено събитие за връчване на ежегодните награди за наука „Питагор” за съществен принос в развитието на науката, което е излъчено по БНТ;
- Проведен Фестивал на науката в София и Варна.
- Периодично актуализиране на информацията на Портала за наука на МОН
- Изпълнение на Механизма за възлагането и изпълнението на научни консултации от Българската академия на науките (ПМС № 3/10.01.2020 г.). Постъпили са 4 заявки, като са възложени 3 бр.
- Участие в подготовката на Форум „Възможностите на пазара на труда в Североизточна България“, което се проведе в гр. Шумен, през м. август 2023 г.

Продукт/услуга № 4- Осъществяване на научни изследвания в приоритетни научни области

- Участие в международни конкурси по програми ЕРА-Нет и финансиране на одобрените проекти;
- Администриране изпълнението на Националните научни програми (ННП) и програми в областта на повишаване изследователския капацитет в математическите науки, връзката образование-наука, стимулиране на публикационната активност на изследователите и стимулиране на младите учени и докторантите, програма за полярни изследвания.
- Актуализиран състав на Надзорен съвет за наблюдение на ННП;
- Изпълнение на НП „Стимулиране на публикационната активност в световните бази данни Scopus и Web of Science на научноизследователския състав на държавните висши училища в България“, ННП „Сигурност и отбрана“, „Повишаване на изследователския капацитет в областта на математическите науки“, „Интелигентно животновъдство“ и „Интелигентно

растениевъдство“, „Създаване на база данни за кръводарителите в Република България за маркери за трансмисивни инфекции“ и ННП „Българистика“;

- С РМС 339/03.05.2023 г. е актуализирана ННП „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“;
- Стартирало изпълнение на ННП „Млади учени и постдокторанти -2“;
- Провеждане на текущи процедури за съфинансиране на проекти по програмата КОСТ и международни научни форуми в България;
- Участие в комитетите за наблюдение на ПНИИДИТ и ПИК 2021-2027 г.;
- Участие в състава на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 и Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г.
- Участие в Съвет по храните
- Разглеждане на финансовите и научните отчети на проектите по Национална програма „Европейски научни мрежи“, стартирали своето изпълнение през 2020 г. и 2021 г., и работните програми и финансови планове на тези от тях, които се изпълняват през 2022 г. и 2023 г.

е) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Оценка и анализ на резултатите от научноизследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на Фонд „Научни изследвания“	Брой	1	2
Абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science	Брой	2	2
Отчети по изпълнението на Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност	Брой	33	33
Висши училища включени в Списъка на изследователските висши училища	Брой	9	10
Подкрепа за национални научни инфраструктури	Брой	30	2
Проведени състезания за млади таланти	Брой	2	2
Разработване и прилагане на национални научни програми в приоритетни области – изградени сътрудничества между НО и ВУ	Брой	18	16
Изготвяне на становища или извършване на научни изследвания по заявка на държавни или местни органи и определящ управленските решения, които задължително изискват предварително провеждане на насочено научно изследване или становище от компетентна научна организация, звено или учен	Брой	10	4

Финансирани проекти по регулярни конкурси	Брой	150	126
Подпомагане издаването на български периодични научни издания на конкурсен принцип	Брой	55	82
Развитие на научния потенциал и научните организации чрез подкрепа за създаване на научни групи, водещи в световен мащаб чрез изпълнение на Национална научна програма ВИХРЕН	Брой	6	6
Развитие на научния потенциал и научните организации чрез привличане на висококвалифицирани учени чрез изпълнение на Национална научна програма Петър Берон и НИЕ	Брой	5	8
Популяризиране и информиране научната общност и обществото за постиженията в науката и резултатите от проектите, финансирани от ФНИ	Брой	5	3
Задълбочаване на двустранното научно сътрудничество чрез финансиране на проекти на конкурсен принцип	Брой	50	23
Участие в европейски и международни научни програми и бюджети – ЕРА-Нет и други	Брой	10	7
Съфинансиране на участието на български научни колективи в КОСТ акции	Брой	20	22
Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на постиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България	Брой	40	43
Отчет, оценка и анализ на резултатите от дейностите на ФНИ по проекти на ВУ и НО	Брой	1	1

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Показателите измерват стратегическата цел на политиката за превръщането на науката в България в основен фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности, изграждане на конкурентоспособна национална научна инфраструктура като елемент от Европейското изследователско пространство, засилване на интеграцията между образование, научни изследвания и иновации, както и модернизация на научните организации и повишаване статута на учения в обществото.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за данните по показателите за полза/ефект са предоставяни от БАН, ВУ, ССА, научни организации, министерства и ведомства, европейски международни програми и организации и международните бази данни Web of Science и Scopus

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;

- Необходимост от време за прилагане и анализ на резултатите от въведени изменения в нормативната база - Оперативен план към Националната стратегия за развитие на научните изследвания, Национални научни програми, реформи в резултат на препоръки от партньорската проверка на ЕК по отношение системата за оценяване на научната дейност и др.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	408 134 300	362 468 603	353 663 022
от тях за:			
Персонал	260 731 000	255 292 825	255 129 987
Издръжка	124 763 000	82 445 022	74 913 188
Капиталови разходи	22 640 300	24 730 756	23 619 847
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	22 666 300	8 876 631	5 923 031
от тях за:			
Персонал	2 315 800	2 315 800	2 279 503
Издръжка	20 350 500	6 547 553	3 630 254
Капиталови разходи	0	13 278	13 274
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	385 468 000	353 591 972	347 739 991
от тях за:			
Персонал	258 415 200	252 977 025	252 850 484
Издръжка	104 412 500	75 897 469	71 282 934
Капиталови разходи	22 640 300	24 717 478	23 606 573
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	435 100	1 443 552	1 406 755
от тях за:			
<i>Членски внос по Меморандума за разбирателство за поддръжка и експлоатация на CMS детектора между Република България и Европейската организация за ядрени изследвания</i>	367 600	367 600	327 803
<i>Награди научни конкурси</i>	67 500	67 500	64 500
<i>Финансиране на научни изследвания на проектно конкурсен принцип</i>	0	1 008 452	1 014 452
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	314 335 600	225 769 792	184 633 535
от тях за:			
Членски внос	3 441 700	3 904 487	3 503 043
Стипендии на докторанти	37 486 800	37 300 800	37 275 202
<i>Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030, вкл. Националната пътна карта за научна инфраструктура и национални научни програми</i>	89 107 000	0	0
	0	0	0

<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	<i>170 573 000</i>	<i>163 408 392</i>	<i>122 699 177</i>
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	<i>13 727 100</i>	<i>21 156 113</i>	<i>21 156 113</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	314 770 700	227 213 344	186 040 290
Общо разходи по бюджета (I.1+II)	23 101 400	10 320 183	7 329 786
Общо разходи (I.+II.+III.)	722 905 000	589 681 947	539 703 312
Численост на штатния персонал	24	24	23

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 539 703,3 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН са в размер на 7 329,8 хил. лв. От тях ведомствените разходи са 5 923,0 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 1 406,8 хил. лв. и включват разходите за награди за класирани участници в Националния конкурс „Млади таланти“ и Награди за наука "Питагор", платен членски внос към Европейската организация за ядрени изследвания по Меморандума за разбирателство за поддръжка и експлоатация на CMS детектора, както и предоставени субсидии от Фонд „Научни изследвания“ по договори за научни изследвания в размер на 1 014,5 хил. лв. Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 532 373,5 хил. лв. От тях 347 740,0 хил. лв. са ведомствени разходи по бюджета на Българската академия на науките, на държавните висши училища, на Селскостопанска академия, на НИМХ и на Националния център по трансфузионна хематология, на Националния център по радиобиология и радиационна защита, Националния център по обществено здраве и анализи и на Националния център по заразни и паразитни болести, включително и за изпълнение на национални научни програми, на националната пътна карта за научна инфраструктура и по договори за научни изследвания с ФНИ. Администрираните разходи по други бюджети са в размер на 184 633, 5 хил. лв. и включват разходите за членски внос и за стипендии за докторанти по бюджетите на БАН, ДВУ, ССА, НЦОЗА и НЦЗПБ, както и отчетените към 31.12.2023 г. разходи по сметки за средствата от Европейския съюз и други международни програми и договори.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекция „Наука“ в МОН, Фонд „Научни изследвания“. В изпълнението на програмата участват и БАН и ДВУ.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.05 „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на целите, заложените в бюджетната програма през 2023 г. е било насочено към:

- Активно участие в европейските и международни научни организации, което подпомага обмена на учени и знания с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения,

координация на програма Хоризонт Европа, координиране на националната контактна мрежа, организиране и участие в специалните програми и инструменти на Хоризонт Европа;

- Действия по сформирани на организационна структура – представители в Програмни комитети и контактна мрежа на национално ниво по Рамкова програма (РП) „Хоризонт Европа“;
- Оказана институционална подкрепа за участието в няколко европейски изследователски проекта на български организации. Подготвяни официални поздравителни адреси за заключителни конференции за изпълнени европейски проекти на научни институции
- Участие в заседания на стратегическата конфигурация на РП „Хоризонт Европа“;
- Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия;
- Поддържане на двустранното научно-техническо сътрудничество и разширяване обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки;
- Стимулиране на членството в престижни международни научноизследователски организации и инфраструктури като един от способите за достъп до световно знание и работа с последно поколение съоръжения;
- Координация на дейности, произтичащи от подписаното между МОН и Международната банка за възстановяване и развитие Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за Преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и Подкрепа за изграждане на основан на доказателства подход по отношение на Националната стратегическа рамка за образование до 2030 г.
- Подготовката на SMP
- Организиране на нова кампания за информиране на потенциалните кандидати по програмата PROMYS
- Участие в среща в Берн на представители на Полша, Румъния, Унгария и Хърватия с Швейцарската научна фондация за договаряне на общите принципи за прилагане на конкурсната документация по Многостранната програма за научни изследвания в рамките на Швейцарско-българската програма за научни изследвания 2022-2029 г.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.05 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

- Участие в Тематична работна група за разработване на ПНИИДИТ и ПИК 2021-2027 г.;
- Участие в „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации“ по Националния план за възстановяване и устойчивост;
- Участие в състава на Комитета за наблюдение на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 и ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г.;
- Дейности, свързани с присъединяването на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

- Организиране и участие в среща с представители на Комитета за научна и технологична политика на ОИСР;
- Участие в заседанията на Комитета за научна и технологична политика на ОИСР.
- Попълване на STIP compass – платформа за националните политики за научни изследвания и иновации на държавите-членки на ЕС;
- Участие в заседанията на Комитета за научна и технологична политика на ОИСР.
- Изпълнение на Българо-швейцарска програма за повишаване на квалификацията млади учени в областта на хуманитарните науки.
- Програмиране и договаряне на три Българо-швейцарски програми – многостранни научни проекти, научен обмен с Швейцария за докторанти и пост докторанти и грантова схема за завръщане в България на български учени, работещи в Швейцария.
- Организиране и участие в заседанията на Съвета по конкурентоспособност, част „Научни изследвания“; Изготвени национални позиции и изказвания;
- Подготовка и участие в заседанията на ЕРАК и форума на ЕРА;
- Изготвяне на Рамкови позиции, указания за КОРЕПЕР I, материали за заместник-постоянния представител в ППРБЕС;
- Изготвяне на опорни точки и докладване пред СЕВ;
- Организиране и провеждане на заседание на РГ за SEEIIST;
- Участие в заседание на РГ към ОЧИС;
- Координация на участието на българските учени в Програмата за Научно и технологично сътрудничество COST;
- Подготовка и одобряване на позиции за заседание на Съвета на ЦЕРН; Обсъждане на правилник за дейността на комисията.

Продукт/услуга № 2 - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- Координиране и участие в комитети, работни групи и др. към ЕК; Участие в стратегическите конфигурации на Програмните комитети на РП „Хоризонт Европа“;
- Актуализация на състава на Националната контактна мрежа по „Хоризонт Европа“;
- Координация относно номинации за одобряване на гаранции в ограничени конкурси по „Хоризонт Европа“;
- Процедура на избор на нов Национален координатор на Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации;
- Дейности, свързани с изпълнение на Националния план за отворена наука в това число за публикуване в списания на Елзевир и събитие с ЕК в България заедно в EOSC Steering board - координация на публикуването в отворен достъп в списания на Елзевир;
- Участие в управителния съвет на Европейския облак за отворена наука;
- Участие в европейския проект RICH Europe;
- Организиране и провеждане на уебинари за ScienceDirect и Scopus;
- Организиране на уебинари за обучение за работа с WoS и InCites;
- Дейности, свързани с изпълнение на Националния план за отворена наука в това число за публикуване в отворен достъп в списания на Елзевир.

- Подготовка на становища по проекти на Програми и Споразумения за двустранно сътрудничество и справки за предстоящи срещи. Участие в подготовка и актуализиране на Програми и Споразумения за двустранно сътрудничество и предоставяне на становища и справки относно двустранните отношения в областта на научните изследвания. Предоставяна информация на научни организации относно предстоящи научни инициативи;
- Координиране на осигурените национални абонаменти до бази данни с пълнотекстова и наукометрична информация – Web of Science, SCOPUS, ScienceDirect; Подновен абонамент и осигурен тригодишен достъп на научната общност до базите данни с научна и наукометрична информация на Elsevier.; Регулярни дейности по одобряване публикуването на отворен достъп в изпълнение на три годишния трансформативен договор с Елзевир; Преговори относно втори анекс към основния договор с Елзевир.
- Подготовка и одобряване на позиция за заседание на Съвета на ЦЕРН

Продукт/услуга № 3 - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

Осигурено членството в международни научни организации и европейски консорциуми за научна инфраструктура. Периодични експертни участия в управляващите органи на по-долу изброените организации и подкрепа на български учени за участие в:

Антарктическата програма; ОИЯИ – Дубна - Участие в заседания на комисията за Дубна към АЯР; ЦЕРН - Провеждане на заседание на комисията за ЦЕРН и одобряване на позиция; ФУЛБРАЙТ; ИТЕР; КЛАРИН ЕРИК; Euro-Bio Imaging; Грид инициативата; Euro-Argo; VBMRI; ESS; EURO Argo ERIC; SHARE; ACTRIS; DARIAH; EPOS; EATRIS; DISSCO; ELI; Ana EE – ERIC ; LOFAR; Life Watch

Продукт/услуга № 4 - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма (дейностите се изпълняват от Националния център за информация и документация (НАЦИД))

- През 2023 г. НАЦИД дава възможност на своите потребители да използват информационните ресурси, създавани и съхранявани в центъра, както на място, така и чрез уеб – сайта на центъра. Предоставян е и Интернет достъп до европейски и световни информационни и библиотечни центрове. Центърът обслужва потребителите си и чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната.
- Предоставяне и обслужване на потребителите чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната.
- Като потребител на софтуера и услугата, и като пълноправен член в системата COBISS.BG, НАЦИД изгражда локална база данни в кооперираната онлайн библиографска система COBISS.BG в сътрудничество с Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”.
- И през отчетния период НАЦИД продължава поддържането на Регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове съгласно чл. 2а от Закона за развитието на академичния състав в Република България и Регистъра за научната дейност.

- Предоставяни от НАЦИД са аналитична и библиографска информация на МОН, Народното събрание, администрацията на президента, Министерския съвет и други институции, юридически лица и граждани.
- През отчетния период в НАЦИД функционира националното хранилище и портала за достъп до отворени данни с научна информация /bpos.bg/.
- В НАЦИД функционира информационен портал „Национална педагогическа мрежа“ в изпълнение на Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри 2014-2020.

г) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	100	203
Брой Европейски и международни научни организации, в които България участва	Брой	5	6
Участие в европейските научни инфраструктури	Брой	15	17
Разширяване на двустранното сътрудничество – сключени нови споразумения и подписани програми	Брой	2	1
Брой акции по програма COST (Програма за европейско сътрудничество в науката и технологиите), в които България се присъединява годишно	Брой	20	40
Подкрепа за стипендии и академичен обмен за млади български учени между България и Конфедерация Швейцария	Брой	7	7
Повишаване видимостта на научните резултати, публикувани във високо реномирани научни списания, посредством осигуряване на свободен читателски достъп	Брой	2000	5700
Разработване и осъществяване на дейности за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото с участие на водещи учени от различните области на науката	Брой	2	1
Поддържане на абонамент за достъп до световни пълнотекстови бази данни с научна информация SCOPUS и SciVal	Брой	3	3
Предоставяне на документи от библиотечния фонд и бази данни	Брой	1500	1487
Изготвяне на библиотечно-информационни справки в бази данни	Брой	150	145 (26 писмени + 119 тем. за чит.)

Предоставяне на документи по междубиблиотечно заемане	Брой	500	410
Предоставяне на копия от оригинални документи	Брой	20 500	22 984
Вписани заявки в Регистъра за научната дейност	Брой	1500	1713
Издадени справки за цитирания на публикации/импакт фактор на научни периодични издания	Брой	100	126

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Координация на регионалните, европейските и трансевропейските научни иновационни програми;
- Участие в международни програми и инициативи на учени;
- Подкрепа за участие на българските учени в европейски и международни програми;
- Включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за данните по показателите за полза/ефект са предоставяни от БАН, ВУ, ССА, научни организации, министерства и ведомства, европейски международни програми и организации и международните бази данни Web of Science и Scopus

д) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;
- Необходимост от време за прилагане и анализ на резултатите от въведени изменения в нормативната база - Оперативен план към Националната стратегия за развитие на научните изследвания, Национални научни програми, реформи в резултат на препоръки от партньорската проверка на ЕК по отношение системата за оценяване на научната дейност и др.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи (Приложение № 7)*

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	12 088 500	11 115 352	10 322 015
от тях за:			
Персонал	1 492 300	1 492 300	1 370 721
Издържка	10 596 200	9 602 089	8 930 331
Капиталови разходи	0	20 963	20 963
I. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	12 088 500	11 115 352	10 322 015
от тях за:			

Персонал	1 492 300	1 492 300	1 370 721
Издръжка	10 596 200	9 602 089	8 930 331
Капиталови разходи	0	20 963	20 963
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	11 706 500	12 440 566	12 143 687
<i>от тях за:</i>			
<i>Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати</i>	<i>2 010 700</i>	<i>2 010 700</i>	<i>2 010 668</i>
<i>Членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания (ЦЕРН), Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Програма Евратом и др.</i>	<i>9 471 700</i>	<i>10 205 766</i>	<i>9 928 969</i>
<i>Средства за Македонския научен институт</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>
<i>Програма за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки - РМС №738/15.10.2018 г.</i>	<i>124 100</i>	<i>124 100</i>	<i>104 050</i>
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	143 092	1 136 747
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>993 655</i>
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	<i>0</i>	<i>143 092</i>	<i>143 092</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	11 706 500	12 583 658	13 280 434
Общо разходи по бюджета (I.+II)	23 795 000	23 555 918	22 465 702
Общо разходи (I.+II.+III.)	23 795 000	23 699 010	23 602 449
Численост на шатния персонал	40	40	39

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 23 602,4 хил. лв. Разходите по бюджета на Министерството са в размер на 22 465,7 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 10 322,0 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 12 143,7 хил. лв. и включват: плащания по Споразумението между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“, плащания за членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания ЦЕРН, членски внос за участие на България в CLARIN ERIC, в Euro - Argo Eric; в EGI Европейска грид инициатива; в SHARE ERIC 2023 г., Европейския консорциум за научноизследователска инфраструктура в областта на биобанките и биомолекулярните ресурси (BBMRI-ERIC), към Институт фон Карман и др., както и за участие в Комитета на ОИСР по научната и технологична политика (CSTP). В администрираните разходи са включени и изплатените средства по Програмата за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки изпълняван от ЦАИ (РМС №738/15.10.2018 г.) и предоставени субсидии за 2023 г. за Македонския научен институт.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука” на МОН и НАЦИД.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.03.00 „Администрация“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Програмата цели да подпомага предоставянето на продуктите/услугите за постигането на заложените цели във всички области на политиките на Министерството на образованието и науката и да създава условия за изпълнението на всички бюджетни програми, включени в структурата на програмния бюджет на Министерството на образованието и науката.

Осъществените дейности допринасят за нормалното функциониране на администрацията, развитие на компетентностите и усъвършенстване на административния капацитет на МОН, обезпечаване и повишаване ефективността на осъществяваните работни процеси, с което се подпомага изпълнението на всички бюджетни програми.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. са реализирани дейности по изпълнението на следните продукти/услуги:

- **Провеждане на информационната политика на Министерството на образованието и науката**

През 2023 г. са осъществени дейности по планиране и провеждане на информационната и комуникационната политика на МОН, в т.ч. връзки с медиите и други външни потребители с цел осигуряване на прозрачност и публичност в работата на Министерството и повишаване на обществената подкрепа относно политиките и осъществяваните от МОН програми, стратегии и дейности. Организиран са пресконференции и брифинги. Оказано е съдействие на медиите в подготовка на интервюта, радиопредавания и телевизионни репортажи.

През отчетния период са организирани 15 пресконференции за представяне на:

1. Представяне на новите проекти по програма „Образование“ и стартиране на първия от тях „Успех за теб“;
2. За процедура „Училищна STEM среда“ по Националния план за възстановяване и устойчивост;
3. За разясняване на възможностите за привличане на медиатори в училищата;
4. Среща с представители на медиите по повод отчитане на екипа на проф. Пенев и бъдещи приоритети;
5. Представяне на екип и приоритети на екипа на министър Цоков.
6. Промени в организацията на учебния процес;
7. Мерки за подобряване на работата на екипите по Механизма за обхват;
8. Промени през новата учебна година – програми, инвестиции в STEM, модернизация на материална база и ремонти;
9. Подготовка на мерки за справяне с агресията в училищата;

10. Въвеждане на електронни медицински бележки за извиняване на отсъствия по здравословни причини;
11. Награждаване на победители в олимпиади в МС съвместно от премиера акад. Денков и министъра на образованието и науката проф. Цоков;
12. Представяне на мерки на МОН за промени в училищното образование;
13. По повод резултатите на българските младежи в изследването PISA;
14. Представяне на Рейтинговата система на висшите училища в България;
15. Съвместна пресконференция на министрите на образованието и науката и на труда и социалната политика за изграждане на система за ранно детско развитие.

Проведени са следните информационни кампании по теми:

1. Провеждане на държавни зрелостни изпити (1 бр.) и национално външно оценяване (1 бр);
 - Организация на публичното теглене на изпитните варианти
 - Текущо отразяване на изпитните дни по места
 - Оповестяване на резултатите
 - Отговори на въпроси по мейл и във FB
2. За разясняване на кандидатстването по процедура „Училищна STEM среда“;
3. Разясняване на промените при учебните програми по общообразователните предмети от I до X клас, публикувани за публично обсъждане.
4. За въвеждането на електронните медицински бележки за извиняване на отсъствията
5. За развитие на гражданското образование съвместно с представителството на ЕК в София.
6. За популяризиране на дейностите по национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“ – представителни изяви с участие на министър-председател, министри, зам.-министри, посетили събития на деца таланти.

Организиран са общо 7 събития: за връчване на наградите „Св. Иван Рилски“ в Рилски манастир – 11 май 2023 г.; връчване на награди „Питагор“ – 19 май 2023 г.; за отбелязване на 24 май – Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост; връчване на почетното отличие „Национална диплома“ – 10 август 2023 г., както и събития, свързани с изпълнявани проекти по ОП НОИР: „Равен достъп до училищно образование“ в Пловдив; „Образование за утрешния ден“ в София Тех Парк, в който участва министър-председателят на страната, учители, университетски преподаватели и образователни експерти от цялата страна; Национална конференция с международно участие „Умения за иновации в образованието“ в ТУ-София.

Сключен е Договор за изработка на цялостна визуална концепция и дизайн ръководство за уебсайта на МОН и единна визия за неговите подсайтове и публични информационни системи във връзка с дейността на дирекцията:

Подготвени и публикувани са множество актуални материала (новини) на сайта на МОН, в рубриката „Добрата новина“, на страницата на МОН във ФБ и в информационните канали във Viber, YouTube.

Осъществява се постоянен контакт с министерства, агенции и посолствата на чужди държави в България и с представителствата на водещи сдружения, организации и финансови институции във връзка с уреждане на протоколни и делови срещи с ръководството на МОН.

- **Анализ на потребностите, планиране и осъществяване на обучението на персонала**

Координират се, организират се и се осъществяват планираните за 2023 г. обучения на служителите (в ИПА). Своевременно се обучават новопостъпилите служители в МОН и се оказва необходимата методическа подкрепа за работа със Системата за управление на документооборота и работния поток в МОН.

- **Организиране и провеждане на конкурси за назначаване на държавни служители**

Организирани и проведени са конкурси и подбори при мобилност по чл. 81а от Закона за държавния служител (ЗДСл) за заемане на свободни длъжности в МОН и в РУО по реда на Закона за държавния служител и Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност за държавни служители. Извършена е организация и координация, в това число и методическа подкрепа на РУО, за реализиране на дейностите във връзка с провеждане на конкурсни процедури и процедури за конкурентен подбор за заемане на свободни длъжности в МОН и в РУО.

- **Изготвяне на индивидуалните административни актове и документи по възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения;**

Изготвени са индивидуалните административни актове и документи, свързани със служебните и трудовите правоотношения – своевременно и законосъобразно са изготвени и връчени заповеди, трудови договори и допълнителни споразумения, свързани с възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения.

- **Деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки**

Организирана и осъществена е деловодната обработка в МОН. Всички получени документи на хартиен и на електронен носител са регистрирани в Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7, насочени са по компетентност и са изпратени до адресатите/получателите по електронен път и/или на хартиен носител. Своевременно са извършени външни и вътрешни куриерски дейности.

Осъществени са всички дейности по класиране и архивиране на документите на министерството. Извършени са справки по искане на ръководството и дирекциите на МОН. Своевременно са изпълнени всички постъпили заявки за предоставяне на копия на документи и са изготвени заверени копия на документи, съхранявани в учреденския архив.

- **Административно обслужване на юридически и физически лица**

Осигурена е публичност и прозрачност на работата на администрацията и предоставяните услуги от МОН, като е актуализирана и публикувана подробна информация за потребителите на интернет страницата на Министерството. Осъществени са дейности за повишаване информираността на потребителите чрез поддържане на актуална информация в Регистъра на услугите, за предоставяните от МОН административни услуги.

Осъществена е обратна връзка при предоставяне на административни услуги, като е предоставена възможност на потребителите да изразят впечатлението си от административното обслужване и отправят препоръки за подобряване и по електронен път.

Проведени са консултации с организации – потребители на административни услуги на Министерството и са проучени възможностите за реализиране на постъпилите предложения във връзка с обсъждане на анализиранията информация от обратната връзка и резултатите от измерването на удовлетвореността на потребителите.

Обобщена е информацията от дирекции на МОН за предприетите през 2022 г. действия за подобряване на процеси или процедури по предоставяне на административни услуги/режими. Проведени са заседания на експертната комисия за отчитане на удовлетвореността на потребителите на административни услуги и подобряване на административното обслужване в МОН.

Разработен е Годишен доклад за оценка на удовлетвореността на потребителите от административното обслужване в Министерството на образованието и науката през 2022 г., обществено достъпен на електронната страница на МОН.

Предприети са мерки за осигуряване на служебен достъп и права за работа с данни в НЕИСПУО на допълнително определени служители от отдел АОС, с цел навременното обезпечаване и осигуряване на взаимозаменяемост при изпълнението дейностите по интегриране на данни и изображения на издаваните от МОН удостоверения за присъдено звание „лауреат“ и служебни бележки за постигнати отлични резултати от национален кръг на олимпиадите в Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация.

Осигурен е служебен достъп до Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти на длъжностните лица от отдел АОС, пряко отговорни за извършването на проверките за автентичност на образователни и удостоверителни документи.

Реализирани са подобрения за достъп до вътрешните електронни услуги № 2893 и № 2894 чрез попълване на специализирани заявления през потребителския профил на общински и държавни органи в ССЕВ. Нововъведението е популяризирано, като е изготвена и публикувана информация на сайта на МОН и на сайта на МЕУ.

Изготвен и изпратен в Министерския съвет е отчет с въведена информация за МОН относно изпълнението на мярка от РМС № 704/2018 г., свързана с издаването на кандидат-студенти чужденци визи за дългосрочно пребиваване (виза вид "D") по електронна поща.

Предоставени са вътрешни услуги на висшите училища, осигурен е служебен достъп на ВУ до информацията за издадените през 2023 г. удостоверения за присъдено звание „лауреат“ и служебни бележки за постигнати отлични резултати от национален кръг на олимпиадите, публикувани са сканирани изображения на горечитираните документи, както и данни за притежателите им.

Осъществена е инициатива, координация и съответни действия, свързани с валидирането на разработените от МЕУ нови уеб-базирани форми за електронните услуги на МОН и РУО на надградения прототип на системата за електронни форми.

Реализирано е участие в организираните от МС кръгла маса и заключителна конференция по проект „Трансформация на модела на административно обслужване“, на която МОН е отличен като институция с най-високи постижения по отношение на трансформацията на административното обслужване, в изпълнение на проекта.

Актуализирана е Хартата на клиента, обсъдена от постоянната комисия, публикувана на сайта на МОН и достъпна на място в Центъра за административно обслужване.

Координирани са и са осъществени дейности, свързани с предварителното съгласуване на Плана за намаляване на административната тежест.

Извършен е преглед и е публикувана актуализирана информация в секция „Административно обслужване“ на интернет страницата на МОН.

За усъвършенстване и оптимизиране на работните процеси и дейности в МОН, както и във връзка с настъпили промени в нормативните актове и административни документи през отчетния период (01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.) са изготвени/актуализирани следните вътрешни актове:

- Правила за подбор на служители за осигуряване на дейностите по изпълнение на оперативните споразумения по чл. 4а, ал. 1 от Постановление № 157 на Министерския съвет от 07.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции в МОН, утвърдени със Заповед № РД 09-613/ 21.03.2023 г.

- Вътрешни правила за подбор на експерти за участие в екипи за организация и управление и за избор на експерти в териториални екипи за организация и управление на проекти, финансирани по Програма „Образование“ 2021-2027 г., утвърдени със Заповед № РД 09-644/ 21.03.2023 г.

- План и график за провеждане на проучвания и измерване на удовлетвореността на потребителите от административното обслужване по прилаганите методи за обратна връзка през 2023 г., утвърдени със Заповед № РД 09-674/24.03.2023 г.

- Вътрешни правила на Министерството на образованието и науката за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, утвърдени със Заповед № РД 09-1035/ 15.05.2023 г.

- Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерството на образованието и науката, утвърдени със Заповед № РД 09-2890/21.10.2020 г., изменени със Заповед № РД 09-3568/17.12.2020 г., допълнени със Заповед № РД 09-3074/11.10.2021 г. и със Заповед № РД 09-3768/05.08.2022 г., изменени и допълнени със Заповед № РД 09-4425/15.09.2022 г., със Заповед № РД 09-5810/ 30.11.2022 г., със Заповед № РД 09-1058/19.05.2023 г. и със Заповед № РД 09-3767/17.11.2023 г. на министъра на образованието и науката.

- Заповед № РД 09-1122/25.05.2023 г. относно организиране на ефективен контрол по спазване на работното време в Министерството на образованието и науката.

- Заповед № РД 09-1699/01.08.2023 г. за оправомощаване на служители, които да получават достъп до данните за съдимост на лица, по отношение на които нормативен акт предвижда служебно установяване на съдебния статус, чрез създадената и поддържана от Министерството на правосъдието информационна система.

- Заповед № РД 09-3768/17.11.2023 г. за определяне на служители, които да изпълняват функциите на длъжностни лица по данните по смисъла на чл. 8, ал. 3 от Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация от обществения сектор и за нейното публикуване в отворен формат за публикуване и поддържане на информация от обществения сектор в профила на МОН на Портала за отворени данни, допълнена със Заповед № РД 09-4092/08.12.2023 г.

- **Счетоводно обслужване и отчетност на Министерство и на системата на образованието, изготвяне на периодични оборотни ведомости, подготовка на годишен баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена**

1. Счетоводно и касово обслужване, отчетност на Министерство на образованието и науката и системата на образованието:

1.1. Изготвени и представени са в Сметна палата и МФ Годишен финансов отчет на Министерството, системата, ДВУ и БАН за 2022 г. Изготвени и представени в МФ месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета, на сметките за средства от ЕС и на сметките за чужди средства на МОН. Изготвени и представени са в МФ и Сметна палата тримесечни отчети за касовото изпълнение, оборотни ведомости и друга отчетна информация за Министерството, системата, ДВУ и БАН. Изготвени и представени са тримесечни отчети за ведомствените и администрирани разходи по програми.

1.2. Извършени са плащания към фирми, доставчици и други съгласно сключени договори и доклади. Осъществен е контрол на извършените плащания и анализ по видове разходи.

1.3. Изготвяне на разплащателни ведомости за заплати на персонала, служебни бележки и други документи.

1.4 Изготвяне на анализи за финансово-икономическото състояние на едноличните търговски дружества с държавно участие в капитала.

1.5 Разработване на проект на бюджет и бюджетна прогноза на Министерството.

1.6. Одобрение и наблюдение на плащанията на организационните структури на МОН, разплащане и отчитане на сметките на бюджетните организации, чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

1.7. Извършване на текущ контрол на плащанията на разпоредителите с бюджет в рамките на определените им лимити. Изготвяне на обобщена информация за извършените плащания по видове разходи.

1. 8. Проверка и обобщаване на отчетите за касовото изпълнение на бюджетите, сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства, оборотните ведомости и годишните финансови отчети на разпоредителите с бюджет.

2. Осигуряване на материално-техническо снабдяване с консумативи и обзавеждане:

2.1 Осигурени са материали и инвентар чрез възлагане по рамкови споразумения;

2.2. Изпълнени са ремонтни дейности на сградите и работни помещения на Министерството;

2.3. Сключени са договори с външни контрагенти в съответствие с потребностите на МОН;

2.4. Осигурено е транспортното обслужване на Министерството, както и участие в доставката и предоставянето на училищни автобуси за училища и общини.

3. Планиране, организиране и осъществяване на цялостната дейност по отбранително-мобилизационната подготовка, защитата при бедствия, аварии и по пожарната безопасност. Планиране, контрол и отчитане на средствата

3.1. Осъществяват се планираните мерки за превенция и намаляване на риска от бедствия и е осъществяван контрол за тяхното изпълнение;

3.2. Актуализиране на плана за защита при бедствия на МОН за изпълнение на задачите, произтичащи от Националния план за защита при бедствия и планове на областно и общинско ниво;

3.3. Изготвяне на годишен доклад за изпълнение на дейностите и задачите по отбранително-мобилизационна подготовка през 2023 г. и изпращане в Министерството на отбраната;

3.4. Организиране и координиране на цялостната дейност по здравословни и безопасни условия на труд и осигуряването на лекарствени средства и мед. оборудване и др.;

3.5. Осигуряване на финансови, технически и материални средства за провеждане на дейностите по Отбранително мобилизационна подготовка (ОМП);

3.6. Извършени са дейностите, осигуряващи пожарна безопасност;

3.7. Участие в разработването на Годишен доклад за състоянието на националната сигурност в РБ през 2023 г. (приема се от Народното събрание за предходната година), съвместно с компетентните органи на изпълнителната власт.

3.8. Участие в изготвянето на Отчет за изпълнение към 31.12.2023 г. на дейности и мерки по стратегическите и оперативни цели на Националната програма за безопасност и здраве при работа 2022 - 2024 година.

в) *Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)*

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 31.12.2023 г.
Организиране и провеждане на събития, работни срещи с журналисти, пресконференции	Брой	6	15 прес конференции + 7 събития
Провеждане на информационни кампании за популяризиране политиките на МОН по дадена тема	Брой	3	7
Деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки	Брой	70 000	81 655
Административно обслужване на физически и юридически лица	Брой	550	1322

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Текущо се изпълняват дейности, свързани с процесуално представителство на Министерството пред съдилищата; изготвяне на проекти на договори и становища по законосъобразността на договори; по събиране и обобщаване на проектите на годишния бюджет на Министерството и бюджетите на ВРБ; по събиране и обобщаване на отчети за касово изпълнение на бюджета и на сметките за средства от Европейския съюз; по счетоводно отчитане, изготвяне на ежемесечни и годишни оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена; осъществява се контрол на извършените плащания чрез СЕБРА; поддържат се регистри на имотите; на обществените поръчки на МОН; програмно и техническо осигуряване на компютърната техника; изпълнява се плана за вътрешен одит на структурите, програмите, дейностите и процесите в Министерството; осигурена е ведомствена охрана и пропускателен режим.

Осъществените дейности, допринасят за нормалното функциониране на администрацията.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за изпълнените дейности се извлича от Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7.

д) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

В качествено и количествено отношение заложените цели са изпълнени в пълна степен. Планираните количествени параметри са прогнозни и тяхното изпълнение зависи от броя на постъпилите документи и заявления от потребителите.

г) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет 31 декември 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	11 841 900	11 865 837	11 009 625
от тях за:			
Персонал	7 740 900	7 104 290	6 466 314
Издръжка	3 731 000	4 387 056	4 194 300
Капиталови разходи	370 000	374 491	349 011
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	11 841 900	11 865 837	11 009 625
от тях за:			
Персонал	7 740 900	7 104 290	6 466 314
Издръжка	3 731 000	4 387 056	4 194 300
Капиталови разходи	370 000	374 491	349 011
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	0
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	0	0	0
Общо разходи по бюджета (I.+II)	11 841 900	11 865 837	11 009 625
Общо разходи (I.+II.+III.)	11 841 900	11 865 837	11 009 625
Численост на щатния персонал	274	274	241

Общият размер на отчетените разходите по програмата е в размер на 11 009,6 хил. лв. Същите са ведомствени разходи на Министерството и на ВРБ за подпомагане дейностите за изпълнение на целите на всички бюджетни програми, включени в структурата на програмния бюджет на Министерството на образованието и науката.

д) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекции „Правна“, „Финанси“, „Стопански и счетоводни дейности“, „Държавна собственост и обществени поръчки“, „Човешки ресурси и административно обслужване“, „Връзки с обществеността и протокол“ в МОН, Звеното за

финансово осигуряване на организационните структури на МОН, Изпълнителна агенция „Програма за образование“ (ИАПО).

Справка за разходите по области на политики и бюджетни програми, утвърдени със ЗДБРБ за 2023 г. по бюджета на Министерството на образованието и науката

(в хил. лв.)

Класификационен код*	Наименование на областта на политика/функционалната област /бюджетната програма	Закон	Уточнен план	Отчет
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	959 792,6	808 660,8	736 712,7
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	85 027,8	60 217,2	52 010,0
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	11 841,9	11 865,8	11 009,6
	Общо разходи	1 056 662,3	880 743,8	799 732,3